

Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej
na 31 grudnia 2019 roku i za rok obrotowy zakończony tego dnia



Spis treści

| | |
|---|-----------|
| Słownik | 4 |
| Podsumowanie | 6 |
| Podstawa sporządzenia | 6 |
| Działalność PZU i wyniki operacyjne | 6 |
| System zarządzania | 8 |
| Profil ryzyka | 8 |
| Wycena dla celów wypłacalności | 9 |
| Zarządzanie kapitałem..... | 9 |
| A. Działalność i wyniki operacyjne..... | 11 |
| A.1. Działalność | 11 |
| A.2. Wynik z działalności ubezpieczeniowej..... | 13 |
| A.3. Wynik z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej) | 16 |
| A.4. Wyniki z pozostałych rodzajów działalności | 16 |
| A.5. Wszelkie inne informacje | 17 |
| B. System zarządzania | 18 |
| B.1. Informacje ogólne o systemie zarządzania | 18 |
| B.2. Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji | 24 |
| B.3. System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności | 26 |
| B.4. System kontroli wewnętrznej | 30 |
| B.5. Funkcja audytu wewnętrznego..... | 32 |
| B.6. Funkcja aktuarialna..... | 34 |
| B.7. Outsourcing..... | 35 |
| C. Profil ryzyka..... | 36 |
| C.1. Ryzyko aktuarialne..... | 39 |
| C.2. Ryzyko rynkowe | 42 |
| C.3. Ryzyko kredytowe / ryzyko niewykonania zobowiązań przez kontrahenta | 44 |
| C.4. Ryzyko płynności..... | 45 |
| C.5. Ryzyko operacyjne | 46 |
| C.6. Pozostałe istotne ryzyka | 46 |
| D. Wycena aktywów i zobowiązań | 50 |
| D.1. Aktywa | 50 |
| D.2. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe | 55 |
| D.3. Inne zobowiązania | 57 |
| D.4. Alternatywne metody wyceny | 63 |
| D.5. Wszelkie inne informacje | 65 |
| E. Zarządzanie kapitałem | 66 |
| E.1. Środki własne | 66 |

| | | |
|------|--|-----------|
| E.2. | Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy | 70 |
| E.3. | Zastosowanie podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności..... | 71 |
| E.4. | Różnice między formułą standardową a stosowanym modelem wewnętrznym | 71 |
| E.5. | Nie zgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności | 71 |
| | Spis załączników | 72 |

Słownik

- 1) **DAC** – aktywowane koszty akwizycji;
- 2) **Dyrektywa WII** – Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II);
- 3) **EIOPA** – Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (ang. European Insurance and Occupational Pensions Authority);
- 4) **Grupa Kapitałowa PZU, Grupa PZU** – PZU, jako spółka dominująca oraz jednostki zależne, w tym spółki zależne w rozumieniu obowiązujących przepisów o rachunkowości;
- 5) **Jednostka** – komórka lub jednostka organizacyjna PZU;
- 6) **Jednostki strategiczne** – PZU Życie, TFI PZU SA, PTE PZU SA, PZU Centrum Operacji SA, PZU Pomoc SA, PZU Zdrowie SA, PZU Finanse sp. z o.o., Link4, TUW PZUW, Alior Bank, Tower Inwestycje sp. z o.o., Ogrodowa Inwestycje sp. z o.o., PZU LT GD, AAS Balta, Lietuvos Draudimas AB, Pekao, PZU Corporate Member Limited;
- 7) **Jednostka zależna** – jednostka gospodarcza (w tym jednostka nie będąca spółką kapitałową, jak np. spółka cywilna, fundusz inwestycyjny), która pośrednio lub bezpośrednio kontrolowana jest przez PZU; fakt sprawowania kontroli wynika z przesłanek opisanych w Międzynarodowym Standardzie Sprawozdawczości Finansowej 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”;
- 8) **Kierujący** – kierujący jednostką lub pionem;
- 9) **KNF, organ nadzoru** – Komisja Nadzoru Finansowego;
- 10) **Kodeks pracy** – Kodeks pracy z dnia 26 czerwca 1974 r. (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1040, z późn. zm.);
- 11) **LAC** – korekta z tytułu zdolności odroczonych podatków dochodowych do pokrywania strat;
- 12) **LTA** – metoda oparta na ocenie ze względu na pierwotne ryzyko;
- 13) **MCR** – minimalny wymóg kapitałowy w systemie WII;
- 14) **MSSF** – Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone przez Komisję Europejską, które na 31 grudnia 2019 roku zostały opublikowane i weszły w życie;
- 15) **NBP** – Narodowy Bank Polski;
- 16) **oddziały PZU** - placówki terenowe PZU i PZU Życie, prowadzące działalność ubezpieczeniową w zakresie bezpośredniej obsługi klienta, w tym sprzedaży produktów;
- 17) **ORSA** – własna ocena ryzyka i wypłacalności (ang. own risk and solvency assessment, ORSA) – ocena ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności, ciągłej zgodności z wymogami kapitałowymi i wymogami odnoszonymi się do rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz istotności, z którą profil ryzyka odbiega od założeń leżących u podstaw kapitałowego wymogu wypłacalności, dokonywana na podstawie „Polityki przeprowadzania własnej oceny ryzyka i wypłacalności Grupy PZU, PZU SA i PZU Życie SA”, zgodnie z ustawą o działalności ubezpieczeniowej oraz wytycznymi EIOPA;
- 18) **PIU** – Polska Izba Ubezpieczeń;
- 19) **PSR** – Polskie Standardy Rachunkowości, określone w ustawie o rachunkowości oraz w wydanych na jej podstawie aktach wykonawczych, w szczególności rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 12 kwietnia 2016 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji (Dz.U. z 2016 r., poz. 562), rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 roku w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 277); w sprawach nieuregulowanych w ustawie o rachunkowości oraz w wydanych na jej podstawie aktach wykonawczych, stosuje się odpowiednio Krajowe Standardy Rachunkowości i/lub MSSF;
- 20) **PZU, Spółka** – Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna;
- 21) **PZU Życie** - Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna;
- 22) **SCR** – kapitałowy wymóg wypłacalności w systemie WII;

-
- 23) **System WII** – całość wymogów prawnych określonych zapisami Dyrektywy WII i regulacji wydanych na jej podstawie. Dyrektywa WII zaimplementowana została do polskiego porządku prawnego ustawą o działalności ubezpieczeniowej;
 - 24) **QRT** – kwartalne i roczne ilościowe formularze sprawozdawcze;
 - 25) **rozporządzenie delegowane** – rozporządzenie delegowane z dnia 10 października 2014 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II) z późn. zm.;
 - 26) **rozporządzenie wykonawcze dotyczące SFCR** – rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/2452 z dnia 2 grudnia 2015 r. ustanawiające wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do procedur, formatów i wzorów formularzy dotyczących sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z późn. zm.;
 - 27) **ustawa o biegłych rewidentach** - ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz.U. z 2019, poz. 1421, z późn. zm.);
 - 28) **ustawa o rachunkowości** – ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 351 z późn.zm.);
 - 29) **ustawa o działalności ubezpieczeniowej** – ustawa z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 381 z późn.zm.);
 - 30) **ustawa o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami** - ustawa z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1885, z późn. zm.);
 - 31) **WNIP** – wartości niematerialne i prawne;
 - 32) **wynik z działalności ubezpieczeniowej** –wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych wg PSR;
 - 33) **wytyczne EIOPA** – Wytyczne EIOPA dotyczące sprawozdawczości i publicznego ujawniania;
 - 34) **Zasady Ładu Korporacyjnego** – Zasady Ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych wydane przez KNF, obowiązujące od 1 stycznia 2015 roku;
 - 35) **Nazwy spółek:**
 1. **Alior Bank** – Alior Bank SA;
 2. **Link4** – Link4 Towarzystwo Ubezpieczeń SA;
 3. **Pekao** – Bank Pekao SA;
 4. **TFI PZU SA** – Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych PZU SA;
 5. **TUW PZUW** – Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych Polski Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych.

Podsumowanie

Podstawa sporządzenia

Obowiązek ujawnienia niniejszego sprawozdania wynika z art. 284 ustawy o działalności ubezpieczeniowej implementującej wymogi Dyrektywy WII do krajowego porządku prawnego. Układ sprawozdania jest zgodny z załącznikiem XX rozporządzenia delegowanego, z zastrzeżeniem, że ujawniane są wyłącznie informacje mające zastosowanie do działalności prowadzonej przez PZU.

Niniejsze sprawozdanie sporządzono zgodnie z przepisami:

- ustawy o działalności ubezpieczeniowej;
- rozporządzenia delegowanego;
- wytycznych EIOPA;
- rozporządzenia wykonawczego dotyczącego SFCR.

Wycenę aktywów, zobowiązań oraz środków własnych wykonano w oparciu o przepisy ustawy o działalności ubezpieczeniowej, rozporządzenia delegowanego oraz wytycznych EIOPA w sprawie ujmowania i wyceny aktywów i zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, wytycznych EIOPA dotyczących wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz Wytycznych EIOPA w sprawie klasyfikacji środków własnych.

Wymóg kapitałowy obliczany jest na podstawie formuły standardowej WII, a jego podstawowym celem jest jak najpełniejsze pokrycie ryzyk związanych z istniejącą działalnością. Wszystkie obliczenia dotyczące modułów i podmodułów ryzyka oparte są na metodach zdefiniowanych w rozporządzeniu delegowanym.

W niniejszym sprawozdaniu, o ile nie wykazano inaczej, wszystkie wartości zostały zaprezentowane w tys. zł.

Działalność PZU i wyniki operacyjne

PZU jest największym ubezpieczycielem działającym na rynku ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych w Polsce, z udziałem rynkowym na poziomie 30,6%¹ (z uwzględnieniem reasekuracji czynnej wobec Link4 i TUW PZUW) oraz jednym z największych w Europie Środkowo-Wschodniej. PZU, będąc podmiotem dominującym Grupy PZU, oferuje szeroki zakres ubezpieczeniowych produktów majątkowych i osobowych, w tym ubezpieczenia komunikacyjne, majątkowe, osobowe, rolne oraz ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej, zarówno na terenie Polski, jak i poza granicami kraju. Na koniec 2019 roku najistotniejszą grupę produktów stanowią ubezpieczenia komunikacyjne, zarówno pod względem liczby umów ubezpieczenia, jak również udziału składki w łącznej wartości składki przypisanej brutto.

W podziale na linie biznesowe w systemie WII, najistotniejszą grupę stanowią ubezpieczenia komunikacyjne, w tym ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych z udziałem w portfelu na poziomie 39,1%, pozostałe ubezpieczenia pojazdów 24,8% oraz ubezpieczenia ogniowe i pozostałych szkód rzeczowych z udziałem 20,4% w 2019 roku.

Wobec zmieniających się uwarunkowań rynkowych, PZU nieustannie dostosowuje ofertę do nowych zainteresowań i potrzeb klientów wdrażając nowe, niejednokrotnie innowacyjne, rozwiązania i produkty dedykowane zarówno klientom indywidualnym, jak i instytucjonalnym na terenie kraju i za granicą.

W 2019 roku, w zakresie ubezpieczeń masowych PZU wprowadził nową ofertę obowiązkowego ubezpieczenia OC podmiotu wykonującego działalność leczniczą, związanego z wykonywaniem zawodu dla fizjoterapeutów (zmiana oferty związana ze zmianą regulacji prawnych), opracował nową ofertę ubezpieczenia OC osób fizycznych w życiu prywatnym oraz uatrakcyjnił i zmienił zakres ubezpieczeń PZU Dom i PZU Plan na Zdrowie – W trosce o Ciebie.

¹ Źródło: KNF (www.knf.gov.pl). Biuletyn Kwartalny. Rynek ubezpieczeń 4/2019

W segmencie ubezpieczeń korporacyjnych większość zmian w ofercie produktowej związana była z podwyższaniem efektywności współpracy z pośrednikami oraz uatrakcyjnieniem oferty skierowanej zarówno do klientów flotowych, jak i firm leasingowych.

Strategia Grupy PZU na lata 2017-2020: „**Nowe PZU - więcej niż ubezpieczenia**” (dalej: Nowe PZU) jest odpowiedzią na postępujące zmiany społeczne i technologiczne, które diametralnie wpływają na branżę ubezpieczeniową. Celem PZU jest wykorzystanie możliwości wynikających z transformacji rynku ubezpieczeniowego, lepsze adresowanie potrzeb i poprawa satysfakcji obecnych klientów, a także dotarcie do segmentów ceniących sobie rozwiązania cyfrowe.

Realizacja ambicji PZU przebiega w oparciu o 12 kluczowych inicjatyw stanowiących fundament Nowego PZU. Wśród kluczowych inicjatyw strategicznych mających wpływ na rozwój ubezpieczeń majątkowych znajdują się m.in.:

- lepsze dopasowanie ceny do ryzyka i wrażliwości cenowej (taryfikacja 3.0);
- wdrożenie rozwiązań z dziedziny sztucznej inteligencji;
- rozwój współpracy z bankami;
- uproszczenie oferty produktowej, w tym prosty język;
- rozwój oferty Direct;
- zintegrowany model obsługi MSP.

Na przestrzeni ostatnich lat, Grupa PZU wychodząc naprzeciw oczekiwaniom klientów poszerza swoją ofertę zarówno dla klienta detalicznego, jak i korporacyjnego (powołanie towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych), tym samym sukcesywnie zwiększając swój zasięg.

W 2019 roku PZU posiadał 30,6% udziału w rynku ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych wobec 32,1%¹ w analogicznym okresie 2018 roku (odpowiednio 29,5%¹ i 30,9% z działalności bezpośredniej), odnotowując tym samym spadek o 1,5 p.p. rok do roku.

W 2019 roku PZU uzyskał wynik techniczny na poziomie 1 405 434 tys. zł wobec 1 538 766 tys. zł w poprzednim roku, co oznacza spadek o 8,7% rok do roku. Zysk netto wyniósł 2 651 012 tys. zł wobec 2 711 879 tys. zł w 2018 roku (spadek o 2,2%). Nie uwzględniając dywidendy otrzymanej od PZU Życie, zysk netto PZU wyniósł 1 319 205 tys. zł i był niższy o 135 191 tys. zł w porównaniu do 2018 roku.

W ramach poszczególnych pozycji wyniku netto PZU odnotował:

- wzrost składki zarobionej netto do poziomu 12 303 091 tys. zł, tj. o 1,8% w porównaniu z poprzednim rokiem, będący wypadkową niższej składki z ubezpieczeń OC komunikacyjnych (wpływ silnej konkurencji cenowej) i wzrostu składki z ubezpieczeń Auto Casco, świadczenia pomocy oraz szkód spowodowanych przez żywioły;
- wyższy poziom odszkodowań i świadczeń kształtujący się na poziomie 7 760 354 tys. zł, co oznacza wzrost o 3,2% w porównaniu z 2018 rokiem. Główną zmianę odnotowano w grupie ubezpieczeń szkód rzeczowych i spowodowanych żywiołami oraz Auto Casco częściowo kompensowaną przez niższą szkodowość w OC komunikacyjnych oraz pozostałych OC;
- wyższy wynik netto na działalności inwestycyjnej o 71 020 tys. zł głównie jako efekt wyższej niż przed rokiem dywidendy otrzymanej z PZU Życie oraz stabilizacji dochodów z pozostałych lokat przede wszystkim dzięki zmianie strategii zarządzania portfelami dłużnymi z krótkoterminowej na długoterminową;
- wyższe koszty działalności ubezpieczeniowej w konsekwencji:
 - wzrostu kosztów akwizycji z uwzględnieniem prowizji reasekuracyjnych o 104 526 tys. zł – wpływ zmiany udziału określonych produktów i kanałów sprzedaży (wyższy udział kanałów multiagencyjnego i dealerskiego charakteryzujących się wyższymi stawkami prowizyjnymi) oraz
 - wyższych kosztów administracyjnych do poziomu 703 514 tys. zł przede wszystkim w efekcie wzrostu kosztów osobowych (wpływ presji płacowej na rynku) oraz kosztów informatycznych.

W 2019 roku PZU osiągnął zwrot z kapitałów własnych na poziomie 18,4%. Wskaźnik ROE był niższy o 1,3 p.p. w stosunku do ubiegłego roku.

¹ Źródło: KNF (www.knf.gov.pl). Biuletyn Kwartalny. Rynek ubezpieczeń 4/2019

14 czerwca 2019 roku agencja ratingowa S&P Global Ratings podwyższyła perspektywę ratingową PZU ze stabilnej do pozytywnej (ostatnie potwierdzenie ratingu miało miejsce 11 października 2019 roku). Rating siły finansowej i rating kredytowy PZU pozostał na poziomie A-.

System zarządzania

Obowiązujący w Spółce system zarządzania, w tym organizacja, jest adekwatny do skali działalności, zakresu realizowanych funkcji, skali i złożoności ryzyk i wspiera skutecznie realizację celów strategicznych oraz bieżących celów biznesowych i operacyjnych.

System zarządzania Spółki obejmuje w szczególności Zarząd, Radę Nadzorczą oraz cztery funkcje kluczowe – aktuarialną, zarządzania ryzykiem, zgodności z przepisami oraz audytu wewnętrznego. Podział kompetencji Zarządu pomiędzy poszczególnych jego członków jest precyzyjnie określony. Każda z funkcji kluczowych posiada przypisany zakres kompetencji i zadań oraz właściwą jej niezależność operacyjną i dostęp do organu zarządzającego i nadzorującego. W strukturze Spółki funkcjonują komitety, wspierające jej działalność w dedykowanych obszarach biznesowych i zarządzaniu korporacyjnym. W PZU wdrożono zasady wynagradzania Rady Nadzorczej, Zarządu oraz pracowników odnoszące się do wymogów Systemu WII, a także zasady oceny kompetencji i reputacji osób nadzorujących oraz wykonujących funkcje kluczowe. System zarządzania ryzykiem jest oparty na procesie zarządzania ryzykiem oraz strukturze organizacyjnej z podziałem kompetencji i zadań realizowanych w ramach tego procesu. W systemie zarządzania funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, który ma na celu zapewnienie przestrzegania przez Spółkę wymogów regulacyjnych oraz skuteczności i wydajności operacji, a także zabezpieczenie dostępności i wiarygodności informacji finansowych i niefinansowych. Spółka wdrożyła szczegółowe zasady realizacji outsourcingu, w tym czynności uznawanych za podstawowe i ważne.

Profil ryzyka

Profil ryzyka PZU wynika ze strategii oraz planów biznesowych Grupy PZU i jest okresowo monitorowany i kontrolowany. Najistotniejsze ryzyka to ryzyko aktuarialne i ryzyko rynkowe, co wynika ze skali działalności ubezpieczeniowej prowadzonej przez Spółkę oraz wielkości środków uzyskanych w wyniku głównej działalności i przeznaczonych do inwestowania.

W ramach obowiązujących przepisów systemu WII PZU wylicza SCR odpowiadający wielkości dopuszczonych środków własnych, które umożliwiają Spółce pokrycie znacznych, nieprzewidzianych strat w przeciągu jednego roku, SCR ma zapewniać dostateczne zabezpieczenie interesów ubezpieczonych.

Ze względu na rodzaj działalności i istotne ryzyka, formuła standardowa, zaproponowana przez przepisy, dobrze obrazuje wymóg kapitałowy i dlatego jest stosowana przez PZU.

SCR dla PZU obejmuje m.in. ryzyka: aktuarialne, rynkowe, niewypłacalności kontrahenta i operacyjne oraz korektę z tytułu zdolności odroczonej podatku dochodowego do pokrywania strat.

Podstawowy wymóg kapitałowy po dywersyfikacji wyniósł na koniec 2019 roku 10 052 762 tys. zł i spadł o 6% w porównaniu do 2018 roku. W głównej mierze zmiana została spowodowana spadkiem wymogu kapitałowego dla ryzyka rynkowego w wyniku spadku wymogu kapitałowego dla ryzyka koncentracji oraz ryzyka cen akcji. Powyższe związane było ze spadkiem wyceny inwestycji w udziały lub akcje o charakterze strategicznym¹ o ok. 1 700 034 tys. zł. Istotny wzrost ryzyka cen nieruchomości związany był ze zmianą przepisów rozporządzenia delegowanego, które umożliwiły zastosowanie podejścia LTA dla zależnych spółek specjalnego przeznaczenia. W związku z powyższym nastąpiło rozpoznanie nieruchomości na kwotę ok. 2 281 254 tys. zł.

¹ Spadek dotyczy głównie Alior Bank oraz Pekao.

Wycena dla celów wypłacalności

Spółka wycenia aktywa i zobowiązania inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności w wartości godziwej. Wartość godziwą ustala się według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych aktywów lub zobowiązań. W przypadku braku aktywnego rynku, zastosowane zostały alternatywne metody wyceny spośród trzech dopuszczonych przepisami systemu WII: rynkowej, dochodowej lub kosztowej.

Najistotniejsze grupy aktywów według bilansu ekonomicznego PZU to: jednostki podporządkowane, dłużne papiery wartościowe, pożyczki, należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych oraz nieruchomości wykorzystywane na użytek własny.

Główne różnice w wycenie ww. aktywów w stosunku do wyceny w sprawozdaniu finansowym wg PSR dotyczą jednostek podporządkowanych, dłużnych papierów wartościowych oraz pożyczek. Różnice te wynikają przede wszystkim z faktu, że w bilansie ekonomicznym ww. aktywa wycenione są w wartości godziwej, natomiast w sprawozdaniu finansowym wg PSR stosowane są metody wyceny oparte na koszcie historycznym (cena nabycia pomniejszona o umorzenie, metoda praw własności, skorygowana cena nabycia). Ponadto, w bilansie ekonomicznym ujęto aktywa z tytułu prawa do użytkowania wycenione zgodnie z MSSF 16 Leasing, które w bilansie PSR nie są rozpoznawane.

Najistotniejsze grupy zobowiązań według bilansu ekonomicznego PZU to: rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, zobowiązania podporządkowane, zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych oraz rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

W przypadku zobowiązań podporządkowanych różnica wyceny pomiędzy wartością wg PSR a wyceną dla celów wypłacalności wynika z różnej metody wyceny - wg PSR w skorygowanej cenie nabycia, a dla celów bilansu ekonomicznego w wartości godziwej, lecz bez korygowania własnego spreadu kredytowego z dnia powstania zobowiązania.

Spółka wycenia rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w wartości, której inny zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji (zakład odniesienia) mógłby zgodnie z oczekiwaniami zażądać za przejęcie zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych i wywiązać się z nich. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe składają się z najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka, zgodnie z art. 225 ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

W okresie sprawozdawczym, najistotniejszą zmianą w sposobie wyceny aktywów i zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe było ujęcie w bilansie ekonomicznym aktywów z tytułu prawa do użytkowania przedmiotu leasingu i zobowiązania do dokonania płatności z tytułu leasingu zgodnie z nowym standardem MSSF 16 Leasing, który wszedł w życie 1 stycznia 2019 roku.

W zakresie wyceny najlepszego oszacowania dokonano zmiany założeń ekonomicznych, w 2019 roku zmieniła się stopa wolna od ryzyka stosowana do dyskontowania przepływów. Nie dokonywano żadnych istotnych zmian w założeniach pozaekonomicznych.

Zarządzanie kapitałem

Celem polityki kapitałowej i dywidendowej PZU jest koncentracja na stopie zwrotu dla akcjonariuszy poprzez efektywne zarządzanie kapitałem, przy zachowaniu poziomu bezpieczeństwa i utrzymaniu zasobów kapitałowych na cele strategicznego rozwoju poprzez akwizycje.

W 2019 roku Spółka spełniała wymogi wypłacalności, a współczynnik wypłacalności, stanowiący relację dopuszczonych środków własnych do kapitałowego wymogu wypłacalności na 31 grudnia 2019 roku wynosił 267%. PZU na 31 grudnia 2019 roku wykazał dopuszczone środki własne w wysokości 25 106 179 tys. zł, w tym podstawowe środki własne w kategorii 1 – 22 746 344 tys. zł oraz w kategorii 2 – 2 359 835 tys. zł, natomiast SCR w wysokości 9 415 675 tys. zł.

Minimalny wymóg kapitałowy (MCR) wynosił 2 353 919 tys. zł, a dopuszczone środki własne na pokrycie MCR wyniosły 23 217 127 tys. zł, w tym podstawowe środki własne zaliczone do kategorii 1 – nieograniczone, 22 746 344 tys. zł oraz kategorii 2 – 470 783 tys. zł, co zapewniało współczynnik pokrycia MCR dopuszczonymi środkami własnymi na poziomie 986%.

Wzrost dopuszczonych środków własnych w stosunku do 2018 roku wyniósł 975 885 tys. zł, co oznacza wzrost o 4%. Zwiększenie względem analogicznego okresu roku ubiegłego jest wynikiem oczekiwań KNF dotyczących zatrzymania całości wypracowanego zysku za 2019 rok i w konsekwencji ujęcia w kalkulacji środków własnych przewidywanych dywidend w wartości zerowej.

SCR w 2019 roku obniżył się o 6% w stosunku do 2018 roku głównie w wyniku zmian podstawowego wymogu kapitałowego, o którym mowa w Podsumowaniu dotyczącym Profilu ryzyka. Nastąpił również spadek wartości MCR o 6% w stosunku do 2018 roku.

Spółka nie korzysta przy kalkulacji SCR z przepisów przejściowych. Na 31 grudnia 2019 roku PZU nie stosował korekty dopasowującej, o której mowa w art. 227 ustawy o działalności ubezpieczeniowej, korekty z tytułu zmienności, o której mowa w art. 229 ustawy o działalności ubezpieczeniowej, przejściowej struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka, o której mowa w art. 496 ustawy o działalności ubezpieczeniowej ani przejściowego odliczenia, o którym mowa w art. 497 ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

A. Działalność i wyniki operacyjne

A.1. Działalność

A.1.1. Nazwa i forma prawna

PZU należy do Grupy Kapitałowej PZU, w której jest dominującym podmiotem.

A.1.2. Organ nadzoru odpowiedzialny za nadzór finansowy nad Spółką oraz organ sprawujący nadzór nad Grupą Kapitałową PZU

Organ nadzoru odpowiedzialny za nadzór finansowy nad PZU oraz Grupą Kapitałową PZU:

Komisja Nadzoru Finansowego, ul. Piękna 20, 00-549 Warszawa

A.1.3. Biegły rewident

Justyna Zań, nr w rejestrze 12750, działający w imieniu firmy audytorskiej KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k., nr na liście 3546, ul. Inflancka 4A 00-189 Warszawa, Polska.

A.1.4. Udziałowcy posiadający znaczne pakiety akcji Spółki

Na 31 grudnia 2019 roku akcjonariat PZU prezentował się następująco:

| Lp. | Nazwa akcjonariusza | Liczba akcji oraz głosów ¹⁾ | Procent udziału w kapitale podstawowym oraz w ogólnej liczbie głosów na WZA |
|-----|-----------------------------|--|---|
| 1. | Skarb Państwa ¹⁾ | 295 217 300 | 34,1875% |
| 2. | Pozostali akcjonariusze | 568 305 700 | 65,8125% |
| | Razem | 863 523 000 | 100,0000% |

¹⁾ Na podstawie raportu bieżącego nr 22/2019 dotyczącego wykazu akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% liczby głosów na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu PZU, które odbyło się 6 września 2019 roku.

A.1.5. Pozycja Spółki w prawnej strukturze Grupy Kapitałowej PZU

Strukturę kapitałową Grupy PZU według stanu na 31 grudnia 2019 roku zaprezentowano w załączniku nr 1 do niniejszego sprawozdania¹.

Uproszczony schemat organizacyjny Spółki zaprezentowano w załączniku nr 2.

A.1.6. Istotne linie biznesowe PZU oraz istotne obszary geograficzne, na których Spółka prowadzi działalność

PZU oferuje szeroki zakres ubezpieczeniowych produktów majątkowych i osobowych zarówno na terenie Polski, jak i poza jej granicami, w tym ubezpieczenia komunikacyjne, majątkowe, osobowe, rolne oraz ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. Na koniec 2019 roku najistotniejszą grupę produktów stanowią ubezpieczenia komunikacyjne zarówno pod względem liczby umów ubezpieczenia, jak również udziału składki w łącznej wartości składki przypisanej brutto.

W podziale na linie biznesowe w systemie WII, najistotniejszą grupę stanowią ubezpieczenia komunikacyjne, w tym ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych z udziałem w portfelu na poziomie 39,1%, pozostałe ubezpieczenia pojazdów 24,8% oraz ubezpieczenia ogniowe i pozostałych szkód rzeczowych z udziałem 20,4% w 2019 roku.

Szczegółowe informacje na temat składek, odszkodowań i świadczeń, kosztów w podziale na linie biznesowe w systemie WII oraz według kraju zawiera formularz QRT S.05.01.02, stanowiący załącznik nr 3 oraz S.05.02.01, stanowiący załącznik nr 4 do sprawozdania.

A.1.7. Wszelkie istotne zdarzenia gospodarcze i inne, które miały miejsce w okresie sprawozdawczym i które wywarły istotny wpływ na PZU

A.1.7.1. Dywidenda z PZU Życie

30 kwietnia 2019 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie PZU Życie podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku za rok obrotowy 2018 w kwocie 1 334 885 tys. zł przeznaczając na dywidendę kwotę 1 331 807 tys. zł.

Dzień dywidendy ustalono na 30 kwietnia 2019 roku, a wypłaty dokonano 3 września 2019 roku.

¹ W załączniku na schemacie nie zamieszczono:

- funduszy inwestycyjnych: PZU SFIO Universum, PZU FIZ Dynamiczny w likwidacji, PZU FIZ Sektora Nieruchomości, PZU FIZ Sektora Nieruchomości 2, PZU FIZ Aktywów Niepublicznych BIS 1, PZU FIZ Aktywów Niepublicznych BIS 2, PZU SFIO Globalny Obligacji Korporacyjnych, PZU FIZ Akcji Combo, inPZU Inwestycji Ostrożnych, inPZU Obligacje Polskie, inPZU Akcje Polskie, inPZU Akcji Rynków Rozwiniętych, inPZU Obligacji Rynków Rozwiniętych, inPZU Obligacji Rynków Wschodzących; inPZU Goldman Sachs ActiveBeta Akcje Rynków Wschodzących; inPZU Goldman Sachs ActiveBeta Akcje Amerykańskich Dużych Spółek; inPZU Akcje CEEplus;
- spółek prawa handlowego mających charakter jednostek specjalnego przeznaczenia zależnych od funduszy PZU FIZ Sektora Nieruchomości i PZU FIZ Sektora Nieruchomości 2, których liczba wynosiła na 31 grudnia 2019 roku dla każdego funduszu: 18;

nad którymi Grupa PZU sprawowała kontrolę na 31 grudnia 2019 roku w świetle MSSF 10.

A.1.7.2. Wypłacone dywidendy

16 kwietnia 2019 roku Zarząd PZU postanowił wystąpić do Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia PZU z wnioskiem w sprawie podziału zysku netto PZU za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku w kwocie 2 711 879 tys. zł w następujący sposób:

- 2 417 864 tys. zł, tj. 2,80 zł na akcję przeznaczyć na wypłatę dywidendy;
- 286 692 tys. zł przeznaczyć na kapitał zapasowy;
- 7 323 tys. zł przeznaczyć na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.

24 maja 2019 roku ZWZ PZU podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku netto PZU za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku zgodną z wnioskiem Zarządu PZU. Dzień dywidendy został ustalony na 14 sierpnia 2019 roku, a dywidendę wypłacono 5 września 2019 roku.

A.2. Wynik z działalności ubezpieczeniowej

Składki, odszkodowania oraz koszty w podziale na linie biznesowe przedstawia formularz QRT S.05.01.02 stanowiący załącznik nr 3 do sprawozdania.

A.2.1. Główne czynniki mające wpływ na osiągnięty wynik z działalności ubezpieczeniowej wg PSR

W 2019 roku PZU uzyskał wynik techniczny na poziomie 1 405 434 tys. zł wobec 1 538 766 tys. zł w poprzednim roku, co oznacza spadek o 8,7% rok do roku.

Główne czynniki wpływające na rezultaty finansowe PZU w 2019 roku to:

- wzrost składki przypisanej brutto do poziomu 13 039 385 tys. zł, tj. o 0,3% w porównaniu z poprzednim rokiem to wypadkowa niższej sprzedaży z ubezpieczeń komunikacyjnych (wpływ silnej konkurencji cenowej) oraz wzrostu składki z ubezpieczeń różnych strat finansowych i szkód spowodowanych przez żywioły. Po uwzględnieniu udziału reasekuratorów i zmiany stanu rezerw składki, składka zarobiona netto wyniosła 12 303 091 tys. zł i była o 1,8% wyższa niż w 2018 roku;
- wyższy poziom odszkodowań i świadczeń kształtujący się na poziomie 7 760 354 tys. zł, co oznacza wzrost o 3,2% w porównaniu z 2018 rokiem. Główną zmianę odnotowano w grupie ubezpieczeń Auto Casco oraz szkód spowodowanych żywiołami i pozostałych szkód rzeczowych i częściowo kompensowaną przez niższą szkodowość w OC komunikacyjnych i OC ogólnych;
- wyższe koszty akwizycji z uwzględnieniem prowizji reasekuracyjnej (wzrost o 104 526 tys. zł) będące pochodną zmiany udziału określonych produktów i kanałów sprzedaży – wyższy udział kanałów multiagencyjnego i dealerskiego charakteryzujących się wyższymi stawkami prowizyjnymi, przy jednocześnie niższej dynamice sprzedaży ubezpieczeń OC komunikacyjnych cechujących się niższymi stawkami prowizji;
- wzrost kosztów administracyjnych do poziomu 703 514 tys. zł względem 654 807 tys. zł w 2018 roku przede wszystkim w konsekwencji wzrostu kosztów osobowych (wpływ presji płacowej na rynku) oraz wyższych kosztów informatycznych, przy utrzymaniu dyscypliny kosztowej w pozostałych obszarach działalności.

| Wynik z działalności ubezpieczeniowej w podziale na klasy ustawowe (tys. zł) | 2019 | 2018 |
|---|------------------|------------------|
| Następstwa wypadków i choroba | 147 035 | 146 049 |
| Komunikacyjne - odpowiedzialność cywilna | 373 276 | 283 986 |
| Komunikacyjne pozostałe | 246 958 | 372 094 |
| Morskie, lotnicze i transportowe | 7 046 | 12 934 |
| Od ognia i innych szkód rzeczowych | 309 016 | 517 452 |
| Odpowiedzialność cywilna | 191 757 | 105 247 |
| Kredyty i gwarancje | 6 186 | (6 902) |
| Świadczenie pomocy | 95 549 | 87 281 |
| Ochrona prawna | 2 410 | 439 |
| Pozostałe ubezpieczenia finansowe | 26 201 | 20 186 |
| Razem | 1 405 434 | 1 538 766 |

A.2.2. Przychody (składki)

W 2019 roku PZU zebrał składki brutto o wartości 13 039 385 tys. zł, czyli o 0,3% więcej niż w 2018 roku. Składały się na nie przede wszystkim:

- składki z tytułu ubezpieczeń OC komunikacyjnych stanowiące 39,2% portfela ubezpieczeń PZU (41,5% w poprzednim roku). W 2019 roku wartość ich była o 5,1% niższa niż w poprzednim roku, jako efekt niższej liczby ubezpieczeń przy jednoczesnym spadku średniej składki;
- składki z tytułu ubezpieczeń Auto Casco z udziałem 24,7% w całości składki przypisanej brutto PZU (czyli o 0,3 p.p. mniej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku) – nieznaczny spadek (-0,6% r./r.) będący wypadkową spadku średniej składki i liczby zawartych ubezpieczeń w segmencie klienta korporacyjnego i wzrostów w segmencie klienta masowego;
- składki z tytułu ubezpieczeń od ognia i szkód majątkowych, stanowiące 20,7% portfela składki PZU. W 2019 roku udział ich w portfelu ubezpieczeń wzrósł o 1,0 p.p. a wartość była wyższa o 5,0% w stosunku do poprzedniego roku – efekt wyższej składki z ubezpieczeń mieszkań i firm oraz działalności pośredniej;
- składki z tytułu ubezpieczeń NNW i pozostałych, których udział wynosił 9,5% (wzrost o 1,5 p.p. w stosunku do 2018 roku). W ramach tej kategorii ubezpieczeń PZU zanotował wzrost wartości składki głównie w ubezpieczeniach różnych ryzyk finansowych (w tym straty finansowej GAP) oraz ubezpieczeniach następstw wypadków i choroby, w efekcie rozwoju współpracy z bankami Grupy PZU (ubezpieczenia pożyczek gotówkowych) oraz wzrostu sprzedaży ubezpieczeń zdrowotnych.

| Składka przypisana brutto wg PSR w podziale na klasy ustawowe (tys. zł) | 2019 | 2018 |
|--|-------------------|-------------------|
| Następstwa wypadków i choroba | 461 281 | 416 196 |
| Komunikacyjne - odpowiedzialność cywilna | 5 117 285 | 5 392 318 |
| Komunikacyjne pozostałe | 3 226 498 | 3 244 601 |
| Morskie, lotnicze i transportowe | 61 609 | 60 604 |
| Od ognia i innych szkód rzeczowych | 2 692 819 | 2 564 180 |
| Odpowiedzialność cywilna | 768 554 | 759 966 |
| Kredyty i gwarancje | 72 797 | 78 487 |
| Świadczenie pomocy | 411 057 | 386 904 |
| Ochrona prawna | 10 601 | 9 822 |
| Pozostałe ubezpieczenia finansowe | 216 884 | 89 786 |
| Razem | 13 039 385 | 13 002 864 |

A.2.3. Koszty

A.2.3.1. Odszkodowania i świadczenia wraz ze zmianą stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych wg PSR

W 2019 roku wartość netto odszkodowań i świadczeń oraz zmiany stanu rezerw PZU wyniosła 7 760 354 tys. zł, co oznacza wzrost o 3,2% w stosunku do 2018 roku.

Do zmiany wartości odszkodowań i świadczeń netto przyczyniły się następujące czynniki:

- wzrost wartości odszkodowań i świadczeń w grupie ubezpieczeń Auto Casco, będący efektem obserwowanego wzrostu średniej wypłaty oraz rosnącej częstości szkód w segmencie masowym;
- wyższy poziom szkód w grupie szkód spowodowanych żywiołami oraz pozostałych szkód rzeczowych, w tym zdarzeń o wysokiej wartości jednostkowej oraz roszczeń z ubezpieczeń upraw rolnych – ponadnormatywna liczba szkód powodowanych przez zjawiska atmosferyczne, takie jak przymrozki czy opady deszczu i gradu.
- spadek wartości odszkodowań i świadczeń w grupie ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej, będący w znacznej mierze następstwem znacznie niższej zmiany stanu rezerwy rentowej – w analogicznym okresie 2018 roku doszacowanie rezerw głównie w ubezpieczeniach odpowiedzialności cywilnej podmiotów medycznych;
- niższa szkodowość portfela OC komunikacyjnych będąca wypadkową niższej dynamiki sprzedaży i rosnącej inflacji szkodowej (w analogicznym okresie 2018 roku doszacowania rezerwy na poczet roszczeń o zadośćuczynienie).

| Odszkodowania i świadczenia wg PSR w podziale na klasy ustawowe (tys. zł) | 2019 | 2018 |
|---|------------------|------------------|
| Następstwa wypadków i choroba | 118 988 | 120 313 |
| Komunikacyjne - odpowiedzialność cywilna | 3 745 944 | 3 874 462 |
| Komunikacyjne pozostałe | 2 215 751 | 2 005 838 |
| Morskie, lotnicze i transportowe | 26 992 | 20 784 |
| Od ognia i innych szkód rzeczowych | 1 082 746 | 887 355 |
| Odpowiedzialność cywilna | 335 875 | 393 258 |
| Kredyty i gwarancje | 22 456 | 21 125 |
| Świadczenie pomocy | 193 149 | 170 926 |
| Ochrona prawna | 3 119 | 5 239 |
| Pozostałe ubezpieczenia finansowe | 15 334 | 20 648 |
| Razem | 7 760 354 | 7 519 948 |

A.2.3.2. Koszty akwizycji i administracyjne

W 2019 roku koszty akwizycji (bez prowizji reasekuracyjnych) wyniosły 2 489 125 tys. zł i wzrosły o 5,0% w stosunku do poziomu z 2018 roku. Przyrost ten wynikał zarówno ze wzrostu bezpośrednich kosztów akwizycji (prowizji), jak i pośrednich kosztów sprzedaży, będących konsekwencją zmiany udziału określonych produktów i kanałów dystrybucji (rosnący udział kanału multiagencyjnego i dealerskiego, przy jednocześnie niższej dynamice sprzedaży ubezpieczeń OC komunikacyjnych, charakteryzujących się niższymi stawkami prowizji).

Koszty administracyjne PZU w 2019 roku ukształtowały się na poziomie 703 514 tys. zł, czyli były o 7,4% wyższe w relacji do poprzedniego roku. Na dynamikę rok do roku wpłynął głównie wzrost kosztów osobowych w wyniku stałej presji płacowej na rynku oraz kosztów informatycznych działalności projektowej przy utrzymaniu dyscypliny kosztowej w pozostałych obszarach działalności.

A.2.3.3. Pozostałe przychody i koszty techniczne

Saldo pozostałych przychodów i kosztów technicznych w 2019 roku było ujemne i wyniosło 254 311 tys. zł. Pogorszenie salda względem roku 2018 będące wypadkową spadku przychodów z tytułu różnic kursowych oraz niższego odpisu aktualizującego wartość należności.

A.3. Wynik z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej)

W 2019 roku wynik z działalności inwestycyjnej PZU wyniósł 2 222 784 tys. zł wobec 2 151 764 tys. zł w 2018 roku. Do wzrostu wyniku przyczyniły się w głównej mierze wyższy poziom dywidendy otrzymanej z PZU Życie oraz stabilizacja dochodów z pozostałych lokat, przede wszystkim wskutek zmiany strategii zarządzania portfelami dłużnymi z krótkoterminowej na długoterminową.

| Wynik z działalności inwestycyjnej wg PSR (tys. zł) | 2019 | 2018 |
|---|------------------|------------------|
| Nieruchomości | 11 582 | 4 196 |
| Udziały lub akcje w jednostkach podporządkowanych | 1 790 904 | 1 745 728 |
| Akcje | 702 | 1 078 |
| Jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne | 32 738 | 7 030 |
| Dłużne papiery wartościowe | 432 852 | 507 093 |
| Lokaty terminowe | (14 684) | (2 506) |
| Pożyczki | 46 419 | 60 113 |
| Pozostałe ¹⁾ | (77 729) | (170 968) |
| Razem | 2 222 784 | 2 151 764 |

¹⁾ W tym pozostałe koszty działalności lokacyjnej oraz instrumenty pochodne

Wynik brutto (bez korekty o podatek odroczonej) z działalności inwestycyjnej ujęty poprzez zmianę kapitału z aktualizacji wyceny wyniósł w 2019 roku 932 647 tys. zł wobec straty na poziomie -154 785 tys. zł w roku ubiegłym.

Wyższy wynik poprzez zmianę kapitału z aktualizacji wyceny na udziałach lub akcjach w jednostkach podporządkowanych jest związany z wyższym wynikiem z wyceny w szczególności PZU Życie, jak również akcji banków. Wzrost wyniku wynika ze wzrostu wyceny dłużnych papierów wartościowych, jak również wzrostu wyceny certyfikatów inwestycyjnych w związku z rozliczeniem zysków deweloperskich w funduszach nieruchomości oraz stabilnym poziomem przychodów funduszy długu korporacyjnego.

| Wynik brutto przez kapitał z aktualizacji wyceny wg PSR (zmiana w tys. zł) | 2019 | 2018 |
|--|----------------|------------------|
| Nieruchomości | (297) | 250 |
| Udziały lub akcje w jednostkach podporządkowanych | 263 515 | (303 215) |
| Akcje | (1 818) | (1 697) |
| Jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne | 355 143 | 141 782 |
| Dłużne papiery wartościowe | 302 547 | 8 095 |
| Pozostałe | 13 557 | - |
| Razem | 932 647 | (154 785) |

W ciągu 2019 roku PZU nie prowadził działalności w zakresie sekurytyzacji.

A.4. Wyniki z pozostałych rodzajów działalności

W 2019 roku saldo pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych było ujemne i wynosiło -386 896 tys. zł wobec również ujemnego w 2018 roku na poziomie -446 957 tys. zł. Poczynając od połowy 2014 roku saldo pozostałych kosztów operacyjnych było obciążane kosztami odsetek oraz zmianą wyceny z tytułu różnic kursowych od pożyczki zaciągniętej od PZU Finance AB na łączną kwotę 850 000 tys. euro (500 000 tys. euro w lipcu 2014 roku oraz 350 000 tys. euro w październiku 2015 roku). Datę spłaty pożyczek określono na 28 czerwca 2019 roku i w tej dacie zostały spłacone. W 2019 roku przychody z tytułu różnic kursowych od

otrzymanej pożyczki PZU Finance AB (publ.) wyniosły 37 950 tys. zł wobec przychodu w 2018 roku w kwocie 1 121 tys. zł, a koszty odsetek od otrzymanych pożyczek wyniosły odpowiednio 29 744 tys. zł w 2019 roku i 62 705 tys. zł w 2018 roku.

| Ogólny rachunek zysków i strat (tys. zł) | 2019 | 2018 |
|--|-----------|-----------|
| Wynik techniczny | 1 405 434 | 1 538 766 |
| Wynik netto na działalności inwestycyjnej | 2 222 784 | 2 151 764 |
| Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych | (386 896) | (446 957) |
| Zysk (strata) brutto | 2 983 376 | 2 993 740 |
| Zysk (strata) netto | 2 651 012 | 2 711 879 |

W roku 2019 roku Spółka nie posiadała istotnych umów leasingu.

A.5. Wszelkie inne informacje

Wszystkie istotne informacje zostały zaprezentowane powyżej.

B. System zarządzania

B.1. Informacje ogólne o systemie zarządzania

Obowiązujący w Spółce system zarządzania, w tym organizacja, jest adekwatny do skali działalności, zakresu realizowanych funkcji, skali i złożoności ryzyk i wspiera skutecznie realizację celów strategicznych oraz bieżących celów biznesowych i operacyjnych.

Przyjęte rozwiązania formalne, organizacyjne i procesowe obejmują wszystkie istotne elementy systemu zarządzania i umożliwiają utrzymanie akceptowalnego poziomu ryzyka w Spółce.

System zarządzania adresuje, w przyjętej strukturze Spółki, wszystkie zadania określone dla zakładu ubezpieczeń, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Oceny adekwatności systemu zarządzania dokonano na podstawie przeprowadzonych analiz działalności w obszarach wskazanych w wymogach regulacyjnych oraz poddanych raportowaniu w niniejszym sprawozdaniu.

B.1.1. Rada Nadzorcza

Zgodnie ze Statutem Spółki w skład Rady Nadzorczej wchodzi od siedmiu do jedenastu członków. Liczbę członków Rady Nadzorczej określa Walne Zgromadzenie. Członkowie Rady Nadzorczej są powoływani przez Walne Zgromadzenie na okres wspólnej kadencji trwającej trzy kolejne pełne lata obrotowe.

Statut przyznaje Skarbowi Państwa uprawnienie do powoływania i odwoływania jednego członka Rady Nadzorczej w drodze pisemnego oświadczenia składanego Zarządowi. Uprawnienie to wygaśnie z chwilą, gdy Skarb Państwa przestanie być akcjonariuszem Spółki. Kandydat na członka Rady Nadzorczej wskazany przez Skarb Państwa powinien spełniać wymogi określone w art. 19 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym.

Rada Nadzorcza uchwała Regulamin Rady Nadzorczej określający jej organizację i sposób wykonywania czynności. Regulamin określa skład oraz sposób powoływania Rady Nadzorczej, zadania i zakres działalności oraz sposób jej zwoływania i prowadzenia obrad.

Rada Nadzorcza wybiera ze swojego składu Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego, a także może wybrać spośród swoich członków Sekretarza.

Przewodniczący Rady Nadzorczej kieruje pracami Rady Nadzorczej. W przypadku nieobecności Przewodniczącego Rady Nadzorczej, w tym tymczasowej przeszkody uniemożliwiającej mu sprawowanie funkcji oraz sytuacji, w której nastąpiło wygaśnięcie mandatu Przewodniczącego Rady Nadzorczej i nie został jeszcze powołany nowy Przewodniczący Rady Nadzorczej, wszelkie prawa i obowiązki Przewodniczącego Rady Nadzorczej są wykonywane przez Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej, z wyłączeniem uprawnienia do rozstrzygania o treści uchwały Rady Nadzorczej w przypadku równości głosów.

Rada Nadzorcza może wybrać spośród swoich członków Sekretarza Rady Nadzorczej. Sekretarz Rady Nadzorczej wspomaga Przewodniczącego Rady Nadzorczej, a w razie jego nieobecności Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej, przy wykonywaniu obowiązków, w szczególności:

- 1) organizuje pracę Rady Nadzorczej;
- 2) czuwa nad obsługą organizacyjno – techniczną posiedzeń Rady Nadzorczej;
- 3) odpowiada za sporządzanie protokołów z posiedzeń Rady Nadzorczej;
- 4) przedstawia projekty sprawozdań, do których sporządzania obliuguje Radę Nadzorczą Statut Spółki.

Rada Nadzorcza może delegować swoich członków do samodzielnego pełnienia określonych czynności nadzorczych. Delegowanie następuje każdorazowo uchwałą Rady Nadzorczej określającą osobę lub osoby delegowane, szczegółowy zakres czynności nadzorczych oraz czas trwania delegowania. Członkowie Rady Nadzorczej delegowani do samodzielnego pełnienia określonych czynności nadzorczych składają Radzie Nadzorczej pisemne sprawozdanie z dokonywanych czynności na najbliższym posiedzeniu Rady Nadzorczej, po dokonaniu jakichkolwiek czynności nadzoru w sposób samodzielny. W okresie sprawozdawczym Rada Nadzorcza nie skorzystała z powyższego uprawnienia.

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki i we wszystkich dziedzinach jej działalności.

Do kompetencji Rady Nadzorczej należy w szczególności:

- 1) ocena sprawozdania Zarządu z działalności Spółki i sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej PZU oraz sprawozdania finansowego Spółki i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej PZU za ubiegły rok obrotowy w zakresie ich zgodności z księgami rachunkowymi i dokumentami, jak i ze stanem faktycznym;
- 2) zatwierdzenie sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej Spółki oraz sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej Grupy Kapitałowej PZU;
- 3) ocena wniosków Zarządu dotyczących podziału zysku albo pokrycia straty;
- 4) składanie Walnemu Zgromadzeniu pisemnego sprawozdania z wyników oceny, o której mowa w pkt 1 i 3, corocznej zwięzłej oceny sytuacji Spółki, z uwzględnieniem oceny systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem istotnym dla Spółki, oraz corocznego sprawozdania z pracy Rady Nadzorczej;
- 5) zawieranie, rozwiązywanie i zmiana umów z członkami Zarządu oraz ustalenie zasad ich wynagradzania i wynagrodzeń, z uwzględnieniem zasad określonych przez Walne Zgromadzenie, zgodnie z §18 pkt 12 Statutu;
- 6) powoływanie, zawieszanie oraz odwoływanie Prezesa Zarządu, członków Zarządu lub całego Zarządu, jak również podejmowanie decyzji o ustaniu takiego zawieszenia;
- 7) udzielanie zgody w sprawie przeniesienia całości lub części portfela ubezpieczeniowego;
- 8) akceptowanie wniosków Zarządu w sprawie nabycia, objęcia lub zbycia udziałów oraz akcji spółek, jak również w sprawie uczestniczenia Spółki w innych podmiotach – Rada Nadzorcza może określić do jakiej kwoty, na jakich warunkach oraz w jakim trybie Zarząd może dokonywać wskazanych czynności bez obowiązku uzyskania akceptacji Rady Nadzorczej, z zastrzeżeniem spraw, w których decyzję w tym zakresie podejmuje Walne Zgromadzenie, zgodnie z § 18a Statutu;
- 9) delegowanie członków Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności członków Zarządu, którzy zostali odwołani, złożyli rezygnację albo z innych przyczyn nie mogą sprawować swych czynności;
- 10) akceptowanie instrukcji co do wykonywania przez reprezentantów Spółki prawa głosu na Walnych Zgromadzeniach PZU Życie następujących sprawach: podwyższenia i obniżenia kapitału zakładowego, emisji obligacji, zbycia i wydzierżawienia przedsiębiorstwa PZU Życie oraz ustanowienia na nim prawa użytkowania, podziału PZU Życie, połączenia PZU Życie z inną spółką, likwidacji lub rozwiązania PZU Życie;
- 11) wybór firmy audytorskiej do przeprowadzania obowiązkowych badań sprawozdań finansowych, w tym rocznego sprawozdania finansowego Spółki i rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej PZU, a także sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej Spółki oraz sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej Grupy Kapitałowej PZU, a także przeglądów sprawozdań finansowych, zgodnie z obowiązkami wynikającymi z obowiązujących przepisów prawa;
- 12) ustalanie jednolitego tekstu zmienionego Statutu;
- 13) udzielanie zgody na nabycie lub zbycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości lub w użytkowaniu wieczystym, o wartości przekraczającej równowartość 3 000 000 euro brutto;
- 14) udzielanie zgody na zawarcie przez Spółkę z podmiotem powiązaniem ze Spółką umowy, której przedmiot ma wartość co najmniej 10% kapitałów własnych Spółki, z wyłączeniem umów typowych, zawieranych przez Spółkę na warunkach rynkowych, w ramach prowadzonej działalności operacyjnej;
- 15) udzielanie zgody na zawarcie przez Spółkę umowy z subemitentem, o której mowa w art. 433 § 3 Kodeksu spółek handlowych;
- 16) udzielanie zgody na wypłatę zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy;
- 17) udzielanie zgody na tworzenie i znoszenie oddziałów regionalnych, o których mowa w § 2 ust. 2 Statutu i oddziałów zagranicznych;
- 18) zatwierdzanie opracowanych przez Zarząd wieloletnich planów rozwoju Spółki oraz rocznych planów finansowych;
- 19) zatwierdzanie Regulaminu Zarządu;

- 20) wykonywanie zadań wynikających z wytycznych lub rekomendacji organów nadzoru, w szczególności KNF, przyjętych do stosowania przez Spółkę
- 21) rozpatrywanie i opiniowanie spraw wnoszonych przez Zarząd pod obrady Walnego Zgromadzenia.

W ramach Rady Nadzorczej PZU funkcjonują następujące komitety:

- Komitet Audytu;
- Komitet Nominacji i Wynagrodzeń;
- Komitet Strategii.

Komitet Audytu ma charakter doradczy i opiniodawczy wobec Rady i jest powoływany w celu zwiększenia efektywności wykonywania przez Radę Nadzorczą czynności nadzorczych w zakresie monitorowania procesu sprawozdawczości finansowej, czynności rewizji finansowej oraz efektywności systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego i systemu zarządzania ryzykiem w Spółce. Ponadto, Komitet Audytu może wnioskować do Rady Nadzorczej o zlecenie wykonania określonych czynności kontrolnych w Spółce, a wykonawcą zleconych kontroli może być jednostka lub podmiot zewnętrzny.

Komitet Audytu spełnia wymóg prawny, aby co najmniej jeden jego członek posiadał kwalifikacje w dziedzinie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych w rozumieniu i zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach. Dodatkowo, zgodnie z ww. ustawą, większość członków Komitetu Audytu, w tym jego przewodniczący, spełnia określone w ustawie kryteria niezależności (członek niezależny), dotyczące m.in. powiązań na tle zawodowym lub pokrewieństwa zwłaszcza z osobami zarządzającymi lub nadzorującymi PZU i podmioty z Grupy PZU. Członek niezależny ma obowiązek przedłożenia pisemnego oświadczenia dotyczącego spełnienia wszystkich kryteriów niezależności oraz poinformowania Spółkę o zaprzestaniu spełniania tych kryteriów.

Komitet Nominacji i Wynagrodzeń ma charakter doradczy i opiniodawczy wobec Rady Nadzorczej i jest powoływany w celu zwiększenia efektywności wykonywania przez Radę Nadzorczą czynności nadzorczych w zakresie kształtowania struktury zarządczej, w tym kwestii rozwiązań organizacyjnych, zasad wynagradzania i wynagrodzeń oraz doboru kadry o odpowiednich kwalifikacjach.

Komitet Strategii ma charakter doradczy i opiniodawczy wobec Rady Nadzorczej i jest powoływany w celu zwiększenia efektywności wykonywania przez Radę Nadzorczą czynności nadzorczych w zakresie opiniowania wszelkich dokumentów o charakterze strategicznym przedkładanych jej przez Zarząd (w szczególności strategii rozwoju Spółki) oraz w celu przedstawiania Radzie Nadzorczej rekomendacji w zakresie planowanych inwestycji mających istotny wpływ na aktywa Spółki.

Zgodnie z Regulaminem Rady Nadzorczej, oprócz powoływania przewidzianego w Statucie Komitetu Audytu oraz Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń, w celu prawidłowego wykonywania czynności nadzorczych Rada Nadzorcza może powoływać inne stałe komitety o charakterze doradczym i opiniodawczym, których kompetencje, skład i tryb pracy określa uchwalony przez Radę regulamin danego komitetu. Regulamin przewiduje możliwość korzystania przez Radę Nadzorczą oraz powołane przez nią komitety z usług ekspertów oraz firm doradczych.

B.1.2. Zarząd

Zgodnie ze Statutem Spółki, w skład Zarządu wchodzi od trzech do ośmiu członków, powoływanych na okres wspólnej kadencji, która obejmuje trzy kolejne pełne lata obrotowe.

Członkowie Zarządu, w tym Prezes Zarządu, są powoływani i odwoływani przez Radę Nadzorczą. Powołanie następuje po uprzednim przeprowadzeniu postępowania kwalifikacyjnego, którego celem jest sprawdzenie i ocena kwalifikacji kandydatów oraz wyłonienie najlepszego kandydata, na okres wspólnej kadencji, która obejmuje trzy kolejne pełne lata obrotowe. Prezes Zarządu nowej kadencji powołany przed upływem bieżącej kadencji może złożyć wniosek do Rady Nadzorczej o powołanie pozostałych członków Zarządu nowej kadencji przed upływem kadencji bieżącej.

Zarząd wykonuje wszelkie uprawnienia w zakresie zarządzania Spółką, niezastrzeżone przepisami prawa lub postanowieniami Statutu dla Walnego Zgromadzenia lub Rady Nadzorczej. Do reprezentowania Spółki uprawnieni są dwaj członkowie Zarządu działający łącznie lub jeden członek Zarządu działający łącznie z prokurentem. Zarząd uchwała swój regulamin, który zatwierdza Rada Nadzorcza. Pracami Zarządu kieruje Prezes Zarządu.

Podział obowiązków między członkami Zarządu określa zarządzenie Prezesa Zarządu w sprawie wykonywania przez członków Zarządu nadzoru organizacyjnego w Spółce oraz powierzenia funkcji Szefów Pionów.

W PZU funkcjonują stanowiska Dyrektorów Grupy PZU. Celem ich utworzenia było zapewnienie spójnego i efektywnego modelu zarządczego w PZU i PZU Życie opartego o funkcjonalny podział odpowiedzialności członków Zarządów PZU i PZU Życie. Stanowiska Dyrektorów Grupy PZU w PZU powierzane są osobom pełniącym funkcje członków Zarządu PZU Życie. Dyrektorzy Grupy PZU w PZU nadzorują bezpośrednio te same obszary działalności (piony lub jednostki), które nadzorują w PZU Życie.

Poniżej zaprezentowano zakres odpowiedzialności członków Zarządu PZU oraz Dyrektorów Grupy PZU według stanu na koniec 2019 roku:

| Imię i nazwisko | Funkcja w Grupie Kapitałowej PZU | Zakres odpowiedzialności na koniec 2019 roku | Dodatkowy zakres odpowiedzialności w ciągu roku |
|-----------------------------|--|---|--|
| Paweł Surówka | Prezes Zarządu PZU od 13 kwietnia 2017 roku do 12 marca 2020 roku | audyt wewnętrzny, compliance, reasekuracja, komunikacja korporacyjna, sponsoring, strategia i projekty, rozwój biznesu Grupy PZU, sprzedaż korporacyjna, współpraca z kanałem brokerskim, indywidualne produkty zdrowotne | zarządzanie i nadzór korporacyjny w Spółce i Grupie PZU, administracja, assurbanking, innowacje, rozwój aplikacji mobilnych i procesów cyfrowych |
| Tomasz Kulik | Członek Zarządu PZU od 14 października 2016 roku | aktuariat, finanse, inwestycje | - |
| Maciej Rapkiewicz | Członek Zarządu PZU od 22 marca 2016 roku | ryzyko | - |
| Małgorzata Sadurska | Członek Zarządu PZU od 13 czerwca 2017 roku | nadzór nad spółkami zagranicznymi Grupy PZU, assurbanking, bancassurance i programy partnerstwa strategicznego, zakupy | nieruchomości |
| Marcin Eckert | Członek Zarządu PZU od 28 marca 2019 roku | zarządzanie i nadzór korporacyjny w Spółce i Grupie PZU, administracja, IT, innowacje, operacje ubezpieczeniowe | rozwój aplikacji mobilnych i procesów cyfrowych |
| Elżbieta Häuser - Schöneich | Członek Zarządu PZU od 25 maja 2019 roku | sprzedaż detaliczna, CRM, sprzedaż zdalna, usługi cyfrowe, rozwój aplikacji mobilnych | - |
| Adam Brzozowski | Członek Zarządu PZU od 25 maja 2019 roku | produkty masowe i programy ubezpieczeniowe, aktuariat taryfowy, analizy produktowe, efektywność sieci sprzedaży detalicznej i systemy prowizyjne | - |
| Aleksandra Agatowska | Członek Zarządu PZU od 24 października 2019 roku do 19 lutego 2020 roku / Dyrektor Grupy PZU w PZU od 25 marca 2016 roku do 23 października 2019 roku, ponownie powołana na stanowisko Dyrektora Grupy PZU w PZU od 20 lutego 2020 roku / Członek Zarządu PZU Życie od 25 marca 2016 roku, p.o. Prezesa Zarządu PZU Życie od 19 lutego 2020 roku | marketing, relacje z klientem, ubezpieczenia zdrowotne | - |
| Dorota Maciejka | Dyrektor Grupy PZU w PZU od 15 marca 2017 roku | prewencja, CSR, komunikacja z klientem, nieruchomości | marketing, komunikacja korporacyjna, sponsoring, relacje z klientem |
| Bartłomiej Litwińczuk | Dyrektor Grupy PZU w PZU od 19 sierpnia 2016 roku | HR, bezpieczeństwo, doradztwo i obsługa prawna | - |

| Imię i nazwisko | Funkcja w Grupie Kapitałowej PZU | Zakres odpowiedzialności na koniec 2019 roku | Dodatkowy zakres odpowiedzialności w ciągu roku |
|-----------------|--|---|---|
| Roman Pałac | Dyrektor Grupy PZU w PZU od 15 lutego 2016 roku do 12 marca 2020 roku/ Prezes Zarządu PZU Życie od 26 kwietnia 2017 roku do 19 lutego 2020 roku, Członek Zarządu PZU Życie SA od 20 lutego 2020 roku do 12 marca 2020 roku | obsługa szkód i świadczeń, assistance, obsługa klienta, zarządzanie siecią oddziałów PZU, procesy cyfrowe | ubezpieczenia zdrowotne |

Ponadto, w 2019 roku Roger Hodgkiss pełnił funkcję Członka Zarządu PZU, a Tomasz Karusewicz – Dyrektora Grupy PZU. Poniżej zaprezentowano zakresy ich odpowiedzialności w 2019 roku:

| Imię i nazwisko | Funkcja w Grupie Kapitałowej PZU | Zakres odpowiedzialności w 2019 roku |
|-------------------|--|--|
| Roger Hodgkiss | Członek Zarządu PZU od 19 stycznia 2016 roku do 24 maja 2019 roku | sprzedaż korporacyjna, sprzedaż detaliczna, CRM, sprzedaż bezpośrednia, produkty masowe i programy ubezpieczeniowe, aktuariat taryfowy, analizy produktowe, efektywność sieci sprzedaży detalicznej i systemy prowizyjne |
| Tomasz Karusewicz | Dyrektor Grupy PZU w PZU od 29 stycznia 2016 roku do 30 kwietnia 2019 roku | IT, operacje ubezpieczeniowe |

Poza komitetami utworzonymi na poziomie Rady Nadzorczej, w PZU w 2019 roku funkcjonowały następujące komitety:

- Komitet Ryzyka Grupy PZU;
- Komitet Ryzyka Inwestycyjnego;
- Komitet Inwestycyjny;
- Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami;
- Komitet Data Governance;
- Komitet Sponsoringu, Prewencji i CSR;
- Komitet Innowacji;
- Komitet Cenowy PZU;
- Komitet Sprzedaży Nieruchomości;
- Komitet Zakupowy;
- Komitet Zarządzania Inicjatywami;
- Komitet Kosztowy;
- Sztab Kryzysowy.

B.1.3. Zadania i obowiązki osób nadzorujących kluczowe funkcje

Osobami pełniącymi kluczowe funkcje w Spółce są członkowie Zarządu, członkowie RN oraz osoby nadzorujące w PZU funkcje kluczowe:

- funkcję aktuarialną;
- funkcję zarządzania ryzykiem;
- funkcję zgodności z przepisami;
- funkcję audytu wewnętrznego.

Główny Aktuariusz Spółki – Dyrektor ds. Ryzyka Ubezpieczeniowego w Biurze Aktuarialnym jest osobą nadzorującą funkcję aktuarialną w PZU, w ramach której wykonywane są zadania opisane w części B.6.

Dyrektor Biura Ryzyka jest osobą nadzorującą funkcję zarządzania ryzykiem, w ramach której wykonywane są zadania opisane w części B.3.1.

Dyrektor Biura Compliance jest osobą nadzorującą funkcję zgodności z przepisami, w ramach której wykonywane są zadania opisane w części B.4.2.

Dyrektor Zarządzający ds. Audytu, który kieruje Biurem Audytu Wewnętrznego jest osobą nadzorującą funkcję audytu wewnętrznego, w ramach której wykonywane są zadania opisane w części B.5.1.

B.1.3.1. Niezależność operacyjna funkcji kluczowych

Osoby pełniące kluczowe funkcje co do zasady nie uczestniczą w realizacji procesów i zadań wykraczających poza kluczowe funkcje. Funkcje realizowane są w sposób zapewniający obiektywizm i niezależność od procesów operacyjnych.

Osoby nadzorujące kluczowe funkcje mają zapewniony bezpośredni dostęp do Zarządu oraz nieograniczony dostęp do wszystkich istotnych informacji. Raportują regularnie do Zarządu oraz do Rady Nadzorczej, w szczególności Biuro Audytu Wewnętrznego raportuje do Komitetu Audytu Rady Nadzorczej.

Dla zapewnienia niezależności operacyjnej, osoby nadzorujące kluczowe funkcje w PZU objęto Polityką wynagradzania w PZU odnoszącą się do ścisłej grupy osób o kluczowym znaczeniu dla Spółki, która zapewnia m.in. niezależność osoby kluczowej poprzez oddzielenie wpływu efektów działań obszarów podlegających jej ocenie lub kontroli na wysokość jej wynagrodzenia zmiennego oraz możliwość odroczenia znacznej części tego wynagrodzenia w czasie.

B.1.4. Istotne zmiany systemu zarządzania, które miały miejsce w okresie sprawozdawczym

W okresie sprawozdawczym nie było istotnych zmian systemu zarządzania.

Na dzień sporządzenia sprawozdania SFCR w skład Zarządu PZU wchodziło:

- 1) Beata Kozłowska - Chyła – p.o. Prezesa Zarządu PZU;
- 2) Adam Brzozowski – członek Zarządu PZU;
- 3) Marcin Eckert – członek Zarządu PZU;
- 4) Elżbieta Häuser – Schöneich – członek Zarządu PZU;
- 5) Tomasz Kulik – członek Zarządu PZU;
- 6) Maciej Rapkiewicz – członek Zarządu PZU;
- 7) Małgorzata Sadurska – członek Zarządu PZU.

Niniejsze sprawozdanie zostało przyjęte przez Zarząd PZU w powyższym składzie.

B.1.5. Informacje na temat zasad i praktyk dotyczących wynagradzania Rady Nadzorczej, Zarządu oraz pracowników

Członkowie Rady Nadzorczej PZU nie otrzymują wynagrodzenia zmiennego zależnego od wyników Spółki. Zasady ich wynagradzania ustala bezpośrednio Walne Zgromadzenie. W 2019 roku członkowie Rady Nadzorczej otrzymywali stałe miesięczne wynagrodzenie, którego wysokość, uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z 8 lutego 2017 roku dostosowano do przedziału referencyjnego ustalonego na podstawie art. 10 ustawy o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami.

Zasady wynagradzania Członków Zarządu kształtowane są przez Radę Nadzorczą i stanowią, że wynagrodzenie całkowite przysługujące Członkowi Zarządu z tytułu świadczenia usług zarządzania oraz wykonywania innych zobowiązań wynikających z Umowy o świadczenie usług zarządzania, zawartej na czas pełnienia funkcji w Zarządzie Spółki składa się z:

- wynagrodzenia stałego – zryczałtowanego miesięcznego (za miesiąc kalendarzowy) wynagrodzenia podstawowego, które nie może przekroczyć przedziału referencyjnego ustalonego na podstawie art. 4. ust. 2 ustawy o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami, z zastrzeżeniem sytuacji wskazanych w art. 4 ust. 3 ww. ustawy;

- wynagrodzenia zmiennego – wynagrodzenia uzupełniającego za dany rok obrotowy, uzależnionego od poziomu realizacji celów zarządczych. Wynagrodzenie zmienne za dany rok obrotowy nie może przekroczyć 100% wynagrodzenia stałego rocznego w poprzednim roku obrotowym, dla którego dokonywane jest obliczenie wysokości przysługującego wynagrodzenia zmiennego. Ponadto istotna część wynagrodzenia zmiennego przyznawana jest w formie odroczonego wynagrodzenia zmiennego. Odroczone wynagrodzenie zmienne podlega odroczeniu przez 3 lata, a po 12, 24 i 36 miesiącach odpowiednio od daty przyznania Członek Zarządu może nabyć prawo do 1/3 części odroczonego wynagrodzenia zmiennego za dany rok, po spełnieniu warunków opisanych w Umowie o świadczenie usług zarządzania.

Spółka określiła zasady wynagradzania pracowników, a w szczególności osób pełniących kluczowe funkcje. Zasady obowiązujące te osoby stanowią element efektywnego zarządzania ryzykiem Spółki i zawierają postanowienia dotyczące kształtowania zasad wynagradzania w podmiotach działających na rynku ubezpieczeń zawarte w przepisach prawa, w Zasadach Ładu Korporacyjnego oraz w ramach rozporządzenia delegowanego oraz ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

Zgodnie z Polityką wynagradzania, wynagrodzenie zmienne ustalane jest odmiennie dla poszczególnych grup pracowników lub poszczególnych osób. Jego poziom jest uzasadniony wynikami finansowymi Spółki, a także osiągniętymi wynikami pracy. Zasady przyznawania wynagrodzenia zmiennego mają na celu wspieranie prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem, zniechęcanie do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza limity zaakceptowane przez Radę Nadzorczą, a także wspieranie realizacji strategii działalności i ograniczenie konfliktu interesów. Wynagrodzenie zmienne może podlegać ograniczeniom w zakresie możliwej do przyznania kwoty maksymalnej. Polityka przewiduje również możliwość odroczenia wypłaty znacznej części wynagrodzenia zmiennego. Polityka wynagradzania nie przewiduje wynagradzania pracowników w formie uprawnień do akcji, bądź opcji na akcje oraz dodatkowych programów emerytalno-rentowych lub programów wcześniejszych emerytur dla członków zarządu lub rady nadzorczej i innych osób nadzorujących funkcje kluczowe.

B.1.6. Informacje dotyczące istotnych transakcji zawartych w okresie sprawozdawczym z akcjonariuszami oraz z członkami Zarządu lub Rady Nadzorczej

W 2019 roku Spółka wypłaciła akcjonariuszom dywidendę, co zostało opisane w części A.1.7.1

B.2. Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji

B.2.1. Wymogi dotyczące umiejętności, kwalifikacji i wiedzy fachowej wobec osób, które faktycznie zarządzają Spółką lub wykonują czynności w ramach innych kluczowych funkcji

Wymogi dotyczące umiejętności, kwalifikacji i wiedzy fachowej wobec osób, które faktycznie zarządzają Spółką lub wykonują czynności w ramach innych kluczowych funkcji stosuje się adekwatnie do ich zakresu odpowiedzialności, obowiązujących przepisów prawa oraz przepisów wewnętrznych Spółki.

W ramach grupy osób faktycznie zarządzających Spółką oraz wykonujących czynności w ramach innych kluczowych funkcji, Spółka rozróżnia 4 poniższe grupy:

- 1) członków Rady Nadzorczej, wobec których wymogi dotyczące umiejętności, kwalifikacji i wiedzy fachowej reguluje Statut Spółki;
- 2) Zarządzających, którymi są osoby pełniące funkcje Członka Zarządu Spółki albo Dyrektora Grupy PZU w PZU pełniącego jednocześnie funkcję Członka Zarządu PZU Życie;
- 3) osoby nadzorujące kluczowe funkcje, którymi są osoby wskazane jako nadzorujące poszczególne kluczowe funkcje w zarządzeniu Prezesa Zarządu;
- 4) osoby wykonujące czynności należące do funkcji kluczowych w Spółce, którymi są osoby zatrudnione w jednostkach realizujących w Spółce kluczowe funkcje zgodnie z regulaminem organizacyjnym Spółki.

Spółka reguluje odrębnie wymogi wobec osób Zarządzających, osób nadzorujących kluczowe funkcje oraz osób wykonujących czynności należące do funkcji kluczowych.

Osoba Zarządzająca w Spółce musi spełniać w szczególności poniższe wymagania:

- 1) spełnia wymogi określone w Statucie Spółki;
- 2) daje rękojmię prowadzenia spraw Spółki w sposób należyty;
- 3) posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
- 4) nie była skazana za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe prawomocnym wyrokiem sądu;
- 5) nie jest członkiem organu zarządzającego:
 - o zakładu reasekuracji,
 - o towarzystwa funduszy inwestycyjnych lub zarządzającego alternatywnymi spółkami inwestycyjnymi w rozumieniu ustawy o funduszach inwestycyjnych prowadzącego działalność na podstawie zezwolenia,
 - o podmiotu prowadzącego działalność maklerską w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 89, z późn. zm.) lub inną działalność w zakresie obrotu instrumentami finansowymi w rozumieniu tej ustawy,
 - o powszechnego towarzystwa emerytalnego,
 - o banku.
- 6) posiada udowodnioną znajomość języka polskiego, zgodnie z ustawą o działalności ubezpieczeniowej;
- 7) posiada doświadczenie zawodowe oraz wiedzę adekwatne do pełnionej funkcji szczególnie w zakresie:
 - o rynków ubezpieczeń i rynków finansowych;
 - o systemu zarządzania;
 - o analizy finansowej i aktuarialnej;
 - o zasad, reguł i wymogów przepisów prawa związanych z funkcjonowaniem Spółki, w tym umiejętności dostosowania do zmian przepisów prawa.

Osoba nadzorująca kluczową funkcję w Spółce musi spełniać w szczególności poniższe wymagania:

- 1) posiada wyższe wykształcenie uzyskane w Rzeczypospolitej Polskiej lub uzyskane w innym państwie w rozumieniu właściwych przepisów tego państwa, chyba że ze względu na doświadczenie zawodowe danej osoby KNF wyda zgodę Spółce na odstąpienie od tego wymogu wobec tej osoby;
- 2) spełnia wymogi określone przez Spółkę dla osób Zarządzających wskazane w pkt. 2, 3, 4, 7 powyżej;

Osoba wykonująca czynności należące do funkcji kluczowych w Spółce musi spełniać wymagania określone w opisie stanowiska, na którym jest zatrudniona. Opisy stanowisk pracy dla danej funkcji tworzone są w oparciu o regulamin organizacyjny Spółki oraz regulamin organizacyjny danej jednostki realizującej funkcję kluczową. Podstawowe wymagania wobec powyższej grupy osób w rozróżnieniu na poszczególne funkcje kluczowe opisano poniżej:

- 1) na stanowiskach w funkcji aktuarialnej Spółka wymaga posiadania wiedzy z dziedziny matematyki ubezpieczeniowej i finansowej oraz odpowiedniego doświadczenia zawodowego i wykształcenia, adekwatnych do pełnionych zadań na danym stanowisku;
- 2) na stanowiskach w funkcji zarządzania ryzykiem Spółka wymaga posiadania wiedzy z dziedziny oceny ryzyka przyjmowanego do ubezpieczenia i tworzenia rezerw, zarządzania aktywami i pasywami, lokowania kapitału, w szczególności w instrumenty pochodne i podobne instrumenty finansowe, zarządzania płynnością i ryzykiem koncentracji, zarządzania ryzykiem operacyjnym, reasekuracji i innych technik ograniczania ryzyka oraz odpowiedniego doświadczenia zawodowego i wykształcenia, adekwatnych do pełnionych zadań na danym stanowisku;
- 3) na stanowiskach w funkcji audytu wewnętrznego Spółka wymaga posiadania wiedzy w zakresie oceny ryzyka, analizy i przyporządkowania procesów, metodologii pracy audytu, dobrych praktyk w procesach biznesowych, umiejętności wydawania rekomendacji na podstawie wyników prac przeprowadzonych zgodnie z planem audytu oraz odpowiedniego doświadczenia zawodowego i wykształcenia, adekwatnych do pełnionych zadań na danym stanowisku;
- 4) na stanowiskach w funkcji zgodności z przepisami Spółka wymaga posiadania wiedzy w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności, oceny ryzyka braku zgodności, umiejętności opracowywania rozwiązań systemowych w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności oraz odpowiedniego doświadczenia zawodowego i wykształcenia, adekwatnych do pełnionych zadań na danym stanowisku.

B.2.2. Ocena kompetencji i reputacji osób, które faktycznie zarządzają Spółką lub wykonują czynności w ramach innych kluczowych funkcji

Wymogi dotyczące oceny kompetencji i reputacji wobec osób, które faktycznie zarządzają Spółką lub wykonują czynności w ramach innych kluczowych funkcji stosuje się adekwatnie do ich zakresu odpowiedzialności, obowiązujących przepisów prawa oraz przepisów wewnętrznych Spółki.

Spółka reguluje odrębnie zasady oceny kompetencji oraz reputacji osób Zarządzających, osób nadzorujących kluczowe funkcje oraz osób wykonujących czynności należące do funkcji kluczowych.

Zgodnie z powyższym za ocenę kompetencji i reputacji:

- 1) osób Zarządzających w Spółce, odpowiedzialna jest Rada Nadzorcza w przypadku członków Zarządu oraz Zarząd w przypadku Dyrektorów Grupy PZU;
- 2) osób nadzorujących kluczowe funkcje w Spółce, odpowiedzialny jest Zarząd;

Ocena kompetencji i reputacji osób Zarządzających oraz nadzorujących kluczowe funkcje w Spółce przeprowadzana jest przed powołaniem odpowiednio do funkcji członka Zarządu, bądź na stanowisko Dyrektora Grupy PZU lub na stanowisko nadzorujące kluczową funkcję, a jej weryfikacji dokonuje się raz do roku w procesie aktualizacji oceny i reputacji lub w przypadku zaistnienia okoliczności wskazujących na niezgodność działań tej osoby z przepisami prawa, mogących skutkować, w szczególności niezgodnością działalności Spółki z przepisami prawa, przestępstwem finansowym lub zagrożeniem prawidłowego zarządzania Spółką.

- 3) osób wykonujących czynności należące do funkcji kluczowych w Spółce, odpowiedzialny jest ich bezpośredni przełożony. Ocena kompetencji i reputacji przeprowadzana jest przed zatrudnieniem na danym stanowisku w ramach kluczowej funkcji lub w przypadku zaistnienia okoliczności wskazujących na niezgodność działań tej osoby z przepisami prawa, mogących skutkować, w szczególności niezgodnością działalności Spółki z przepisami prawa lub przestępstwem finansowym.

Kryteria stanowiące podstawę oceny wobec powyższych osób określane są na podstawie przepisów prawa, przepisów wewnętrznych Spółki oraz opisu stanowiska pracy. Poszczególne kryteria oceniane są indywidualnie i stanowią podstawę co do oceny danej osoby. Ocena dokonywana jest w oparciu o przekazane przez daną osobę dokumenty potwierdzające spełnienie wymogów, ocenę jej zachowania i postaw w ramach wykonywania czynności służbowych oraz informacje pozyskane z innych źródeł.

Co roku Zarząd Spółki składa raport z corocznego procesu weryfikacji oceny kompetencji oraz reputacji osób nadzorujących kluczowe funkcje w Spółce (dalej „Raport”). Podstawą do przygotowania Raportu jest § 3 ust. 2 pkt 3 Zasad oceny i weryfikacji kompetencji oraz reputacji osób nadzorujących kluczowe funkcje w PZU SA i PZU Życie SA.

Raporty są przygotowywane na podstawie złożonych bądź uzupełnionych informacji i oświadczeń przez osoby nadzorujące kluczowe funkcje w Spółce. W ramach weryfikacji oceny kompetencji oraz reputacji zobowiązani pracownicy dokonują uzupełnienia bądź potwierdzenia aktualności złożonych wcześniej dokumentów i oświadczeń.

Na podstawie zebranych dokumentów, jak również zgodnie z posiadaną wiedzą na dzień sporządzenia Raportu, jeśli nie zachodzą przesłanki mogące mieć wpływ na zmianę oceny kompetencji oraz reputacji poszczególnych osób, Biuro Zarządzania Kadrami rekomenduje utrzymanie dotychczasowych ocen w tym zakresie. W przypadku pozyskania informacji o zaistnieniu jakichkolwiek okoliczności mogących mieć wpływ na rekomendację, Biuro Zarządzania Kadrami przeprowadzi niezwłocznie jej aktualizację.

B.3. System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności

B.3.1. Opis systemu zarządzania ryzykiem

Zarząd Spółki ustanowił strategię zarządzania ryzykiem, której celem jest:

- podniesienie wartości Spółki poprzez aktywne i świadome zarządzanie wielkością przyjmowanego ryzyka;
- zapobieganie przyjmowaniu ryzyka na poziomie, który mógłby zagrozić stabilności finansowej Spółki.

Zarządzanie ryzykiem w PZU jest oparte na analizie ryzyka we wszystkich procesach i jednostkach i jest ono integralną częścią procesu zarządzania.

System zarządzania ryzykiem w PZU oparty jest na:

- podziale kompetencji i zadań realizowanych przez organy statutowe, komitety oraz jednostki uczestniczące w procesie zarządzania ryzykiem;
- procesie zarządzania ryzykiem, w tym metodach identyfikacji, pomiaru i oceny, monitorowania i kontrolowania, raportowania ryzyka oraz podejmowania działań zarządczych.

Podział kompetencji i zadań oparty jest na czterech poziomach kompetencyjnych. Trzy pierwsze obejmują:

- Radę Nadzorczą, która sprawuje nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego procesu w ramach decyzji określonych w statucie Spółki i regulaminie Rady Nadzorczej oraz za pośrednictwem powołanego Komitetu Audytu;
- Zarząd, który organizuje i zapewnia działanie systemu zarządzania ryzykiem poprzez uchwalanie strategii, polityk, wyznaczanie apetytu na ryzyko, określenie profilu ryzyka i określenie tolerancji na poszczególne kategorie ryzyka;
- Komitety, które podejmują decyzje dotyczące ograniczania poziomu poszczególnych ryzyk do ram wyznaczonych przez apetyt na ryzyko. Komitety przyjmują procedury i metodyki związane z ograniczaniem poszczególnych ryzyk, a także akceptują limity ograniczające poszczególne rodzaje ryzyka.

Czwarty poziom kompetencyjny dotyczy działań operacyjnych i podzielony jest pomiędzy trzy linie obrony:

- pierwsza linia obrony – obejmuje bieżące zarządzanie ryzykiem na poziomie jednostek oraz podejmowanie decyzji w ramach procesu zarządzania ryzykiem, w tym w ramach obowiązujących limitów;
- druga linia obrony – obejmuje zarządzanie ryzykiem poprzez wyspecjalizowane jednostki zajmujące się identyfikacją, pomiarem, monitorowaniem i raportowaniem ryzyka oraz kontrolą limitów;
- trzecia linia obrony – obejmuje audyt wewnętrzny, który przeprowadza niezależne audyty elementów systemu zarządzania ryzykiem oraz czynności kontrolnych wbudowanych w działalność.

Proces zarządzania ryzykiem składa się z następujących etapów:

1) Identyfikacja ryzyka

Rozpoczyna się wraz z propozycją rozpoczęcia tworzenia produktu ubezpieczeniowego, nabycia instrumentu finansowego, zmiany procesu operacyjnego, a także z chwilą wystąpienia każdego innego zdarzenia potencjalnie wpływającego na powstanie ryzyka. Proces identyfikacji występuje do momentu wygaśnięcia zobowiązań, należności lub działań związanych z danym ryzykiem. Identyfikacja ryzyka polega na rozpoznaniu rzeczywistych i potencjalnych źródeł ryzyka, następnie analizowanych pod względem istotności.

2) Pomiar i ocena ryzyka

Przeprowadzane są w zależności od charakterystyki danego typu ryzyka oraz poziomu jego istotności. Pomiar ryzyka przeprowadzają wyspecjalizowane jednostki. Biuro Ryzyka odpowiada za rozwój narzędzi oraz za pomiar ryzyka w zakresie określającym apetyt na ryzyko, profil ryzyka i tolerancję na ryzyko;

3) Monitorowanie i kontrola ryzyka

Polega na bieżącym przeglądzie odchyień realizacji od założonych punktów odniesienia (limitów, wartości progowych, planów, wartości z poprzedniego okresu, wydanych rekomendacji i zaleceń).

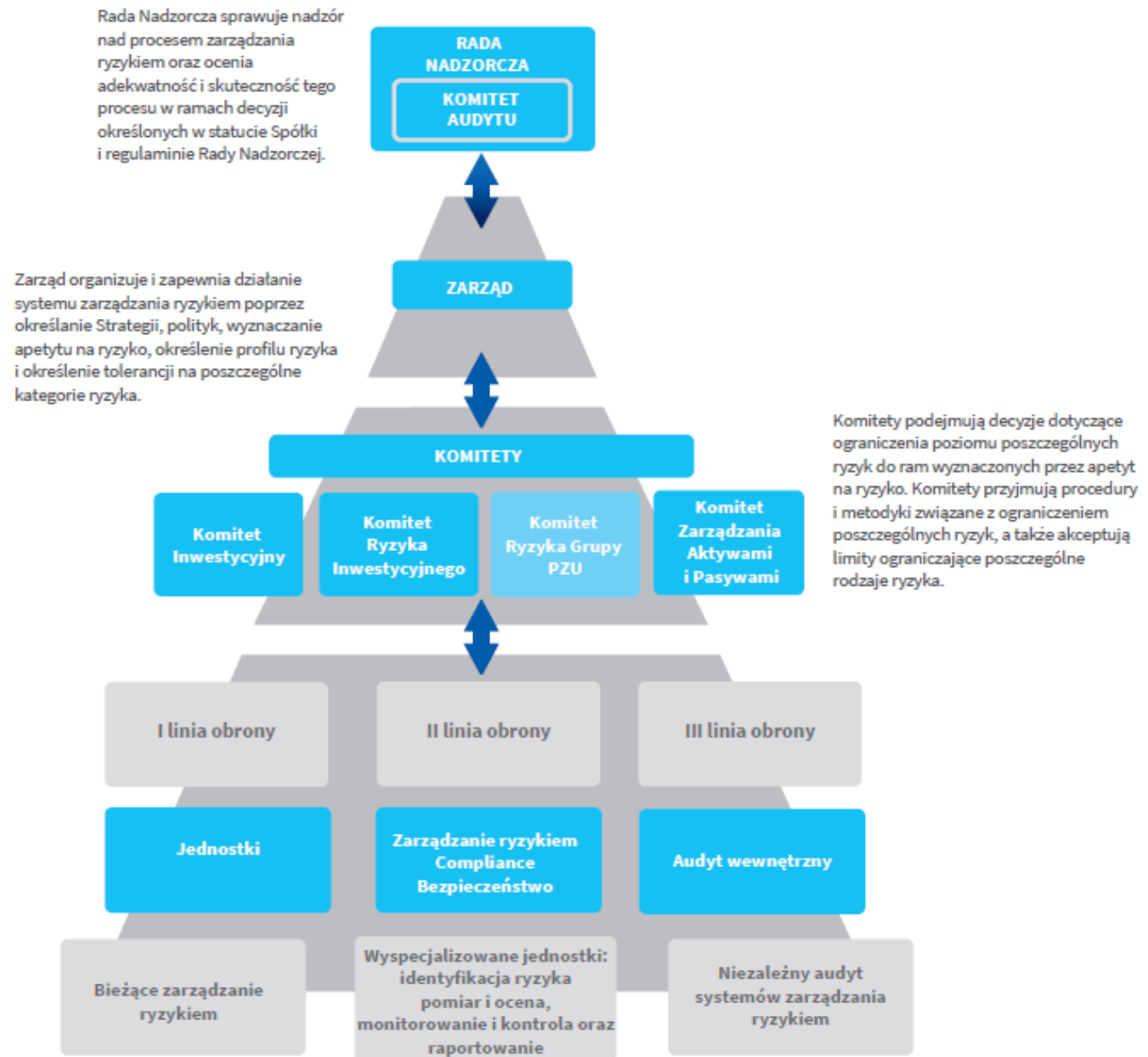
4) Raportowanie

Umożliwia efektywną komunikację o ryzyku i wspiera zarządzanie ryzykiem na różnych poziomach decyzyjnych.

5) Działania zarządcze

Działania te obejmują, m.in.: unikanie ryzyka, transfer ryzyka, ograniczanie ryzyka, określanie apetytu na ryzyko, akceptację poziomu ryzyka oraz narzędzia wspierające te działania.

Schemat struktury organizacyjnej systemu zarządzania ryzykiem



Do zadań funkcji zarządzania ryzykiem należą w szczególności:

- opracowywanie oraz wdrażanie strategii zarządzania ryzykiem oraz polityk zarządzania poszczególnymi ryzykami;
- opracowanie metodyki pomiaru poszczególnych ryzyk;
- tworzenie oraz rozwój narzędzi wspierających proces zarządzania ryzykiem;
- identyfikacja, pomiar i ocena, monitorowanie i kontrola ryzyka;
- raportowanie ryzyk oraz proponowanie działań mitygujących ryzyko,
- opracowanie propozycji siatki limitów i ograniczeń oraz kluczowych wskaźników ryzyka (KRI);
- sporządzanie raportów kontrolnych oraz monitorowanie wykorzystania limitów i ograniczeń;
- przygotowanie zasad i metodyk dotyczących zarządzania ryzykiem;
- sporządzanie informacji o ryzyku na potrzeby organu nadzoru oraz agencji ratingowych;
- przeprowadzanie testów warunków skrajnych;
- pełnienie funkcji centrum kompetencyjnego w zakresie zarządzania ryzykiem.

Osobą nadzorującą funkcję zarządzania ryzykiem jest Dyrektor Biura Ryzyka, który podlega Członkowi Zarządu PZU odpowiedzialnemu za zarządzanie ryzykiem. Za systemowe zarządzanie ryzykiem odpowiedzialne jest Biuro Ryzyka, które współpracuje w tym procesie ze wszystkimi jednostkami.

B.3.2. Własna ocena ryzyka i wypłacalności

Proces własnej oceny ryzyka i wypłacalności jest integralną częścią procesu planowania finansowego i składa się z następujących etapów:

- przygotowanie i zatwierdzenie założeń do przeprowadzenia procesu w danym roku;
- przygotowanie i zatwierdzenie przez właściwe jednostki, a następnie przekazanie do Biura Ryzyka danych zgodnych z wyceną przyjętą w systemie WII i spójnych ze Strategią Grupy PZU oraz planami finansowymi Spółki;
- analiza i ocena ryzyk;
- analiza spełnienia wymogów dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;
- przeprowadzenie oceny dotyczącej potrzeb kapitałowych przy realizacji założeń planu finansowego;
- przeprowadzenie oceny kondycji kapitałowej Spółki w wyniku testów stresu;
- analiza zgodności z apetytem na ryzyko oraz profilem ryzyka;
- propozycja zmian w zakresie obniżenia ekspozycji na ryzyko lub podwyższenia środków własnych, jeżeli zostanie to uznane za konieczne;
- zmiany w planie finansowym lub projekcie planu finansowego, jeżeli zostaną uznane za konieczne;
- zatwierdzenie wyników własnej oceny ryzyka i wypłacalności oraz podjęcie ewentualnych działań zarządczych;
- udokumentowanie wyników procesu własnej oceny ryzyka i wypłacalności w formie raportu;
- sporządzenie protokołu z własnej oceny ryzyka i wypłacalności;
- przekazanie do organu nadzoru raportu z własnej oceny ryzyka i wypłacalności na potrzeby organu nadzoru.

Proces własnej oceny ryzyka i wypłacalności oraz przeprowadzane w ramach niego analizy zostały skonstruowane tak, aby stanowić wsparcie procesu planowania finansowego w zakresie analizy profilu ryzyka oraz oceny spełnienia wymogów kapitałowych w zakładanym horyzoncie czasu i przy realizacji określonych w planie finansowym założeń. Stanowi on również podsumowanie i kontrolę efektywności działań podejmowanych w toku procesu zarządzania ryzykiem.

Struktura procesu własnej oceny ryzyka i wypłacalności oraz zakres odpowiedzialności poszczególnych uczestników procesu został dostosowany do obowiązków poszczególnych jednostek wynikających z ich zakresu kompetencji określonych w ramach systemu zarządzania oraz z procesu planowania finansowego. Zarząd Spółki odpowiada za zorganizowanie i zapewnienie efektywnego funkcjonowania procesu własnej oceny ryzyka i wypłacalności. Członkowie Zarządu Spółki nadzorujący jednostki biorące udział w procesie nadzorują działania związane z procesem własnej oceny ryzyka i wypłacalności w podległych im obszarach oraz zatwierdzają przygotowane w ich obszarach dane i analizy konieczne do przeprowadzenia własnej oceny ryzyka i wypłacalności. Biuro Ryzyka rozwija proces własnej oceny ryzyka i wypłacalności, koordynuje przeprowadzenie oceny oraz dokonuje oceny własnych potrzeb w zakresie wypłacalności, oceny ciągłej zgodności z wymogami kapitałowymi i oceny odchylenia profilu ryzyka od założeń leżących u podstaw wyznaczania kapitałowego wymogu wypłacalności. Wszystkie dane prognostyczne dostarczane są do Biura Ryzyka za pośrednictwem Biura Planowania i Kontrolingu, które odpowiada za ich wewnętrzną spójność oraz zgodność z planami finansowymi.

Własna ocena ryzyka i wypłacalności jest przeprowadzana regularnie, co najmniej raz w roku lub doraźnie po wystąpieniu istotnych zmian w profilu ryzyka wynikających ze zmian operacji wewnętrznych lub zmian otoczenia biznesowego. Częstotliwość przeprowadzenia własnej oceny ryzyka i wypłacalności jest spójna z rewizją planów finansowych oraz towarzyszących im nowych prognoz rozwoju działalności, które odpowiadają realizacji Strategii Grupy PZU oraz uwzględniają zmiany wynikające z rozwoju portfela oraz zmian w otoczeniu biznesowym.

Wyniki własnej oceny ryzyka i wypłacalności są dokumentowane w formie raportu. Raport podlega niezależnemu przeglądowi wykonywanemu przez Biuro Audytu Wewnętrznego, a następnie, po zaopiniowaniu przez Komitet Ryzyka Grupy PZU, zatwierdzeniu przez Zarząd.

Ocena ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności dokonywana jest dla wszystkich ryzyk uznanych za istotne, zgodnie z postanowieniami Strategii zarządzania ryzykiem oraz polityk zarządzania poszczególnymi ryzykami, tj. ryzyka aktuarialnego, ryzyka rynkowego, ryzyka niewypłacalności kontrahenta oraz ryzyka operacyjnego. Dodatkowo analizie poddawane są ryzyka braku zgodności i płynności.

Ocena ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności w 2019 roku objęła 3-letni horyzont prognozy, uwzględniając horyzont czasowy aktualnej Strategii Grupy PZU i towarzyszących jej planów finansowych oraz wymóg nadzorczy w zakresie minimalnego horyzontu prognozy (trzy lata). W ramach oceny ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności przeprowadzane zostały analizy w celu określenia, czy przy danej strategii działalności Spółki utrzyma niezbędny poziom kapitału, adekwatny do ryzyka, na jakie jest narażona obecnie i na jakie może być narażona w przyszłości (również w przypadku wystąpienia nagłych zdarzeń odzwierciedlonych w scenariuszach szokowych). Testowane scenariusze zbudowane zostały w oparciu o profil ryzyka PZU, umożliwiając weryfikację potrzeb kapitałowych w nowych warunkach obejmujących zarówno istotne zmiany w otoczeniu makroekonomicznym, jak i szoki charakterystyczne dla sektora ubezpieczeń. Ponadto analiza obejmuje scenariusze wpływające zarówno na aktywa, jak i na pasywa.

Zgodnie z regulacją wewnętrzną jeżeli w wyniku własnej oceny ryzyka i wypłacalności w kolejnych latach projekcji zostanie zidentyfikowany możliwy spadek współczynnika wypłacalności poniżej akceptowalnego poziomu lub przekroczenie limitów profilu ryzyka, Dyrektor Biura Ryzyka, we współpracy z Dyrektorem Biura Planowania i Kontrolingu, przedstawia możliwe działania, w tym zmiany w zakresie planów finansowych, mające na celu obniżenie poziomu ryzyka lub podwyższenie środków własnych. Podlegają one zatwierdzeniu przez Członka Zarządu nadzorującego Biuro Ryzyka, w uzgodnieniu z Członkiem Zarządu nadzorującym Biuro Planowania i Kontrolingu.

B.4. System kontroli wewnętrznej

B.4.1. Opis systemu kontroli wewnętrznej

W ramach systemu zarządzania w PZU funkcjonuje, obok systemu zarządzania ryzykiem, system kontroli wewnętrznej, mający na celu zapewnienie przestrzegania przez Spółkę wymogów regulacyjnych oraz skuteczności i wydajności operacji, a także zabezpieczenie dostępności i wiarygodności informacji finansowych i niefinansowych.

Obejmuje on w szczególności funkcję zgodności z przepisami, procedury administracyjne i księgowe, organizację kontroli wewnętrznej, a także ustalenia w zakresie raportowania na wszystkich szczeblach struktury organizacyjnej.

System kontroli wewnętrznej wspomaga Radę Nadzorczą, Zarząd, Kierujących i pracowników Spółki w realizacji celów określonych w szczególności w strategii Spółki, co wymaga, aby koncentrował się na następujących obszarach:

- środowisku kontroli wewnętrznej, tj. promowaniu znaczenia kontroli wśród pracowników i nadzoru ze strony kierownictwa, stylu zarządzania, w tym delegowaniu zadań, uczciwości, wartości etycznych i rozwoju pracowników;
- identyfikacji i ocenie ryzyka, w tym utrzymywaniu go na akceptowalnym poziomie;
- czynnościach kontrolnych i podziale obowiązków;
- jakości informacji i jej komunikowaniu, tj. zapewnieniu przepływu informacji, które pozwalają prowadzić i kontrolować działalność Spółki;
- monitorowaniu efektywności mechanizmów kontrolnych.

W zależności od rodzaju zadań określonych w regulaminach organizacyjnych pionów i jednostek, opisach stanowisk i zakresach zadań pracowników, zakres kontroli wewnętrznej obejmuje w szczególności:

- kompletność, aktualność i zgodność z obowiązującymi przepisami prawa regulacji wewnętrznych dotyczących danej działalności;
- prawidłowość, kompletność i terminowość wykonywanych czynności, w tym obiegu dokumentów;
- prawidłowość organizacji i podziału pracy;
- przestrzeganie pełnomocnictw, upoważnień, limitów i innych elementów kontrolnych, w szczególności w zakresie:
 - podpisywania korespondencji wewnętrznej i wychodzącej na zewnątrz Spółki,

- zawierania transakcji skutkujących powstaniem zobowiązań dla Spółki,
- podejmowania decyzji biznesowych,
- korzystania z systemów informatycznych;
- prawidłowość przebiegu procesów;
- prawidłowość ewidencji księgowej;
- bezpieczeństwo systemów informatycznych oraz sieci teleinformatycznych;
- bezpieczeństwo informacji chronionych, w rozumieniu obowiązujących regulacji wewnętrznych.

W przypadku zidentyfikowania przez pracownika Spółki nieprawidłowości stwierdzonych w wyniku kontroli, pracownik zobowiązany jest do ich udokumentowania i poinformowania bezpośredniego przełożonego. Jednocześnie pracownik zobowiązany jest do ich raportowania zgodnie z obowiązującymi w Spółce regulacjami wewnętrznymi, np. przewidującymi raportowanie do funkcji zgodności z przepisami w ramach Procedury zgłaszania nieprawidłowości.

Bezpośredni przełożony podejmuje działania w celu usunięcia uchybień oraz informuje Kierującego w przypadku konieczności podjęcia dalszych działań.

B.4.2. Funkcja zgodności z przepisami

Celem funkcji zgodności z przepisami jest zapewnienie efektywnego systemu zarządzania ryzykiem braku zgodności z wymogami regulacyjnymi i regulacjami wewnętrznymi Spółki.

Funkcja zgodności z przepisami obejmuje:

- doradzanie Zarządowi i Radzie Nadzorczej Spółki w zakresie zgodności z przepisami prawa;
- ocenę możliwego wpływu wszelkich zmian otoczenia prawnego na operacje Spółki;
- określenie i ocenę ryzyka związanego z nieprzestrzeganiem przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Spółkę standardów postępowania.

Do zadań funkcji zgodności z przepisami należą w szczególności:

- wdrożenie kompleksowego systemu rozwiązań compliance w Spółce, ich monitoring i stałe doskonalenie;
- wprowadzenie w Spółce procesów i procedur umożliwiających efektywne zarządzanie ryzykiem braku zgodności;
- ustanowienie zasad zapewnienia zgodności z przepisami, obejmujących określenie zadań, kompetencji i obowiązków sprawozdawczych przypisanych funkcji zgodności z przepisami;
- określenie planu zapewnienia zgodności, obejmującego planowane działania funkcji zgodności z przepisami, które uwzględniają wszystkie obszary działalności Spółki oraz ich ekspozycję na ryzyko związane z przestrzeganiem przepisów;
- ocena adekwatności środków przyjmowanych przez Spółkę w celu zapobiegania niezgodności z prawem;
- opracowanie spójnych rozwiązań systemowych w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności celem ich implementacji przez spółki Grupy PZU.

Za systemowe zarządzanie ryzykiem braku zgodności odpowiedzialne jest Biuro Compliance, które współpracuje w procesie ze wszystkimi jednostkami w Spółce.

Osobą nadzorującą funkcję zgodności z przepisami jest Dyrektor Biura Compliance, który podlega służbowo Dyrektorowi Zarządzającemu ds. Regulacji odpowiedzialnemu za nadzór nad Biurem Compliance. Dyrektor Zarządzający ds. Regulacji, raportuje Prezesowi Zarządu PZU. Dyrektor Zarządzający ds. Regulacji oraz Dyrektor Biura Compliance mają bezpośredni dostęp do członków Zarządu Spółki oraz jej Rady Nadzorczej, do których funkcja zgodności z przepisami raportuje w sprawie zagadnień związanych z realizacją funkcji zgodności z przepisami oraz zarządzania ryzykiem braku zgodności. Raportowanie to odbywa się w ramach cyklicznych raportów dotyczących ryzyka braku zgodności oraz incydentalnych informacji przekazywanych ad hoc członkom organów statutowych.

Realizacja funkcji zgodności z przepisami w PZU odbywa się w sposób zapewniający jej obiektywizm i niezależność, a także odrębność od funkcji operacyjnych. Biuro Compliance działa w ramach drugiej linii obrony i jest wyłączone z prowadzenia

bieżącej działalności biznesowej. Cele i zadania Biura Compliance wynikają z jego regulaminu organizacyjnego oraz obowiązującej Polityki Compliance. Realizuje ono w szczególności zadania przypisane do systemowej funkcji zgodności z przepisami. Jest również odpowiedzialne za systemowe zarządzanie ryzykiem braku zgodności. Podejmowane działania, a także informacje wynikające z oceny i zarządzania ryzykiem braku zgodności na poziomie Spółki są cyklicznie i doraźnie raportowane do Zarządu PZU i Rady Nadzorczej Spółki.

Dodatkowo, powołanie i odwołanie ze stanowiska Dyrektora Biura Compliance wymaga opinii Komitetu Audytu Rady Nadzorczej Spółki.

B.5. Funkcja audytu wewnętrznego

B.5.1. Opis wdrożenia funkcji audytu wewnętrznego

Funkcja audytu wewnętrznego w PZU realizowana jest przez Biuro Audytu Wewnętrznego jako tzw. „trzecia linia obrony”, która przeprowadza niezależne audyty elementów systemu zarządzania ryzykiem oraz czynności kontrolnych wbudowanych w działalność PZU.

Audyt wewnętrzny obejmuje niezależną ocenę ryzyka, badanie wszystkich jednostek, produktów, systemów, procesów biznesowych, procesów zarządzania ryzykiem z częstotliwością zależną od zidentyfikowanych obszarów ryzyk i poziomu istotności ryzyk, a także od roli i skuteczności kontroli wewnętrznej w ich redukowaniu.

Do zadań funkcji audytu wewnętrznego należy:

- ocena adekwatności i efektywności systemu kontroli wewnętrznej i innych elementów systemu zarządzania;
- ustanawianie, wdrażanie i utrzymanie planu audytu określającego zakres prac audytowych, które mają być podjęte w kolejnych latach, uwzględniającego wszystkie rodzaje działalności i cały system zarządzania Spółką;
- przekazywanie cyklicznych informacji zarządczych z podległego obszaru Zarządowi Spółki i Komitetowi Audytu Rady Nadzorczej;
- wydawanie rekomendacji na podstawie wyników prac przeprowadzonych zgodnie z planem audytu;
- sprawdzanie realizacji działań naprawczych wynikających z wydanych rekomendacji.

Biuro Audytu Wewnętrznego realizuje następujące rodzaje audytów:

- planowe;
- doraźne.

Plan audytu sporządzany jest na podstawie corocznej oceny ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działalności PZU, która przeprowadzana jest zgodnie z wewnętrzną metodologią. Projekt planu audytu jest opiniowany przez Komitet Audytu Rady Nadzorczej, a następnie zatwierdzany przez Zarząd.

Wyniki planowych audytów są przedstawiane w raportach. Wyniki doraźnych audytów przedstawiane są w formie oraz przekazywane w sposób i w terminach uzgodnionych z osobą podejmującą decyzję o ich przeprowadzeniu.

Oprócz audytów Biuro Audytu Wewnętrznego realizuje działalność doradczą, której celem jest doradztwo dla jednostek w zakresie usprawniania procesów.

Nadzór nad terminowością realizacji rekomendacji przez jednostki sprawują nadzorujący je Członkowie Zarządu lub Dyrektorzy Grupy PZU. Biuro Audytu Wewnętrznego monitoruje stan realizacji rekomendacji na podstawie informacji pozyskiwanych od poszczególnych jednostek, następnie w wyniku analizy podejmuje decyzje o ich uznaniu za zrealizowane. Realizacja rekomendacji skierowanych do poszczególnych jednostek może podlegać weryfikacji Biura Audytu Wewnętrznego.

W celu zapewnienia jakości i doskonalenia audytu wewnętrznego prowadzona jest wewnętrzna (corocznie) i zewnętrzna (nie rzadziej niż raz na pięć lat) ocena działalności audytu wewnętrznego w Spółce.

B.5.2. Niezależność i obiektywizm audytu wewnętrznego

Funkcja audytu wewnętrznego jest obiektywna i niezależna od funkcji operacyjnych. Niezależność Biura Audytu Wewnętrznego jest zabezpieczona poprzez wprowadzenie szeregu rozwiązań.

Biuro Audytu Wewnętrznego raportuje do Komitetu Audytu Rady Nadzorczej. Powołanie i odwołanie ze stanowiska Dyrektora Zarządzającego ds. Audytu, który kieruje Biurem Audytu Wewnętrznego, wymaga opinii Komitetu Audytu Rady Nadzorczej.

Audyty wewnętrzne w PZU realizowane są przez pracowników Biura Audytu Wewnętrznego (audytorów wewnętrznych), którzy stanowią zespół o wysokich kwalifikacjach zawodowych i etycznych oraz posiadają wiedzę, umiejętności i znajomość zagadnień niezbędnych do realizacji audytów.

Dyrektor Zarządzający ds. Audytu uczestniczy w posiedzeniach Komitetu Audytu Rady Nadzorczej PZU i w posiedzeniach Zarządu. Ponadto przedstawiciele Biura Audytu Wewnętrznego uczestniczą w posiedzeniach wybranych Komitetów funkcjonujących w strukturze PZU.

W uzasadnionych przypadkach, Biuro Audytu Wewnętrznego może korzystać ze wsparcia pracowników spółek Grupy PZU lub usługodawców spoza Grupy PZU.

Na czas przeprowadzania czynności audytowych, pracownicy włączeni do zespołu audytowego, posiadają uprawnienia audytorów wewnętrznych oraz zobowiązani są do przestrzegania obowiązków audytorów wewnętrznych.

Audytorzy wewnętrzni mają dostęp do niezbędnych informacji, wyjaśnień, dokumentów i danych umożliwiających terminowe i poprawne wykonanie zadań.

Biuro Audytu Wewnętrznego przygotowuje Sprawozdanie roczne z działalności, które obejmuje:

- informację o zrealizowanych audytach (w tym o wykonaniu Planu audytu);
- ocenę systemu kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem.

Sprawozdanie roczne przedkładać jest Zarządowi do 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy, a następnie Komitetowi Audytu Rady Nadzorczej PZU w terminach, które są uzależnione od porządku i terminu posiedzeń Komitetu Audytu.

Biuro Audytu Wewnętrznego sporządza również w cyklach kwartalnych, sprawozdanie obejmujące w szczególności:

- informację o realizacji Planu audytu;
- informację o wynikach zrealizowanych audytów wewnętrznych;
- informację o wynikach monitorowania rekomendacji.

Dyrektor Zarządzający ds. Audytu przekazuje sprawozdania, o których mowa powyżej:

- Członkom Zarządu PZU i Dyrektorom Grupy PZU w formie elektronicznej w terminie do końca miesiąca następującego po zakończeniu kwartału, którego dotyczy informacja;
- Komitetowi Audytu Rady Nadzorczej PZU w terminach, które są uzależnione od porządku i terminu posiedzeń Komitetu Audytu Rady Nadzorczej PZU.

Zakres czynności audytowych realizowanych w ramach poszczególnych audytów oraz wydawane oceny poaudytowe stanowią autonomiczne decyzje Biura Audytu Wewnętrznego. Zadania są rozdzielane w taki sposób, aby zapobiec potencjalnym i rzeczywistym konfliktom interesów. Każdy pracownik jest zobowiązany do poinformowania przełożonego w przypadku wystąpienia konfliktu interesów. Zbierane są informacje od pracowników audytu wewnętrznego na temat potencjalnego konfliktu interesów i w miarę potrzeb dokonuje się rotacji przydzielonych zadań. Ponadto każdy z audytorów nie może przed upływem jednego roku oceniać działalności, którą sam uprzednio wykonywał lub zarządzał. W PZU wdrożono Kodeks Etyki Audytora Wewnętrznego, w oparciu o Kodeks Instytutu Audytorów Wewnętrznych (IIA). Celem Kodeksu jest promowanie najlepszych praktyk wykonywania obowiązków, wzorców postawy etycznej oraz determinowanie potrzeby ciągłego rozwoju zawodowego i kształtowania właściwego wizerunku audytorów wewnętrznych. Audytorom wewnętrznym nie wolno przyjmować odpowiedzialności za działalność operacyjną, która podlega ocenie audytu wewnętrznego.

Dyrektor Zarządzający ds. Audytu decyduje o zasobach oraz terminach realizacji zadań audytowych.

Biuro Audytu Wewnętrznego prowadzi działalność doradczą w oparciu o decyzje Dyrektora Zarządzającego ds. Audytu Wewnętrznego. Charakter i zakres działalności doradczej jest każdorazowo uzgodniony z daną jednostką, a jej celem jest doradztwo dla jednostek w zakresie usprawniania procesów, z zastrzeżeniem, że za procesy odpowiedzialni są kierujący tymi

jednostkami. Tryb realizacji i sposób raportowania działalności doradczej uzgadniany jest z kierującym jednostką, dla której świadczone jest doradztwo, z zastrzeżeniem, że w przypadku stwierdzenia istotnych kwestii, Biuro Audytu Wewnętrznego przekazuje je Zarządowi i Komitetowi Audytu Rady Nadzorczej.

B.6. Funkcja aktuarialna

Funkcja aktuarialna i osoba ją nadzorująca oraz wymagany do jej pełnienia zakres wiedzy i kompetencji, jak również umocowanie funkcji w systemie zarządzania PZU są ściśle określone. Funkcja podlega bezpośrednio Zarządowi, któremu składa raport ze swojej działalności. Większość zadań, a w szczególności zadania kluczowe funkcja realizuje poprzez pracowników Biura Aktuarialnego, przy czym często w ramach swojej działalności ściśle współpracuje z innymi jednostkami. Funkcja posiada zagwarantowany dostęp do wszelkich, niezbędnych do wykonywania swojej działalności danych oraz możliwość komunikowania się i uzyskiwania wyjaśnień od dowolnych pracowników PZU.

Za kalkulację rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w PZU odpowiada Dyrektor Biura Aktuarialnego, za funkcję aktuarialną, w tym walidację tworzonych rezerw, odpowiada Dyrektor ds. Ryzyka Ubezpieczeniowego w Biurze Aktuarialnym – Główny Aktuariusz Spółki. Powyższe, w połączeniu z odrębnością od jednostek zajmujących się taryfikacją, konstrukcją produktów i reasekuracją, gwarantuje brak jakichkolwiek wpływów, które mogłyby zakłócić zdolność funkcji aktuarialnej do wypełniania obowiązków w obiektywny, uczciwy i niezależny sposób.

Celem działalności funkcji aktuarialnej w PZU jest:

- koordynacja ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;
- zapewnienie adekwatności metodologii i stosowanych modeli, jak również założeń przyjętych do ustalania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;
- ocena, czy dane wykorzystane do obliczenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych są wystarczające i czy są odpowiedniej jakości;
- porównanie najlepszych oszacowań z danymi wynikającymi ze zgromadzonych doświadczeń;
- informowanie Zarządu lub Rady Nadzorczej o wiarygodności i adekwatności ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;
- nadzorowanie obliczeń rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności w przypadkach stosowanych przybliżeń, w tym podejścia indywidualnego;
- wyrażanie opinii na temat ogólnej polityki przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia;
- wyrażanie opinii na temat adekwatności rozwiązań w zakresie reasekuracji w kontekście ich wpływu na wysokość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;
- wnoszenie wkładu w efektywne wdrażanie systemu zarządzania ryzykiem, w szczególności w zakresie:
 - modelowania ryzyka leżącego u podstaw obliczeń kapitałowego wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu kapitałowego,
 - własnej oceny ryzyka i wypłacalności.

W ramach wykonywanych zadań, poza własnymi analizami, funkcja aktuarialna wykorzystuje analizy, opracowania i raporty przygotowywane przez inne jednostki, w tym m.in.:

- Biuro Ryzyka;
- Biuro Reasekuracji;
- Biuro Analityczno-Aktuarialne;
- jednostki właściwe ds. produktów;
- Biuro Planowania i Kontrolingu;
- Biuro Zarządzania Informacją.

Poszczególne zadania wykonywane są przez funkcję aktuarialną stosownie do potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz na kwartał. Są one dokumentowane na bieżąco. Podsumowaniem działalności funkcji aktuarialnej za dany rok jest Raport funkcji aktuarialnej, tworzony w roku następnym, którego bezpośrednim odbiorcą jest Zarząd.

B.7. Outsourcing

Spółka przyjęła zasady dokonywania outsourcingu, w tym outsourcingu czynności uznawanych przez Spółkę za podstawowe lub ważne. Spółka nie powierza dostawcom realizacji kluczowych funkcji systemu zarządzania.

Przed zawarciem umowy outsourcingu czynności podstawowych lub ważnych dokonywana jest ocena ryzyka outsourcingu potencjalnego dostawcy.

Umowy outsourcingu czynności podstawowych lub ważnych zawierają postanowienia wymagane przepisami prawa, w tym zabezpieczające odpowiedni poziom wykonywania powierzonych czynności i możliwość przeprowadzania kontroli realizacji umowy przez Spółkę oraz uprawnione do tego podmioty. Podmioty zewnętrzne posiadają ponadto plany awaryjne dotyczące realizacji umowy i są zobowiązane do ich aktualizacji w przypadku zmiany okoliczności związanych z realizacją umowy. Projekty umów opiniowane są przez wyznaczone jednostki, w tym Biuro Prawne oraz Biuro Compliance.

Spółka monitoruje ryzyko związane z outsourcingiem i zarządza nim na poziomie bieżącym i systemowym. W szczególności dokonywana jest bieżąca ocena jakości i terminowości realizacji danej umowy oraz przynajmniej raz w roku przeprowadzana jest kontrola okresowa dostawców, mająca na celu zbadanie jakości wykonania przez dostawcę zleconych mu czynności. W ramach systemowego zarządzania ryzykiem outsourcingu dokonuje się w szczególności oceny ryzyka outsourcingu w skali Spółki oraz raportowania do Zarządu Spółki i organu nadzoru.

W PZU outsourcing czynności podstawowych lub ważnych dokonywany jest dla lokowania środków Spółki oraz w ramach procesów obsługi likwidacji szkód i assistance. Wszystkie podmioty, którym powierzone zostały w ramach outsourcingu czynności podstawowe lub ważne, podlegają jurysdykcji polskiej.

C. Profil ryzyka

Profil ryzyka PZU wynika ze strategii oraz planów finansowych Grupy PZU i jest okresowo monitorowany i kontrolowany. Ze względu na skalę działalności ubezpieczeniowej prowadzonej przez Spółkę (lider rynku ubezpieczeń majątkowych i komunikacyjnych) oraz poziom zainwestowanych środków (m.in. poprzez zaangażowanie kapitałowe PZU w akcje Pekao czy Alior Banku) najistotniejszymi ryzykami są ryzyko aktuarialne i ryzyko rynkowe.

Spółka opracowała i wdrożyła system zarządzania ryzykiem, który jest ukierunkowany zarówno na kontrolę ryzyka, jak również na zachowanie odpowiedniego poziomu kapitalizacji. Poprzez identyfikację, pomiar i ocenę, monitorowanie i kontrolę oraz raportowanie ryzyk związanych z prowadzoną działalnością operacyjną a także podejmowanie działań zarządczych w odpowiedzi na te ryzyka PZU jest w stanie zrealizować swoje zobowiązania wobec klientów i partnerów biznesowych oraz wypełnić wymogi płynące z przepisów prawnych i regulacji zewnętrznych. W tabeli poniżej wskazano kategorie ryzyka zdefiniowane jako istotne w regulacjach wewnętrznych PZU:

| Lp. | Kategoria ryzyka | Definicja |
|-----|--|---|
| 1 | ryzyko aktuarialne | możliwość poniesienia straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań, jakie mogą wynikać z zawartych umów ubezpieczenia i umów gwarancji ubezpieczeniowych, w związku z niewłaściwymi założeniami dotyczącymi wyceny składek i tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych |
| 2 | ryzyko rynkowe | ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany sytuacji finansowej wynikające bezpośrednio lub pośrednio z wahań poziomu i wahań zmienności rynkowych cen aktywów, spreadu kredytowego, wartości zobowiązań i instrumentów finansowych |
| 3 | ryzyko niewykonania zobowiązań przez kontrahenta | ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany sytuacji finansowej wynikające z wahań wiarygodności i zdolności kredytowej emitentów papierów wartościowych, kontrahentów i wszelkich dłużników, materializujące się niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta |
| 4 | ryzyko operacyjne | ryzyko poniesienia straty wynikającej z niewłaściwych lub błędnych procesów wewnętrznych, działań ludzi, funkcjonowania systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych |
| 5 | ryzyko modeli | ryzyko poniesienia straty finansowej, błędnego oszacowania danych raportowanych do organu nadzoru, podjęcia błędnych decyzji lub utraty reputacji z powodu błędów w opracowaniu, wdrożeniu lub stosowaniu modeli |
| 6 | ryzyko braku zgodności | ryzyko niedostosowania się lub naruszenia przez Spółkę, podmioty zależne lub osoby z nimi powiązane przepisów prawa, przepisów wewnętrznych oraz przyjętych przez Spółkę lub podmioty zależne standardów postępowania, w tym norm etycznych, które skutkuje lub może skutkować poniesieniem przez Spółkę, podmioty zależne lub osoby działające w jej imieniu sankcji prawnych, powstania strat finansowych bądź utraty reputacji lub wiarygodności |

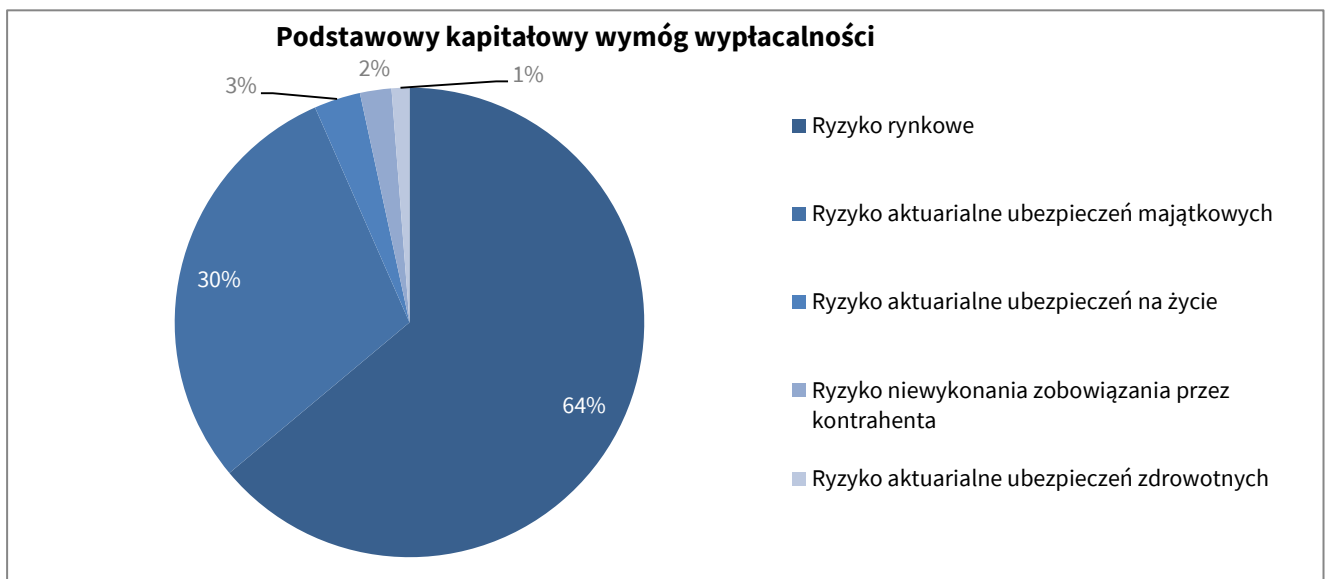
Kapitałowy wymóg wypłacalności (SCR) jest kalkulowany na podstawie formuły standardowej według systemu WII. Na kapitałowy wymóg wypłacalności składa się 8 modułów: ryzyko rynkowe, ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta, ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie, ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach na życie, ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach zdrowotnych, ryzyko wartości niematerialnych i prawnych, ryzyko operacyjne oraz korekta z tytułu zdolności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i odroczonej podatku dochodowego do pokrywania strat. Efektowi dywersyfikacji podlega pięć pierwszych modułów oraz ryzyko wartości niematerialnych i prawnych (które w PZU wynosi zero). Razem ryzyka te tworzą tzw. podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności (BSCR). Spółka nie korzysta przy kalkulacji SCR z przepisów przejściowych.

Wartość kapitałowego wymogu wypłacalności oraz podstawowego kapitałowego wymogu wypłacalności przed i po uwzględnieniu efektu dywersyfikacji na 31 grudnia 2019 roku w porównaniu do poprzedniego roku, przedstawia poniższa tabela:

| Nazwa podmodułu | Wartość (tys. zł) | | Zmiana 2019/2018 | |
|--|-------------------|-------------|------------------|-------|
| | 2019 | 2018 | (tys. zł) | % |
| Ryzyko rynkowe | 8 163 862 | 8 884 780 | (720 918) | (8%) |
| Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta | 276 841 | 367 667 | (90 826) | (25%) |
| Ryzyko aktuarialne ubezpieczeń na życie | 407 028 | 356 252 | 50 776 | 14% |
| Ryzyko aktuarialne ubezpieczeń zdrowotnych | 156 590 | 140 377 | 16 213 | 12% |
| Ryzyko aktuarialne ubezpieczeń majątkowych | 3 766 344 | 3 658 795 | 107 549 | 3% |
| Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności przed dywersyfikacją | 12 770 665 | 13 407 871 | (637 206) | (5%) |
| Dywersyfikacja | (2 717 903) | (2 723 174) | 5 271 | 0% |
| Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności po dywersyfikacji | 10 052 762 | 10 684 697 | (631 935) | (6%) |
| Ryzyko operacyjne | 386 391 | 378 752 | 7 639 | 2% |
| Korekta z tytułu zdolności odroczonego podatku dochodowego do pokrywania strat | (1 023 478) | (1 027 588) | 4 110 | 0% |
| Kapitałowy wymóg wypłacalności | 9 415 675 | 10 035 861 | (620 186) | (6%) |

Kapitałowy wymóg wypłacalności w 2019 roku spadł o 620 186 tys. zł, czyli o 6%. W głównej mierze zmiana została spowodowana spadkiem wymogu kapitałowego ryzyka rynkowego. Przyczyny zmian SCR dla tego ryzyka opisane są poniżej w odpowiednim rozdziale.

Spółka wdrożyła procedury wewnętrzne implementujące obowiązki wynikające z zasady ostrożnego inwestora. W związku z tym PZU lokuje posiadane środki wyłącznie w aktywa i instrumenty finansowe, dla których ryzyko Spółka może zmierzyć, monitorować a w konsekwencji nim zarządzać oraz które uwzględni przy ocenie ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności. Zachowując odpowiedni poziom płynności lokat, PZU lokuje swoje środki w aktywa bezpieczne o odpowiedniej jakości i rentowności. Inwestując w aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności, Spółka uwzględnia charakter i czas trwania zobowiązań z tytułu zawartych umów ubezpieczeniowych w sposób zgodny z interesami ubezpieczających. PZU różnicuje aktywa i zachowuje ich rozproszenie w celu unikania uzależnienia od jednego szczególnego składnika aktywów, emitenta czy obszaru geograficznego.



Testy stresu i analizy wrażliwości

W Spółce przeprowadzono testy warunków skrajnych zgodnie z metodyką KNF, uwzględniające ryzyko rynkowe i aktuarialne, oraz analizy wrażliwości w odniesieniu do istotnych ryzyk i zdarzeń według scenariuszy przygotowanych na potrzeby własnej oceny ryzyka i wypłacalności (ORSA). Wymogi dotyczące testów warunków skrajnych, jak również analiz wrażliwości co do zasady nie znajdują zastosowania w przypadku ryzyk opisanych w części C.6. ze względu na charakter i specyfikę tych ryzyk.

W ramach przeprowadzanych analiz PZU dokonuje również oceny w zakresie płynności, która polega na oszacowaniu możliwości sfinansowania wypłaty odszkodowań i świadczeń w wyniku zdarzeń ubezpieczeniowych o charakterze nadzwyczajnym. Wyniki testów stresu wskazują na możliwość sfinansowania tego typu zdarzeń.

W ramach ORSA analiza wrażliwości przeprowadzona dla PZU obejmowała scenariusze stresowe, wpływające zarówno na aktywa, jak i na zobowiązania. Testy stresu wybrane do przeprowadzenia w ramach ORSA pokrywają najważniejsze obszary działalności ubezpieczeniowej oraz profil ryzyka Spółki i odpowiadają ocenie najistotniejszych ryzyk w jej działalności.

Testy zostały przeprowadzone w oparciu o zasady Wypłacalność II. Każdy test był przeprowadzany niezależnie, przy założeniu zmiany elementów wskazanych w teście i utrzymanie pozostałych wskaźników na poziomie ze scenariusza bazowego. W ramach testu stresu uwzględnia się zmianę zarówno środków własnych jak i kapitałowego wymogu wypłacalności w celu zbadania całkowitego wpływu na sytuację kapitałową Spółki.

W 2019 roku wykonywano również testy warunków skrajnych zgodnie z *Metodyką przeprowadzania testów warunków skrajnych w zakładach ubezpieczeń i w zakładach reasekuracji za 2018 rok*, opublikowaną przez KNF.

Wyniki testów nie uwzględniają wpływu ewentualnych działań podejmowanych przez Zarząd Spółki, mających na celu złagodzenie skutków materializacji scenariusza. W rzeczywistości, w oparciu o funkcjonujący w PZU system zarządzania ryzykiem, w szczególności system limitów i ograniczeń, Zarząd Spółki może podjąć stosowne działania zapobiegające lub też ograniczające wpływ realizacji zakładanego scenariusza.

Wyniki testów stresu świadczą, że PZU w 2019 roku posiadał środki własne pozwalające na utrzymywanie wskaźnika wypłacalności powyżej wymaganych przez KNF poziomów po wystąpieniu scenariuszy testowych.

Poniższa tabela przedstawia główne analizy wrażliwości wykonane na potrzeby ORSA. Testy były przeprowadzane w trakcie 2019 roku w ramach wykonywanej w procesie ORSA prospektywnej oceny kondycji kapitałowej Spółki i odnoszą się do wartości współczynnika wypłacalności na koniec roku 2019 prognozowanej w momencie wykonywania testów stresu.

| Lp. | Testy stresu / analizy wrażliwości | Wpływ na ryzyko | Zmiana do wartości bazowego wskaźnika wypłacalności (w p.p.) |
|-----|---|--|--|
| 1. | Wzrost stóp procentowych (+200 pb) | Ryzyko rynkowe | 6 |
| 2. | Spadek stóp procentowych (-200 pb) | Ryzyko rynkowe | (13) |
| 3. | Zmiana kształtu krzywej stóp procentowych (na podstawie krzywej wygenerowanej w modelu kalkulacji wartości narażonej na ryzyko dla ryzyka rynkowego w scenariuszu 1 na 200) | Ryzyko rynkowe | (5) |
| 4. | Spadek cen akcji (-50%) | Ryzyko rynkowe | (29) |
| 5. | Spadek cen nieruchomości (-30%) | Ryzyko rynkowe | (3) |
| 6. | Wzrost kursu walutowego (+30%) | Ryzyko rynkowe | 4 |
| 7. | Spadek kursu walutowego (-30%) | Ryzyko rynkowe | (4) |
| 8. | Default kontrahentów (założono niewypłacalność dwóch kontrahentów o najwyższym zaangażowaniu Spółki spośród kontrahentów z ratingiem BB i niższym) | Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta | (14) |
| 9. | Wzrost szkodowości (10pp) | Ryzyko aktuarialne | (6) |
| 10. | Wzrost rezerwy szkodowej brutto (+10%+max(PNR,0)) z wyłączeniem rezerwy z tytułu rent | Ryzyko aktuarialne | (10) |
| 11. | Szkoda katastroficzna - jednorazowa | Ryzyko aktuarialne | (3) |
| 12. | Szkoda katastroficzna - kilka | Ryzyko aktuarialne | (7) |
| 13. | Szkoda nadzwyczajna | Ryzyko aktuarialne | (19) |
| 14. | Spadek śmiertelności (-20%) | Ryzyko aktuarialne | (4) |
| 15. | Jednoczesny spadek stóp procentowych (-200 bp) i wzrost szkodowości o 10 pp | Ryzyko rynkowe, ryzyko aktuarialne | (19) |

Poniższa tabela przedstawia wyniki testów stresu przeprowadzonych w ciągu 2019 roku zgodnie z opublikowaną przez KNF "Metodyką przeprowadzania testów warunków skrajnych w zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji za 2018 rok" i przedstawia wpływ danego testu na wartość współczynnika wypłacalności opublikowaną w momencie wykonywania testów stresu, czyli zgodnie ze stanem na koniec 2018 roku.

| Lp | Testy KNF | Wpływ na ryzyko | Zmiana do wartości bazowego wskaźnika wypłacalności (w p.p.) |
|----|--|--------------------|--|
| 1 | Ryzyko stopy procentowej (wzrost/spadek stóp procentowych) | Ryzyko rynkowe | 1 |
| 2 | Łączny scenariusz dla wybranych rodzajów ryzyka rynkowego | Ryzyko rynkowe | (4) |
| 3 | Ryzyko rezerw | Ryzyko aktuarialne | (1) |

Dodatkowo, w obszarze ryzyka operacyjnego, realizowane są testy warunków skrajnych w ramach przeprowadzanych analiz scenariuszowych ryzyka operacyjnego. Jest to metoda identyfikacji i oceny ryzyka operacyjnego na podstawie analizy wystąpienia hipotetycznego incydentu ryzyka operacyjnego w Spółce. Celem przeprowadzania takich badań jest identyfikacja obszarów, w których może wystąpić najbardziej dotkliwa strata rzeczywista, określenie potencjalnych zagrożeń, jak również ewentualne zaplanowanie działań i kontroli mających służyć zapobiegnięciu wystąpienia w przyszłości incydentu ryzyka operacyjnego opisanego w scenariuszu. W oparciu o przeprowadzone badania, testy dotyczyły obszaru wyłudzeń odszkodowań, wad produktu, błędnych realizacji zleceń, cyberbezpieczeństwa oraz RODO.

Ekspozycja na ryzyko wynikająca z pozycji pozabilansowych

Na 31 grudnia 2019 roku wartość ekspozycji pozabilansowych uwzględnianych w kalkulacjach wymogów kapitałowych wyniosła 530 262 tys. zł i dotyczyła wartości obligacji stanowiących zabezpieczenie transakcji warunkowych.

C.1. Ryzyko aktuarialne

Identyfikacja ryzyka rozpoczyna się wraz z procesem tworzenia produktu ubezpieczeniowego i towarzyszy mu, aż do momentu wygaśnięcia zobowiązań z nim związanych. Identyfikacja ryzyka aktuarialnego odbywa się m. in. poprzez:

- analizę ogólnych warunków ubezpieczenia pod kątem przyjmowanego ryzyka i zgodności z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa;
- analizę ogólnych/szczególnych warunków ubezpieczenia lub innych wzorców umów pod kątem ryzyka aktuarialnego przyjmowanego na ich podstawie;
- rozpoznanie potencjalnych ryzyk związanych z danym produktem w celu ich późniejszego pomiaru i monitorowania;
- analizę wpływu wprowadzenia nowych produktów ubezpieczeniowych na wymogi kapitałowe i margines ryzyka Spółki obliczone według formuły standardowej;
- weryfikację i walidację zmian w produktach;
- ocenę ryzyka aktuarialnego przez pryzmat podobnych, istniejących produktów;
- monitorowanie istniejących produktów;
- analizę polityki underwritingowej, taryfikacyjnej, rezerw i reasekuracyjnej oraz procesu obsługi szkód i świadczeń.

Ocena ryzyka aktuarialnego polega na rozpoznaniu stopnia zagrożenia lub grupy zagrożeń stanowiących o możliwości powstania szkody oraz na dokonaniu analizy elementów ryzyka, w sposób umożliwiający podjęcie decyzji o przyjęciu ryzyka do ubezpieczenia i ponoszenia odpowiedzialności przez Spółkę.

Proces oceny ryzyka aktuarialnego podlega ciągłej ewolucji mającej na celu dostosowanie stosowanych środków do zmieniającego się środowiska zewnętrznego, bardziej efektywnego zarządzania rentownością produktów, zmian organizacyjnych oraz modyfikacji oferty produktowej, jakkolwiek zmiany, które miały miejsce w roku 2019 nie miały charakteru zmian istotnych.

Pomiar ryzyka aktuarialnego dokonywany jest w szczególności przy użyciu:

- analizy wybranych wskaźników;
- metody scenariuszowej – analizy utraty wartości spowodowanej przez zadaną zmianę czynników ryzyka;

- metody faktorowej – uproszczonej wersji metody scenariuszowej, zredukowanej do przypadku jednego scenariusza dla jednego czynnika ryzyka;
- danych statystycznych;
- miar ekspozycji i wrażliwości;
- wiedzy eksperckiej pracowników.

Monitorowanie i kontrolowanie ryzyka aktuarialnego obejmuje analizę poziomu ryzyka za pomocą zestawu raportów zawierających wybrane wskaźniki.

Raportowanie ma na celu efektywną komunikację o ryzyku aktuarialnym i wspiera zarządzanie tym ryzykiem na różnych poziomach decyzyjnych od pracownika do Rady Nadzorczej. Częstotliwość poszczególnych raportów oraz zakres informacji są dostosowane do potrzeb informacyjnych na poszczególnych poziomach decyzyjnych.

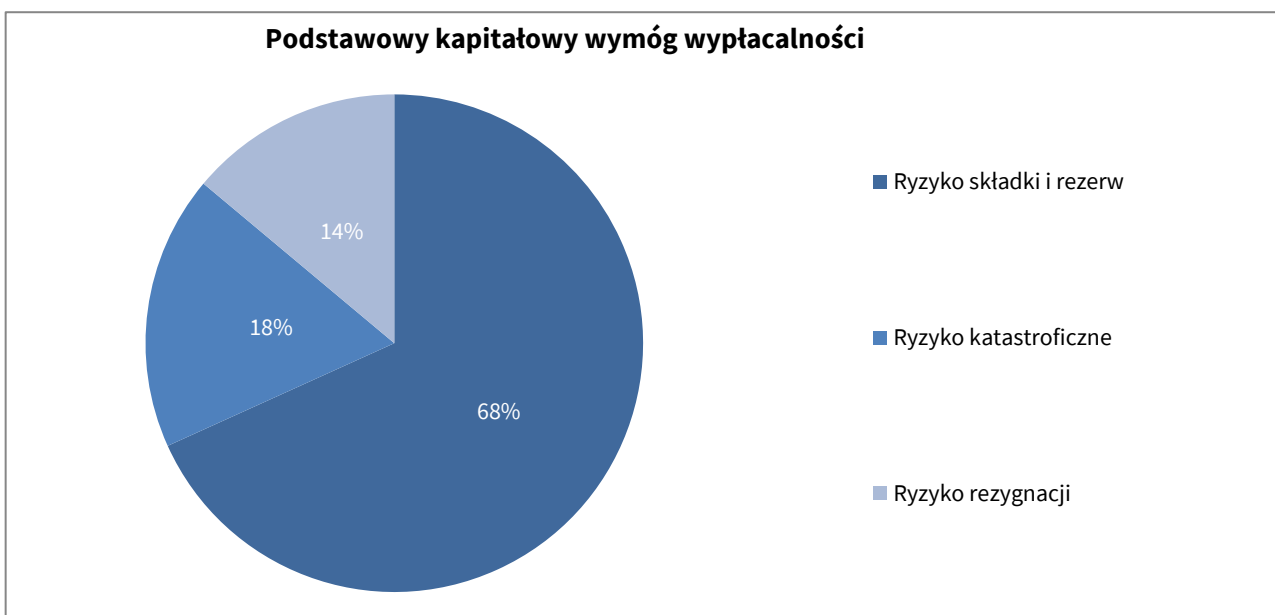
Działania zarządcze w procesie zarządzania ryzykiem aktuarialnym realizowane są w szczególności poprzez:

- określenie tolerancji na ryzyko aktuarialne i jego monitorowanie;
- decyzje biznesowe i plany sprzedażowe;
- kalkulację i monitorowanie adekwatności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;
- strategię taryfową oraz monitorowanie istniejących szacunków i ocenę adekwatności składki;
- proces oceny, wyceny i akceptacji ryzyka aktuarialnego;
- stosowanie narzędzi ograniczania ryzyka aktuarialnego, w tym w szczególności reasekuracji i prewencji.

Ograniczanie ryzyka aktuarialnego odbywa się w szczególności poprzez następujące czynności:

- zdefiniowanie zakresów odpowiedzialności w ogólnych warunkach ubezpieczenia lub innych wzorcach umów;
- działania koasekuracyjne i reasekuracyjne;
- stosowanie adekwatnej polityki taryfikacyjnej;
- stosowanie odpowiedniej metodyki obliczania rezerw;
- stosowanie odpowiedniej procedury oceny ryzyka przyjmowanego do ubezpieczenia (underwritingu);
- stosowanie odpowiedniej procedury likwidacji szkód;
- decyzje i plany sprzedażowe;
- prewencję.

Poniższy wykres przedstawia udział poszczególnych podmodułów w ryzyku aktuarialnym (bez efektu dywersyfikacji) na 31 grudnia 2019 roku. Największą część modułu ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie (majątkowego) stanowi ryzyko składki i rezerw.



W roku 2019 odnotowano wzrost ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie (majątkowego), który wynikał ze wzrostu zarówno ryzyka składki i rezerw, jak i ryzyka katastroficznego. Bardziej szczegółowe informacje można znaleźć w poniższych tabelach.

Ryzyko aktuarialne majątkowe

| Nazwa podmodułu | Wartość (w tys. zł) | | Zmiana 2019/2018 | | Komentarz |
|------------------------------|---------------------|-------------|------------------|------|---|
| | 2019 | 2018 | (tys. zł) | % | |
| Ryzyko składki i rezerw | 3 381 052 | 3 299 447 | 81 605 | 2% | Wzrost planów składki oraz wartości przepływów pieniężnych w związku z rozwojem biznesu ubezpieczeń majątkowo-osobowych |
| Ryzyko katastroficzne | 884 715 | 809 935 | 74 780 | 9% | Wzrost ekspozycji na ryzyko katastroficzne oraz planów składek w związku z rozwojem biznesu ubezpieczeń majątkowo-osobowych |
| Ryzyko rezygnacji | 689 547 | 712 929 | (23 382) | (3%) | Korekta oczekiwań wysokości wskaźnika mieszanego |
| Dywersyfikacja | (1 188 970) | (1 163 516) | (25 454) | 2% | |
| Ryzyko aktuarialne majątkowe | 3 766 344 | 3 658 795 | 107 549 | 3% | |

Ryzyko aktuarialne życiowe

| Nazwa podmodułu | Wartość (tys. zł) | | Zmiana 2019/2018 | | Komentarz |
|----------------------------|-------------------|----------|------------------|-----|---|
| | 2019 | 2018 | (tys. zł) | % | |
| Ryzyko długowieczności | 326 872 | 282 304 | 44 568 | 16% | Wzrost wartości zobowiązań z tytułu rent wynikających z ubezpieczeń majątkowo-osobowych oraz zmiana krzywej dyskontowej |
| Ryzyko rewizji rent | 142 230 | 130 427 | 11 803 | 9% | Wzrost wartości zobowiązań z tytułu rent wynikających z ubezpieczeń majątkowo-osobowych |
| Ryzyko kosztów | 43 914 | 38 099 | 5 815 | 15% | Wzrost wartości zobowiązań z tytułu rent wynikających z ubezpieczeń majątkowo-osobowych oraz zmiana krzywej dyskontowej |
| Dywersyfikacja | (105 988) | (94 578) | (11 410) | 12% | |
| Ryzyko aktuarialne życiowe | 407 028 | 356 252 | 50 776 | 14% | |

Ryzyko aktuarialne zdrowotne

| Nazwa podmodułu | Wartość (tys. zł) | | Zmiana 2019/2018 | | Komentarz |
|---------------------------------|-------------------|----------|------------------|-------|--|
| | 2019 | 2018 | (tys. zł) | % | |
| Ryzyko zdrowotne majątkowe | 155 475 | 133 054 | 22 421 | 17% | Wzrost planów składek dla ubezpieczeń na wypadek utraty dochodu w wyniku rozwoju biznesu ubezpieczeń zdrowotnych |
| Ryzyko zdrowotne katastroficzne | 4 243 | 22 491 | (18 248) | (81%) | Spadek ekspozycji na ryzyko wypadku masowego do poziomu pokrytego umową reasekuracyjną |
| Dywersyfikacja | (3 128) | (15 168) | 12 040 | (79%) | |
| Ryzyko aktuarialne zdrowotne | 156 590 | 140 377 | 16 213 | 12% | |

W zakresie ryzyka składki i rezerw podejmowane są następujące działania:

- aktywne monitorowanie wskaźnika mieszanego;
- analiza wpływu zmian otoczenia zewnętrznego na statystyki wykorzystywane do kalkulacji składek i rezerw;
- proaktywne monitorowanie wyników poszczególnych produktów;
- program reasekuracji w celu ograniczenia ewentualnych strat finansowych powstałych w wyniku nieoczekiwanego wzrostu szkodowości.

W zakresie ryzyka katastroficznego w ubezpieczeniach majątkowo-osobowych podejmowane są następujące działania:

- monitorowanie zmian ekspozycji portfela;
- monitorowanie pojemności i zachowku programu reasekuracji wraz z ewentualną ich modyfikacją w celu mitygacji strat powstałych w wyniku zdarzeń katastroficzných;
- mapa ekspozycji w ubezpieczeniach majątkowych;
- budowa modelu ryzyka powodziowego, który będzie wykorzystywany w szerokim spektrum zastosowań biznesowych (m.in. underwriting, taryfikacja) oraz mapy ekspozycji powodziowej.

W ramach ryzyka aktuarialnego, PZU identyfikuje ryzyko koncentracji w odniesieniu do możliwych szkód spowodowanych przez zdarzenia katastroficzne, w szczególności takich jak powódzie i huragany. W kontekście ekspozycji na ryzyko powodzi i huraganu, system zarządzania ryzykiem funkcjonujący w Grupie PZU zapewnia jej cykliczny monitoring, a stosowany program reasekuracji pozwala na istotną redukcję wielkości potencjalnej szkody katastroficznój na udziale własnym. Dodatkowo, w ramach portfela klientów PZU, identyfikujemy istotne koncentracje na dużych ryzykach korporacyjnych, które podlegają reasekuracji fakultatywnej zmniejszającej ewentualne szkody na udziale własnym do akceptowalnych poziomów, nie zagrażających stabilności finansowej PZU.

C.2. Ryzyko rynkowe

Identyfikacja ryzyka rynkowego polega na rozpoznaniu rzeczywistych i potencjalnych źródeł tego ryzyka. Proces identyfikacji ryzyka rynkowego związanego z aktywami rozpoczyna się w momencie podjęcia decyzji o rozpoczęciu dokonywania transakcji na danym typie instrumentów finansowych. Jednostki, które podejmują decyzję o rozpoczęciu dokonywania transakcji na danym typie instrumentów finansowych sporządzają opis instrumentu zawierający w szczególności opis czynników ryzyka i przekazują go do Biura Ryzyka, które na jego podstawie identyfikuje i ocenia ryzyko rynkowe.

Proces identyfikacji ryzyka rynkowego związanego ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi rozpoczyna się wraz z procesem tworzenia produktu ubezpieczeniowego i jest związany z identyfikacją zależności wielkości przepływów finansowych z tego produktu od czynników ryzyka rynkowego. Zidentyfikowane ryzyka rynkowe podlegają ocenie ze względu na kryterium istotności tj. czy z materializacją ryzyka związana jest strata mogąca mieć wpływ na kondycję finansową danego podmiotu.

Pomiar ryzyka rynkowego dokonywany jest przy użyciu poniższych miar ryzyka:

- VaR, wartości narażonej na ryzyko, będącej miarą ryzyka kwantyfikującą potencjalną stratę ekonomiczną, która w horyzoncie jednego roku przy normalnych warunkach rynkowych nie zostanie przekroczona z prawdopodobieństwem 99,5%;
- formuły standardowej;
- miar ekspozycji i wrażliwości;
- skumulowanej miesięcznej straty.

Przy pomiarze ryzyka rynkowego wyróżnia się w szczególności następujące etapy:

- gromadzenie informacji o aktywach i zobowiązaniach generujących ryzyko rynkowe;
- wyliczenie wartości ryzyka.

Pomiar ryzyka dokonywany jest:

- codziennie dla miar ekspozycji i wrażliwości instrumentów znajdujących się w systemie transakcyjnym Kondor+;
- miesięcznie przy wykorzystaniu modelu kalkulacji wartości narażonej na ryzyko dla ryzyka rynkowego lub formuły standardowej.

Monitorowanie i kontrolowanie ryzyka rynkowego przebiega dwutorowo, wewnątrz w jednostkach organizacyjnych odpowiedzialnych za operacyjne zarządzanie ryzykiem rynkowym oraz niezależnie przez Biuro Ryzyka. Monitorowanie ryzyka rynkowego polega na analizie poziomu ryzyka i wykorzystania wyznaczonych limitów. Monitorowanie odbywa się w cyklach dziennych lub miesięcznych, adekwatnie do zdefiniowanych limitów.

Raportowanie polega na komunikacji o poziomie ryzyka rynkowego, efektach monitorowania i kontrolowania różnym poziomom decyzyjnym. Częstotliwość poszczególnych raportów oraz zakres informacji są dostosowane do potrzeb informacyjnych na poszczególnych poziomach decyzyjnych.

Działania zarządcze w odniesieniu do ryzyka rynkowego polegają w szczególności na:

- dokonywaniu transakcji służących zmniejszeniu ryzyka rynkowego, tj. sprzedaż instrumentu finansowego, zamknięcie instrumentu pochodnego, kupno zabezpieczającego instrumentu pochodnego;
- dywersyfikacji portfela aktywów w szczególności ze względu na kategorię ryzyka rynkowego, terminy zapadalności instrumentów, koncentrację zaangażowania w jednym podmiocie, koncentrację geograficzną;
- stanowieniu ograniczeń i limitów ryzyka rynkowego.

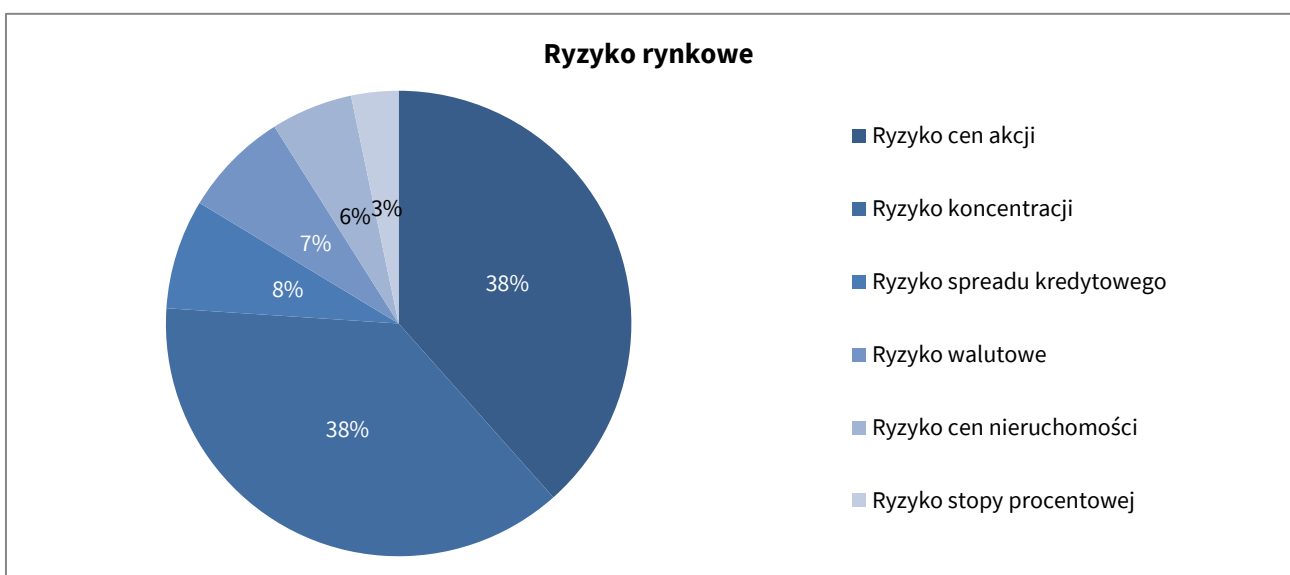
Stanowienie limitów jest głównym narzędziem zarządczym mającym na celu utrzymanie pozycji ryzyka w ramach akceptowalnego poziomu tolerancji na ryzyko. Struktura limitów dla poszczególnych kategorii ryzyka rynkowego, jak również dla poszczególnych jednostek ustalana jest w taki sposób, aby były one spójne z profilem ryzyka i tolerancją na ryzyko zatwierdzonymi przez Zarząd. Komitet Ryzyka Inwestycyjnego oraz Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami ustanawiają dodatkowe szczegółowe limity ryzyka rynkowego.

Poniższa tabela przedstawia wartość wymogów kapitałowych dla ryzyka rynkowego i jego podmodułów na koniec 2019 roku w porównaniu do 2018 roku.

| Nazwa podmodułu | Wartość (tys. zł) | | Zmiana 2019/2018 | |
|----------------------------|-------------------|-------------|------------------|-------|
| | 2019 | 2018 | (tys. zł) | % |
| Ryzyko cen akcji | 4 815 746 | 5 362 741 | (546 995) | (10%) |
| Ryzyko koncentracji | 4 747 512 | 5 875 018 | (1 127 506) | (19%) |
| Ryzyko walutowe | 921 414 | 1 137 894 | (216 480) | (19%) |
| Ryzyko cen nieruchomości | 711 299 | 122 797 | 588 502 | 479% |
| Ryzyko stopy procentowej | 401 784 | 410 255 | (8 471) | (2%) |
| Ryzyko spreadu kredytowego | 954 826 | 766 089 | 188 737 | 25% |
| Dywersyfikacja | (4 388 719) | (4 790 014) | 401 295 | (8%) |
| Ryzyko rynkowe | 8 163 862 | 8 884 780 | (720 918) | (8%) |

Największą część modułu ryzyka rynkowego na koniec 2019 roku stanowi ryzyko cen akcji. Spadek ryzyka rynkowego został spowodowany w głównej mierze spadkiem wymogu kapitałowego dla ryzyka koncentracji oraz ryzyka cen akcji w wyniku spadku wyceny inwestycji w udziały lub akcje o charakterze strategicznym o ok. 1 700 034 tys. zł. Istotny wzrost ryzyka cen nieruchomości związany był ze zmianą przepisów rozporządzenia delegowanego, które umożliwiły zastosowanie podejścia LTA dla zależnych spółek specjalnego przeznaczenia. W związku z powyższym nastąpiło rozpoznanie nieruchomości na kwotę ok. 2 281 254 tys. zł.

Poniższy wykres przedstawia udział poszczególnych podmodułów ryzyka rynkowego w łącznym ryzyku rynkowym bez uwzględnienia efektu dywersyfikacji.



W PZU koncentracja ryzyka w odniesieniu do ryzyka rynkowego występuje na zaangażowaniu wobec dwóch grup kapitałowych, którym PZU udzielił pożyczek i/lub posiada zaangażowanie kapitałowe oraz zaangażowania kapitałowe w akcje/ udziały jednostek podporządkowanych.

Koncentracja ryzyka rynkowego jest ograniczana poprzez stanowanie limitów na poszczególne rodzaje lokat przez odpowiednie Komitety.

C.3. Ryzyko kredytowe / ryzyko niewykonania zobowiązań przez kontrahenta

Identyfikacja ryzyka kredytowego odbywa się na etapie podejmowania decyzji o zainwestowaniu w nowy typ instrumentu finansowego lub zaangażowaniu o charakterze kredytowym w nowy podmiot. Identyfikacja polega na analizie czy z daną inwestycją wiąże się ryzyko kredytowe, od czego uzależniony jest jego poziom i zmienność w czasie. Identyfikacji podlegają rzeczywiste i potencjalne źródła ryzyka kredytowego.

Ocena ryzyka polega na oszacowaniu prawdopodobieństwa materializacji ryzyka oraz potencjalnego wpływu materializacji ryzyka na kondycję finansową.

Pomiar ryzyka kredytowego dokonywany jest przy użyciu:

- miar ekspozycji (wartość zaangażowania kredytowego brutto i netto oraz zaangażowanie kredytowe netto ważone okresem zapadalności);
- wymogu kapitałowego kalkulowanego zgodnie z formułą standardową.

Monitorowanie i kontrolowanie ryzyka kredytowego polega na analizie bieżącego poziomu ryzyka, ocenie zdolności kredytowej i określeniu stopnia wykorzystania wyznaczonych limitów.

W PZU monitorowanie odbywa się w cyklach:

- miesięcznych dla zaangażowań z tytułu ubezpieczeń finansowych;
- kwartalnych dla zaangażowań Biura Reasekuracji PZU;
- dziennych w przypadku pozostałych limitów zaangażowania;
- miesięcznych w przypadku limitów ryzyka bazujących na wartościach wynikających z formuły standardowej.

Raportowanie polega na komunikacji o poziomie ryzyka kredytowego i koncentracji, efektach monitorowania i kontrolowania różnym poziomom decyzyjnym. Częstotliwość poszczególnych raportów oraz zakres informacji są dostosowane do potrzeb informacyjnych na poszczególnych poziomach decyzyjnych.

Działania zarządcze w odniesieniu do ryzyka kredytowego polegają w szczególności na:

- stanowaniu limitów ograniczających zaangażowanie wobec pojedynczego podmiotu, grupy podmiotów, sektorów, państw.
- dywersyfikacji portfela aktywów i ubezpieczeń finansowych w szczególności ze względu na państwo, sektor;
- przyjęciu zabezpieczenia;
- dokonywaniu transakcji służących zmniejszeniu ryzyka kredytowego, tj. sprzedaż instrumentu finansowego, zamknięcie instrumentu pochodnego, kupno zabezpieczającego instrumentu pochodnego, restrukturyzacji udzielonego zadłużenia;
- reasekuracji portfela ubezpieczeń finansowych.

Struktura limitów ryzyka kredytowego dla poszczególnych emitentów jest ustalana w taki sposób, aby były one spójne z profilem ryzyka i tolerancją na ryzyko zatwierdzonymi przez Zarząd. W PZU jest ona ustalana przez Komitet Inwestycyjny - dla transakcji do 600 mln zł włącznie i Komitet Ryzyka Inwestycyjnego - dla transakcji powyżej 600 mln zł. Dodatkowo Komitety ustalają szczegółowe limity kwotowe i ograniczenia jakościowe.

W roku 2019 ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta (CDR) stanowiło 2,9% ogólnej wartości SCR Spółki. W porównaniu do roku 2018 udział ten zmniejszył się o 0,8 p.p. Spadek wymogu kapitałowego dla ryzyka niewykonania zobowiązań przez kontrahenta wynika w głównej mierze ze spadku środków pieniężnych.

Ryzyko kredytowe obejmuje ryzyko niewykonania zobowiązania kontrahenta, ryzyko spreadu kredytowego i koncentracji aktywów. Zgodnie z wymaganiami określonymi przez Dyrektywę WII, ryzyko spreadu kredytowego i ryzyko koncentracji zawarte są w module ryzyka rynkowego i tam prezentowane są dane do wymogu kapitałowego. W 2019 roku nie dokonano żadnych istotnych zmian z metodach oceny ryzyka kredytowego i ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta.

W PZU koncentracja ryzyka w odniesieniu do ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta występuje poprzez pozycje reasekuracyjne i środki pieniężne na rachunkach w bankach.

W przypadku pozostałych ekspozycji, koncentracja ryzyka kredytowego jest ograniczana poprzez stanowienie limitów ograniczających zaangażowanie wobec pojedynczych podmiotów, grupy podmiotów oraz limitów kredytowych dla sektorów oraz krajów innych niż Polska przez Komitet Ryzyka Inwestycyjnego i Komitet Inwestycyjny.

PZU dokonuje regularnych przeglądów stanowionych limitów wraz z analizą ryzyka koncentracji.

C.4. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności finansowej jest to możliwość utraty zdolności do bieżącego regulowania zobowiązań Spółki wobec jej klientów lub kontrahentów. Celem zarządzania ryzykiem płynności finansowej jest zachowanie poziomu płynności umożliwiającego bieżące regulowanie zobowiązań Spółki. W 2019 roku nie wprowadzono istotnych zmian w zakresie procesów zarządzania ryzykiem płynności finansowej. Spółka utrzymuje wymagany poziom płynności portfela lokat (profil ryzyk płynnościowych nie uległ istotnym zmianom w okresie sprawozdawczym).

Identyfikacja ryzyka polega na analizie możliwości wystąpienia niekorzystnych zdarzeń, w szczególności:

- niedoboru środków płynnych w stosunku do bieżących potrzeb Spółki;
- braku płynności posiadanych instrumentów finansowych;
- strukturalnego niedopasowania zapadalności aktywów do wymagalności zobowiązań.

Pomiar i ocena ryzyka dokonywane jest w następujących ujęciach:

- luk płynnościowych (statycznym, ryzyko płynności finansowej długoterminowej) – poprzez monitorowanie niedopasowania przepływów netto wynikających z umów ubezpieczenia zawartych do dnia bilansowego i wpływów z tytułu aktywów na pokrycie zobowiązań ubezpieczeniowych w poszczególnych okresach, na podstawie projekcji przepływów finansowych;
- potencjalnego niedoboru środków finansowych (ryzyko płynności finansowej średnioterminowej) – poprzez analizę historycznych i spodziewanych przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej;
- stress testowym (ryzyko płynności finansowej średnioterminowej) – poprzez oszacowanie wpływu zbycia w krótkim czasie portfela lokat finansowych na zaspokojenie zobowiązań z tytułu wystąpienia zdarzeń ubezpieczeniowych o charakterze nadzwyczajnym;
- preliminarzy bieżących (płynności finansowej krótkoterminowej) – poprzez monitorowanie zgłoszonego przez inne jednostki zapotrzebowania na środki pieniężne w terminie określonym przez obowiązujące regulacje wewnętrzne.

Ograniczeniu ryzyka płynności finansowej służą:

- utrzymywanie środków w wyodrębnionym portfelu płynnościowym, w wysokości zgodnej z limitami wartości tego portfela;
- utrzymywanie odpowiednich środków w walucie obcej w portfelach lokat przeznaczonych na pokrycie zobowiązań ubezpieczeniowych wyrażonych w danej walucie obcej;
- postanowienia Umowy o zarządzanie portfelami instrumentów finansowych zawartej pomiędzy TFI PZU SA oraz PZU dotyczące ograniczenia czasu wycofania środków z portfeli zarządzanych przez TFI PZU SA do maksymalnie 3 dni po złożeniu zapotrzebowania na środki pieniężne;
- posiadanie otwartych linii kredytowych w bankach lub/i możliwość dokonywania transakcji typu sell-buy-back na skarbowych papierach wartościowych, w tym utrzymywanych do terminu wykupu;
- centralizacja zarządzania portfelami/funduszami przez TFI PZU SA (korzystanie z usług jednego zewnętrznego podmiotu zarządzającego aktywami ułatwia zarządzanie ryzykiem w tym ryzykiem płynności).

PZU nie zidentyfikował istotnej koncentracji ryzyk w odniesieniu do ryzyka płynności.

Monitorowanie ryzyka płynności finansowej polega na analizie wykorzystania wyznaczonych limitów.

Raportowanie polega na komunikacji o poziomie płynności finansowej różnym poziomom decyzyjnym.

Spółka nie ocenia ryzyka płynności przy uwzględnieniu wartości oczekiwanego zysku z przyszłych składek, o której mowa w art. 295 ust. 5 Rozporządzenia delegowanego. Kwota oczekiwanego zysku z przyszłych składek na 31 grudnia 2019 roku wynosi 632 772 tys. zł.

C.5. Ryzyko operacyjne

Identyfikacja ryzyka operacyjnego odbywa się w szczególności poprzez:

- gromadzenie i analizę informacji o incydentach ryzyka operacyjnego oraz przyczyny ich wystąpienia;
- samoocenę ryzyka operacyjnego;
- analizy scenariuszowe.

Ocena i pomiar ryzyka operacyjnego odbywa się poprzez:

- określanie skutków wystąpienia incydentów ryzyka operacyjnego;
- szacowanie skutków wystąpienia potencjalnych incydentów ryzyka operacyjnego, które mogą wystąpić w działalności Spółki.

Monitorowanie i kontrolowanie ryzyka operacyjnego realizowane jest głównie poprzez ustanowiony system wskaźników ryzyka operacyjnego umożliwiających ocenę zmian poziomu ryzyka operacyjnego w czasie oraz czynników mających wpływ na jego poziom w działalności Spółki.

Raportowanie polega na komunikacji o poziomie ryzyka operacyjnego, efektach monitorowania i kontrolowania różnym poziomom decyzyjnym. Częstotliwość poszczególnych raportów oraz zakres informacji są dostosowane do potrzeb informacyjnych na poszczególnych poziomach decyzyjnych.

Działania zarządcze w ramach reakcji na zidentyfikowane i ocenione ryzyko operacyjne polegają w szczególności na:

- ograniczaniu ryzyka poprzez podjęcie działań mających na celu minimalizację ryzyka, między innymi poprzez wzmocnienie systemu kontroli wewnętrznej;
- transferze ryzyka – w szczególności za pomocą zawarcia umowy ubezpieczenia;
- unikaniu ryzyka poprzez niepodjęcie lub wycofanie się z określonej działalności biznesowej w przypadku stwierdzenia zbyt wysokiego ryzyka operacyjnego, którego koszty ograniczenia są nieopłacalne;
- akceptacji ryzyka – aprobatę konsekwencji wynikających z ewentualnej materializacji ryzyka operacyjnego, jeśli nie zagraża ono przekroczeniem poziomu tolerancji na ryzyko operacyjne.

Plany ciągłości działania w PZU zostały wdrożone. Przetestowano działania zabezpieczające poprawne funkcjonowanie procesów objętych Planem w przypadku wystąpienia awarii.

Na podstawie analizy wskaźników ryzyka operacyjnego w obszarach: bezpieczeństwa, kadrowym, technologii informatycznych oraz prawnym, poziom ryzyka operacyjnego Spółki w 2019 roku został oceniony jako niski. W okresie sprawozdawczym nie stwierdzono istotnych zmian profilu ryzyka operacyjnego. Sposób oceny ryzyka operacyjnego również nie uległ zmianie. Na bazie aktualnej wiedzy, nie zidentyfikowano żadnych istotnych koncentracji w obszarze ryzyka operacyjnego w bieżącym okresie sprawozdawczym oraz nie zidentyfikowano przesłanek mogących wskazywać na możliwość pojawienia się takich koncentracji w przyszłości.

C.6. Pozostałe istotne ryzyka

Do kategorii ryzyka zdefiniowanych jako istotne w regulacjach wewnętrznych PZU zalicza się również ryzyko braku zgodności oraz ryzyko modeli. Ryzyka te ze swojej natury nie są ujęte w formule standardowej stosowanej do kalkulacji wymogów

kapitałowych. Proces zarządzania tymi ryzykami odbywa się poprzez zapewnienie adekwatnych i efektywnych mechanizmów kontrolnych przy zastosowaniu odpowiednich rozwiązań organizacyjnych i proceduralnych.

Ryzyko braku zgodności uwzględnia w szczególności ryzyko niedostosowania działalności PZU do zmieniającego się otoczenia prawnego (zarówno w aspekcie przepisów prawa, wymogów regulacyjnych, jak i przyjętych do stosowania standardów oraz dobrych praktyk). Materializacja tego ryzyka może nastąpić w związku z opóźnieniem wdrożenia lub brakiem jasnych i jednoznacznych przepisów, czyli tzw. luką prawną. Może to powodować nieprawidłowości w działalności PZU, co w konsekwencji może przyczynić się do wzrostu kosztów (np. z uwagi na kary administracyjne), jak i zwiększenia ryzyka utraty reputacji, a więc spadku wiarygodności PZU na rynku (w efekcie możliwość poniesienia straty finansowej). Ryzyko braku zgodności w zakresie niedostosowania lub opóźnienia w dostosowaniu działalności PZU do zmieniającego się otoczenia prawnego wzrasta z uwagi na dynamikę i skalę zmian aktów prawnych (zarówno krajowych jak i międzynarodowych) mających istotny wpływ w szczególności na działalność regulowaną PZU.

Identyfikacja i ocena ryzyka braku zgodności realizowana jest dla poszczególnych procesów wewnętrznych przez Kierujących, zgodnie z podziałem odpowiedzialności za raportowanie. Dodatkowo Biuro Compliance identyfikuje ryzyko braku zgodności na podstawie działań własnych oraz pozyskanych informacji, w tym wynikających ze zgłoszeń do rejestrów konfliktu interesów, prezentów i korzyści oraz nieprawidłowości, a także wpływających zapytań.

Ocena i pomiar ryzyka braku zgodności dokonywane są poprzez określenie skutków materializacji ryzyka:

- finansowych, wynikających m.in. z kar administracyjnych, wyroków sądowych, kar umownych oraz odszkodowań;
- niefinansowych, dotyczących utraty reputacji, w tym uszczerbku w zakresie wizerunku i marki.

W okresie sprawozdawczym nie zaszły żadne istotne zmiany w zakresie środków oceny ryzyka braku zgodności, jak i samej oceny tego ryzyka. Nie zidentyfikowano także – z uwagi na charakter opisywanych ryzyk – żadnych istotnych koncentracji ryzyk.

Monitorowanie ryzyka braku zgodności dokonywane jest w szczególności poprzez:

- analizy compliance;
- analizę systemową raportów cyklicznych otrzymywanych od Kierujących;
- udział w procesie legislacyjnym Spółki;
- przeglądy wymogów regulacyjnych;
- udział w pracach legislacyjnych w zakresie zmian obowiązujących powszechnie przepisów;
- podejmowanie aktywności w organizacjach branżowych;
- koordynację procesów kontroli zewnętrznej;
- koordynację obowiązków informacyjnych giełdowych i ustawowych;
- przegląd realizacji zaleceń Biura Compliance.

Działania zarządcze w zakresie reakcji na ryzyko braku zgodności obejmują w szczególności:

- akceptację ryzyka m.in. wobec zmian prawnych i regulacyjnych;
- ograniczanie ryzyka w tym dostosowanie procedur i procesów w kontekście wymogów regulacyjnych, opiniowanie i projektowanie regulacji wewnętrznych pod względem zgodności, uczestnictwo w procesie uzgadniania działań marketingowych;
- unikanie ryzyka poprzez zapobieganie angażowaniu w działania niezgodne z obowiązującymi wymogami regulacyjnymi, dobrymi praktykami rynkowymi lub mogące negatywnie wpłynąć na wizerunek.

Z uwagi na charakter i specyfikę ryzyk opisanych w tej części sprawozdania, wymogi dotyczące testu warunków skrajnych, jak również analiz wrażliwości co do zasady nie znajdują zastosowania do tego zakresu raportowania.

Spółka nie identyfikuje istotnych ryzyk w obszarze ryzyka braku zgodności wynikających z pozycji pozabilansowych.

Ryzyko modeli zdefiniowane zostało jako ryzyko poniesienia straty finansowej, błędnego oszacowania danych raportowanych do organu nadzoru, podjęcia błędnych decyzji lub utraty reputacji z powodu błędów w opracowaniu, wdrożeniu lub stosowaniu modeli. W 2019 roku kontynuowany był formalny proces identyfikacji i pomiaru tego ryzyka, który ma na celu zapewnienie wysokiej jakości stosowanych praktyk dotyczących zarządzania tym ryzykiem. W ramach procesu w 2019 roku wykonywano monitoring oraz niezależne walidacje modeli.

Dodatkowo w ramach własnej oceny ryzyka i wypłacalności w procesie analizy ryzyk oraz identyfikacji ryzyk kluczowych Spółka identyfikuje i ocenia ryzyka nie wskazane jako istotne w regulacjach wewnętrznych. Wszystkie zidentyfikowane ryzyka są oceniane pod kątem częstotliwości oraz dotkliwości materializacji (z uwzględnieniem finansowej dotkliwości oraz wpływu na reputację). Na podstawie ww. procesu w 2019 r. do ryzyk kluczowych, poza kategoriami opisanymi we wcześniejszych częściach raportu, zaliczono ryzyka z poniższych kategorii:

- ryzyko konkurencji definiowane jako ryzyko zmian rynkowych (warunków konkurowania) mających niekorzystny wpływ na dany podmiot,
- ryzyko biznesowe definiowane jako możliwość poniesienia straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań związanej z błędnym modelem biznesowym, w tym dotyczącej nieosiągnięcia założonych i koniecznych celów ekonomicznych z powodu niepowodzenia w rywalizacji rynkowej.

C.6.1. Wpływ koronawirusa COVID-19 na adekwatność kapitałową PZU

Na działalność Spółki wpłynęło pojawienie się na świecie pandemii koronawirusa COVID-19 („COVID-19”), która do Polski dotarła w marcu 2020.

Decyzjami rządu Polski min.:

- od 12 marca 2020 roku zamknięto w ramach profilaktyki wszystkie szkoły i uczelnie, przedszkola, żłobki;
- od 15 marca 2020 roku zamknięto granice Polski dla ruchu lotniczego oraz kolejowego, wprowadzono kontrole paszportowe, a do kraju pozwolono wjeżdżać tylko obywatelom Polski, których po przekroczeniu granicy obowiązuje 14-dniowa kwarantanna (następnie obowiązywanie tych przepisów przedłużono do 13 kwietnia 2020 roku), zamknięto sklepy inne niż spożywcze, drogerie czy apteki;
- od 25 marca 2020 wprowadzone zostały nowe zasady bezpieczeństwa, wprowadzono m.in. zakaz przemieszczania się oprócz wykonywania czynności zawodowych lub zadań służbowych, zaspokajania niezbędnych potrzeb związanych z bieżącymi sprawami życia codziennego, zakazane zostały zgromadzenia powyżej 2 osób, wprowadzono ograniczenia dotyczące przemieszczania się środkami publicznego transportu zbiorowego i pieszo.

Zaistniała sytuacja nie ma precedensu, a jej wpływ na gospodarkę jest ogromny. Najbardziej poszkodowanymi branżami stały się w pierwszej kolejności te uzależnione od możliwości przemieszczania się ludności, m.in.: transportowa, hotelarska, turystyczna, handel detaliczny.

Pojawiła się olbrzymia niepewność ekonomiczna objawiająca się potężnymi spadkami cen instrumentów kapitałowych, wzrostami rentowności korporacyjnych instrumentów dłużnych oraz spadkami kursów walut krajów emerging markets (w tym złotego), a następnie utrzymującą się wysoką zmiennością.

Rząd Polski, podobnie jak rządy wielu państw na świecie, ogłosił wprowadzenie rządowego planu pomocy („Tarcza antykrzysowa”), mającego na celu m.in. ochronę miejsc pracy oraz pomoc przedsiębiorcom. Urząd Komisji Nadzoru Finansowego opracował Pakiet Impulsów Nadzorczych na rzecz Bezpieczeństwa i Rozwoju w obszarze rynku ubezpieczeniowego, zawierający pakiet działań wzmacniających polski sektor ubezpieczeniowy, mających na celu w szczególności zapewnienie ochrony klientów oraz ograniczenie wpływu wahań rynkowych na sektor ubezpieczeń.

PZU posiadał Plany Ciągłości Działania, które nie przewidywały scenariusza epidemii w postaci COVID-19. Po ogłoszeniu 25 lutego 2020 roku sytuacji kryzysowej w PZU, działaniami Sztabu Kryzysowego uzupełniono plany awaryjne m.in.: w zakresie przechodzenia w tryb pracy zdalnej oraz jej wykonywania, poziomów reagowania w przypadku zagrożenia epidemiologicznego w PZU. Jednocześnie wykonano działania w zakresie rozbudowy, rekonfiguracji i zwielokrotnienia pojemności środowiska VPN oraz zmian rozwojowych w systemach informatycznych przy zachowaniu ciągłości działania oraz zabezpieczeniu interesów klientów objętych ochroną ubezpieczeniową.

W przypadku portfela ubezpieczeń majątkowych identyfikowane obecnie ryzyka to m.in.:

- ryzyko utraty płynności lub bankructw wśród klientów, co może się przełożyć na brak płatności należnej składki ubezpieczeniowej;
- ubezpieczenia OC medyczne, gdzie mogą pojawiać się roszczenia klientów;
- dodatkowe koszty oraz spadek sprzedaży spowodowany mniejszą aktywnością klientów.

Jednocześnie w ubezpieczeniach OC komunikacyjnego spadek ruchu związany z wprowadzonymi urzędowo ograniczeniami przekłada się na spadek ryzyka, a w ubezpieczeniach podróży ryzyko wypłat jest ograniczane postanowieniami OWU w zakresie występowania pandemii.

Jeśli chodzi o ekspozycję PZU na zmienność cen instrumentów kapitałowych, zdecydowanie największymi są ekspozycje związane z akcjami banków Pekao oraz Alior Banku.

Rozwój sytuacji w zakresie COVID-19 jest dynamiczny, a jego wpływ na adekwatność kapitałową PZU jest w tym momencie trudny do oszacowania. PZU na bieżąco monitoruje jak zmieniające się otoczenie wpływa na identyfikowane przez niego ryzyka.

Niemniej, Zarząd PZU dokonał oceny zdolności PZU do kontynuowania działalności biorąc pod uwagę m.in.: wysoką wypłacalność, potencjalny wpływ COVID-19 na działalność operacyjną PZU w tym dodatkowe koszty do poniesienia, planowanie ciągłości działalności PZU oraz kontrahentów, strukturę oferowanych produktów i ryzyk z nimi związanych, ocenę sytuacji płynnościowej i stabilności finansowania, potencjalną utratę wartości aktywów finansowych i niefinansowych itp.

Zarząd PZU, na bazie przeprowadzonej analizy potwierdza, że nie są znane istotne niepewności wynikające ze zdarzeń lub okoliczności, które mogą poddać w wątpliwość zdolność PZU do kontynuowania działalności w okresie obejmującym przynajmniej 12 miesięcy od 31 grudnia 2019 roku.

D. Wycena aktywów i zobowiązań

Ilościowe informacje dotyczące aktywów i zobowiązań wycenionych zgodnie z systemem WII zawiera formularz QRT S.02.01.02 stanowiący załącznik nr 5 do sprawozdania.

D.1. Aktywa

PZU wycenia aktywa dla celów wypłacalności w wartości godziwej, a w poniższej tabeli przedstawiono podstawy, metody i główne założenia stosowane przy wycenie aktywów.

| Aktywa | Opis podstaw, metod i głównych założeń stosowanych przy wycenie do celów wypłacalności |
|--|--|
| Nieruchomości | Wartość godziwa nieruchomości określana jest za pomocą alternatywnej metody wyceny opisanej w części D.4. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania wyceniane są alternatywnymi metodami wyceny, zgodnie z zasadami MSSF16 Leasing. |
| Udziały w jednostkach powiązanych, w tym udziały kapitałowe | Metoda wyceny zgodna z hierarchią określoną w art. 13 rozporządzenia delegowanego: Udziały kapitałowe w jednostkach podporządkowanych notowanych na aktywnych rynkach wycenia się w wartości godziwej, zgodnie z art. 10 ust. 2 rozporządzenia delegowanego tj., według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych aktywów. Udziały w jednostkach podporządkowanych, nienotowanych na aktywnych rynkach, wycenia się skorygowaną metodą praw własności. Skorygowana metoda praw własności wymaga od PZU dokonania wyceny udziałów kapitałowych posiadanych w jednostkach zależnych na podstawie posiadanego udziału w nadwyżce aktywów nad zobowiązaniami jednostki zależnej. Przy obliczaniu nadwyżki aktywów nad zobowiązaniami w odniesieniu do jednostek zależnych wycenia się poszczególne aktywa i zobowiązania danej jednostki zgodnie z zasadami systemu WII. Udziały w funduszach inwestycyjnych, które Spółka klasyfikuje jako udziały w jednostkach podporządkowanych określa się alternatywną metodą wyceny opisaną w części D.4 dla jednostek uczestnictwa oraz certyfikatów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania. |
| Dłużne papiery wartościowe, pożyczki | Wartość godziwą dłużnych papierów wartościowych określa się na podstawie dostępnych publicznie kwotowań na aktywnym rynku, a w przypadku ich braku wycen publikowanych przez autoryzowany serwis informacyjny, a w przypadku ich braku – przy wykorzystaniu modeli wyceny odnoszonych do publikowanych notowań instrumentów finansowych, stóp procentowych i indeksów giełdowych. PZU dokonuje wewnętrznej weryfikacji wycen publikowanych przez autoryzowany serwis informacyjny, porównując je z dostępnymi wycenami z innych źródeł, opierających się na danych obserwowalnych na rynku. Wartość godziwą dłużnych papierów wartościowych, dla których nie istnieje aktywny rynek oraz pożyczek wyznacza się alternatywną metodą wyceny opisaną w części D.4. |
| Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania | Wartość godziwą jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych określa się alternatywną metodą wyceny opisaną w części D.4. |
| Instrumenty pochodne | Dla instrumentów pochodnych notowanych na aktywnym rynku za wartość godziwą przyjmuje się cenę zamknięcia notowań na dzień bilansowy. Wartość godziwa instrumentów pochodnych nienotowanych na aktywnym rynku, w tym kontraktów terminowych (ang. <i>forward</i>) oraz kontraktów zamiany oprocentowania typu IRS (ang. <i>interest rate swap</i>) określana jest alternatywną metodą wyceny opisaną w części D.4. |
| Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych | Wartość godziwą depozytów wyznacza się alternatywną metodą wyceny opisaną w części D.4. |
| Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych | Wartość godziwą wyznaczono alternatywną metodą wyceny opisaną w części D.4. W należnościach od ubezpieczonych oraz pośredników ubezpieczeniowych wykazuje się jedynie te należności, których termin wymagalności już minął. Należne oraz przyszłe raty składek są uwzględniane przy wyznaczaniu najlepszego oszacowania jako przepływy pieniężne – wpływy. |
| Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej) oraz kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z ubezpieczeń | Wartość godziwą wyznaczono alternatywną metodą wyceny opisaną w części D.4. |

| Aktywa | Opis podstaw, metod i głównych założeń stosowanych przy wycenie do celów wypłacalności |
|------------------|--|
| Środki pieniężne | Wycena w wartości nominalnej powiększonej w uzasadnionych przypadkach o zarachowane odsetki. |

Poniższa tabela przedstawia ilościowe wyjaśnienie różnic pomiędzy danymi dotyczącymi aktywów wyliczonych zgodnie z zasadami stosowanymi przy wycenie dla celów wypłacalności (opisanymi w powyższej tabeli) a danymi wyliczonymi zgodnie z zasadami stosowanymi do wyceny na potrzeby sprawozdań finansowych (wg PSR). W kolumnie „Wartość ze sprawozdania finansowego” zaprezentowano wartości ze sprawozdania finansowego Spółki za rok zakończony 31 grudnia 2019 roku zgodnie z ich treścią ekonomiczną, ale bez dokonywania korekt, które byłyby konieczne w celu dostosowania tych liczb do formatu i sposobu prezentacji wymaganego w systemie WII. Suma aktywów w kolumnie „Wartość ze sprawozdania finansowego” odpowiada sumie ze sprawozdania finansowego Spółki po uwzględnieniu zmiany prezentacji udziału reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych i udziału reasekuratorów w oszacowanych regresach i odzyskach.

| Aktywa (dane w tys. zł) na 31.12.2019 roku | Wartość ze sprawozdania finansowego na 31.12.2019 roku | Korekta aktywowanych kosztów akwizycji | Korekta wartości niemate- rialnych | Wycena lokat | Wycena rezerw | Reklasyfikacja pozycji | Korekta środków ZFŚS | Wycena pozostałych aktywów | Wartość wg Wypłacalność II na 31.12.2019 roku |
|--|---|---|---|--------------|---------------|---------------------------|-------------------------|----------------------------------|---|
| Aktywowane koszty akwizycji | 1 344 569 | (1 344 569) | - | - | - | - | - | - | - |
| Wartości niematerialne | 316 213 | - | (316 213) | - | - | - | - | - | - |
| Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny | 438 758 | - | - | 208 802 | - | - | - | - | 647 560 |
| Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym) | 34 960 934 | - | - | 6 008 222 | - | 7 583 | - | - | 40 976 739 |
| Nieruchomości (inne niż do użytku własnego) | 19 856 | - | - | 51 401 | - | - | - | - | 71 257 |
| Udziały w jednostkach powiązanych, w tym udziały kapitałowe | 15 966 388 | - | - | 4 933 306 | - | 7 003 298 | - | - | 27 902 992 |
| Akcje i udziały | 379 | - | - | -15 | - | - | - | - | 364 |
| Akcje i udziały – notowane | 364 | - | - | - | - | - | - | - | 364 |
| Akcje i udziały – nienotowane | 15 | - | - | -15 | - | - | - | - | - |
| Dłużne papiery wartościowe | 11 603 180 | - | - | 1 023 530 | - | - | - | - | 12 626 710 |
| Obligacje państwowe | 8 693 156 | - | - | 1 018 849 | - | - | - | - | 9 712 005 |
| Obligacje korporacyjne | 2 910 024 | - | - | 4 681 | - | - | - | - | 2 914 705 |
| Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania | 7 180 054 | - | - | - | - | (7 003 298) | - | - | 176 756 |
| Instrumenty pochodne | 50 093 | - | - | - | - | - | - | - | 50 093 |
| Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych | 140 984 | - | - | - | - | 7 583 | - | - | 148 567 |
| Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie - pozostałe | 1 385 779 | - | - | (33 203) | - | - | - | - | 1 352 576 |

| Aktywa (dane w tys. zł) na 31.12.2019 roku | Wartość ze sprawozdania finansowego na 31.12.2019 roku | Korekta aktywowanych kosztów akwizycji | Korekta wartości niemate- rialnych | Wycena lokat | Wycena rezerw | Reklasyfikacja pozycji | Korekta środków ZFŚS | Wycena pozostałych aktywów | Wartość wg Wypłacalność II na 31.12.2019 roku |
|--|---|---|---|---------------------|----------------------|-----------------------------------|---------------------------------|---|--|
| Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z: | 1 537 943 | - | - | - | (1 308 451) | - | - | - | 229 492 |
| Ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie | 1 356 008 | - | - | - | (1 250 358) | - | - | - | 105 650 |
| Ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych) | 1 329 081 | - | - | - | (1 218 289) | - | - | - | 110 792 |
| Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie | 26 927 | - | - | - | (32 069) | - | - | - | (5 142) |
| Ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie, z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych | 181 935 | - | - | - | (58 093) | - | - | - | 123 842 |
| Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych | 1 827 661 | - | - | - | (1 236 622) | - | - | - | 591 039 |
| Należności z tytułu reasekuracji biernej | 27 553 | - | - | - | (4 303) | (22 490) | - | - | 760 |
| Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej) | 229 605 | - | - | - | - | - | (58 017) | - | 171 588 |
| Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych | 126 140 | - | - | - | - | (7 583) | (19 112) | - | 99 445 |
| Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach) | 939 201 | (32 273) | - | - | (651 639) | 22 490 | - | (10 982) | 266 797 |
| Aktywa ogółem | 43 134 356 | (1 376 842) | (316 213) | 6 183 821 | (3 201 015) | - | (77 129) | (10 982) | 44 335 996 |

D.1.1. Jakościowy opis istotnych różnic pomiędzy wyceną dla celów wypłacalności a wyceną wg PSR

D.1.1.1. Wycena lokat

- 1) Wycena jednostek podporządkowanych innych niż udziały w funduszach inwestycyjnych: różnica pomiędzy wartością wg PSR a wyceną dla celów wypłacalności wynika z różnej metody wyceny. Wg PSR jednostki podporządkowane wyceniane są metodą praw własności, natomiast dla celów bilansu ekonomicznego wyceniane są w wartości godziwej lub skorygowaną metodą praw własności.
- 2) Dłużne papiery wartościowe (portfel instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności), depozyty długoterminowe, pożyczki: różnica pomiędzy wartością wg PSR a wyceną dla celów wypłacalności wynika z różnej metody wyceny instrumentów wycenianych wg PSR w skorygowanej cenie nabycia z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości, które dla celów bilansu ekonomicznego wyceniane są w wartości godziwej.

D.1.1.2. Wycena rezerw

Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych oraz rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe wg PSR – rezerwy tworzone są zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 12 kwietnia 2016 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji według metody indywidualnej lub aktuarialnej na bazie danych historycznych. Na cele bilansu ekonomicznego rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe wyznacza się poprzez dyskontowanie przyszłych przepływów wynikających ze zobowiązań z tytułu zawartych umów ubezpieczeniowych oraz reasekuracyjnych – najlepsze oszacowanie oraz margines ryzyka, a udział reasekuratora uwzględniany jest jako najlepsze oszacowanie zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych wynikające z rozliczeń z reasekuratorami, które prezentowane jest w pozycji: Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z ubezpieczeń.

Szczegółowe wyjaśnienie najistotniejszych różnic opisano w części D.2.1.

D.1.1.3. Kryteria oceny aktywnego rynku

Ustalenia, czy dany instrument finansowy jest notowany na aktywnym rynku dokonuje się przed ustaleniem wartości bilansowej tego instrumentu na dzień kończący rok kalendarzowy, na podstawie danych o ilości i wolumenie obrotu transakcji zawieranych na tym instrumencie, w ostatnim miesiącu roku. Analiza wykonywana jest na zbiorze danych pobranych z systemu Bloomberg, zawierającym informacje o transakcjach zawartych w tym okresie. Zasady te nie mają zastosowania do instrumentów dopuszczonych do obrotu na rynku Treasury Bond Spot, w przypadku których uznaje się, że są notowane na aktywnym rynku, z uwagi na kryterium, o którym mowa w pkt.2 poniżej.

Uznaje się, że dany instrument jest kwotowany na aktywnym rynku jeżeli:

- 1) dostępne dane o ilości lub wolumenie obrotu transakcji, pochodzące przynajmniej z jednego z rynków, o których mowa w kolejnym akapicie, pozwalają na stwierdzenie, że przeciętnie, w każdym dniu ostatniego miesiąca roku było zawartych przynajmniej pięć transakcji na tym instrumencie lub łączny wolumen transakcji zawartych w tym okresie był większy niż 1 % ilości instrumentów dopuszczonych do obrotu na tym rynku lub
- 2) regulacje obowiązujące na jednym z rynków, o których mowa w kolejnym akapicie, nakładają na wskazanych jego uczestników, wymóg przedstawiania kwotowań, na podstawie których wyznaczany jest kurs fixingowy przez organizatora tego rynku w każdym dniu ostatniego miesiąca roku.

Analiza aktywności rynków dokonywana jest na podstawie informacji pochodzących z rynków, na których Spółka mogłaby zawrzeć transakcje zbycia instrumentu w normalnych warunkach. W szczególności do rynków tych zalicza się:

- 1) rynki, na których Spółka już przeprowadzała transakcje lub
- 2) dedykowane rynki obrotu instrumentami dłużnymi lub
- 3) największe rynki spośród rynków danego kraju lub

4) rynki globalne przeznaczone dla inwestorów instytucjonalnych.

W ramach przeprowadzania analizy aktywności rynku jest weryfikowana również poprawność informacji o zawartych transakcjach, poprzez porównanie zbioru testowego wyznaczonego z danych pochodzących z systemu Bloomberg z danymi prezentowanymi na oficjalnej stronie internetowej danego rynku. Przy wyznaczaniu zbioru testowego uwzględniane są następujące kryteria:

- 1) możliwości pozyskania danych - dane historyczne z oficjalnej strony internetowej danego rynku muszą być pozyskane nieodpłatnie,
- 2) różnorodność w zakresie rodzaju emitenta instrumentu finansowego - zbiór testowy musi zawierać dane (o ile to możliwe) o przynajmniej dwóch instrumentach skarbowych i dwóch korporacyjnych,
- 3) różnorodność w zakresie rynków, z którego pochodzą dane - zbiór testowy musi zawierać dane (o ile to możliwe) przynajmniej z trzech rynków.

D.1.2. Zmiany w stosowanych podstawach uznawania i wyceny lub w szacunkach w okresie sprawozdawczym

W okresie sprawozdawczym, najistotniejszą zmianą w sposobie wyceny aktywów było ujęcie w bilansie ekonomicznym aktywów z tytułu prawa do użytkowania przedmiotu leasingu zgodnie z nowym standardem MSSF 16 Leasing, który wszedł w życie 1 stycznia 2019 roku. W wyniku powyższego PZU, jako leasingobiorca, rozpoznaje w bilansie ekonomicznym aktywa z tytułu prawa do użytkowania nieruchomości komercyjnych oraz do użytku własnego.

Poza ww. zmianą nie dokonywano innych zmian w zasadach uznawania, wyceny ani w szacunkach w zakresie wyceny aktywów.

D.2. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w odniesieniu do każdej linii biznesowej zawiera formularz QRT S.12.01.02, stanowiący załącznik nr 6 do sprawozdania oraz formularz S.17.01.02, stanowiący załącznik nr 7 do sprawozdania. Najistotniejsze linie biznesowe w PZU to linie 4, 5 i 34.

Informacje dotyczące odszkodowań i świadczeń z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie w formacie trójkątów rozwoju zawiera formularz QRT S.19.01.21 stanowiący załącznik nr 8 do sprawozdania.

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe składają się z najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka, zgodnie z artykułem 225 ustawy o działalności ubezpieczeniowej. Najlepsze oszacowanie uwzględnia wszystkie przyszłe wpływy i wydatki wymagane do rozliczenia zobowiązań ubezpieczeniowych i jest ustalane na podstawie danych historycznych, z uwzględnieniem ewentualnych korekt dotyczących przyszłości. Najlepsze oszacowanie nie zawiera płatności z tytułu regresów i odzysków. Oszacowanie tych płatności wykazywane jest w bilansie ekonomicznym, w związku z art. 28 lit. g) rozporządzenia delegowanego. Najlepsze oszacowanie wyznaczane jest poprzez dyskontowanie stopą wolną od ryzyka prognozowanych przepływów pieniężnych.

Zasadniczym założeniem stosowanym przy ustalaniu najlepszego oszacowania jest adekwatność doświadczenia historycznego na potrzeby przewidywania przyszłości. W poniższej tabeli przedstawiono podstawy, metody i główne założenia stosowane do wyceny dla celów wypłacalności dla najistotniejszych linii biznesowych.

| Linia biznesowa | Opis podstaw, metod i głównych założeń stosowanych do wyceny |
|-----------------|---|
| 4 i 5 | Dla rezerw szkodowych przepływy ustalane są na podstawie trójkątów szkód, przy zastosowaniu standardowych metod aktuarialnych typu Chain Ladder. Przepływy z rezerwy składek ustalane są na podstawie rezerwy składek wg PSR, skorygowanej o prognozowany wskaźnik rezygnacji oraz przewidywanego wskaźnika szkodowo-kosztowego. W przepływach uwzględnione są także nieprzetworzone należności z tytułu składek, korygowane zgodnie z historycznymi wskaźnikami realizacji należności. |
| 34 | Przepływy pieniężne ustalane są indywidualnie dla każdego rentobiorcy, na podstawie jego cech demograficznych, aktualnej wysokości renty i wybranych cech istotnych z punktu widzenia prognozowania wzrostu renty. Wzrost renty prognozowany jest na podstawie danych historycznych, przy zastosowaniu modeli GLM i GAMLSS. Do wyliczeń przyjmowane są tablice trwania życia GUS. |

Wszystkie przepływy dyskontowane są stopą wolną od ryzyka publikowaną przez EIOPA.

Niepewność najlepszego oszacowania wynika głównie z faktu, że przewidywane przepływy mogą odbiegać, być może znacząco, od trendów historycznych. Część takich odchylen może mieć charakter losowy (np. wystąpienie dużych szkód), inne mogą wynikać bądź to ze zmian w otoczeniu (biznesowym, ekonomicznym, prawnym, itp.), bądź też ze zmian procesów obsługi zobowiązań przez Spółkę. Dodatkowa niepewność związana jest z długim okresem realizacji zobowiązań z ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej, w szczególności rezerw dla rent, które istotnie zależą od stosowanej stopy dyskonta. W przypadku oszacowania zadośćuczynień z tytułu uszczerbku na zdrowiu, niepewność tego oszacowania jest stosunkowo wysoka ze względu na brak historii tego typu szkód. Niepewność dotyczy w szczególności stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu poszkodowanego, kręgu osób uprawnionych oraz samej wysokości zadośćuczynienia.

PZU nie stosuje istotnych uproszczeń do obliczania najlepszego oszacowania.

Kalkulacja marginesu ryzyka odbywa się zgodnie z założeniami zdefiniowanymi w artykule 38 rozporządzenia delegowanego. Spółka stosuje uproszczenia w ramach kalkulacji marginesu ryzyka. Uproszczenia służą przybliżeniu wartości części komponentów przyszłych wymogów kapitałowych za pomocą zidentyfikowanych nośników ryzyka.

D.2.1. Opis istotnych różnic pomiędzy wyceną dla celów wypłacalności a wyceną wg PSR

Podstawy, metody i założenia stosowane do wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności wg WII nie różnią się istotnie od podstaw, metod i założeń stosowanych do wyceny tych rezerw na potrzeby sprawozdań finansowych wg PSR. Natomiast różnice w wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych wynikają z odmiennych zasad wyceny poszczególnych elementów rezerw wg WII i PSR. Wpływ na różnice ma częściowo inna granulacja produktów oraz to, że wartości wg WII są najlepszym oszacowaniem, gdy wartości wg PSR są kalkulowane z uwzględnieniem narzutów bezpieczeństwa (np. metoda stochastyczna w OC komunikacyjnym). Poniższa tabela podsumowuje najistotniejsze różnice w zasadach wyceny rezerw dla celów wypłacalności wg WII oraz na potrzeby sprawozdań finansowych wg PSR.

| Linia biznesowa | Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe wg WII | Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe wg PSR |
|-----------------|--|--|
| 1-12 | <ul style="list-style-type: none"> Rezerwa składek pomniejszana o przyszły zysk Uwzględnione są przyszłe składki W wartości zdyskontowanej Uwzględnione są koszty ogólne Regresy i odzyski nie są uwzględnione Margines ryzyka | <ul style="list-style-type: none"> Rezerwa składek zawiera przyszły zysk Przyszłe składki nie są uwzględnione W wartości niezyskontowanej Koszty ogólne nie są uwzględnione Uwzględnione są przyszłe regresy i odzyski Brak jawnego marginesu ryzyka |
| 34 | <ul style="list-style-type: none"> Zmienna stopa dyskonta Zmienna stopa wzrostu Margines ryzyka | <ul style="list-style-type: none"> Stała stopa dyskonta Stała stopa wzrostu Brak jawnego marginesu ryzyka |

Wartość najlepszego oszacowania na udziale własnym i margines ryzyka dla istotnych linii biznesowych oraz wartość rezerw wyliczonych dla celów sprawozdania finansowego na udziale własnym przedstawia poniższa tabela (stan na 31.12.2019 roku, wartości w tys. zł):

| Nr linii biznesowej wg systemu WII | Nazwa linii biznesowej wg systemu WII | Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych wg systemu WII | | Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych wg PSR |
|------------------------------------|--|--|-----------------|--|
| | | Najlepsze oszacowanie | Margines ryzyka | |
| 4 i 16 | Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowników pojazdów mechanicznych | 6 226 467 | 448 559 | 8 917 459 |
| 5 i 17 | Pozostałe ubezpieczenia pojazdów | 1 663 267 | 59 126 | 2 575 608 |
| 34 | Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych | 4 740 986 | 322 778 | 4 719 926 |

D.2.2. Korekta dopasowująca, korekta z tytułu zmienności, przejściowa struktura terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka, przejściowe odliczenia

Na 31 grudnia 2019 roku PZU nie stosował korekty dopasowującej, o której mowa w art. 227 ustawy o działalności ubezpieczeniowej, korekty z tytułu zmienności, o której mowa w art. 229 ustawy o działalności ubezpieczeniowej, przejściowej struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka, o której mowa w art. 496 ustawy o działalności ubezpieczeniowej ani przejściowego odliczenia, o którym mowa w art. 497 ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

D.2.3. Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia)

Kwoty należne z umów reasekuracji ustalane są na podstawie najlepszego oszacowania brutto oraz wskaźników cesji rezerw techniczno-ubezpieczeniowych wg PSR. W kwotach należnych z umów reasekuracji uwzględnione są również przyszłe przepływy z tytułu składek oraz prowizji reasekuracyjnych, wycenione wg PSR. Kwoty należne od reasekuratorów skorygowane są o prawdopodobieństwo upadku reasekuratora. Umowy reasekuracji zawierane są z zakładami z odpowiednio wysoką oceną ratingową (w większości co najmniej A-). PZU nie zawiera umów ze spółkami celowymi (podmiotami specjalnego znaczenia), które skutkowałyby powstawaniem kwot należnych z tego tytułu.

D.2.4. Zmiany w założeniach przyjętych w ramach obliczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego

W zakresie założeń ekonomicznych, w 2019 roku zmieniła się stopa wolna od ryzyka stosowana do dyskontowania przepływów. Przyjęcie stopy z końca 2018 roku spowodowałoby spadek najlepszego oszacowania rent na 31 grudnia 2019 roku o 438 283 tys. zł, oraz spadek najlepszego oszacowania dla pozostałych linii biznesowych o 150 562 tys. zł. Nie dokonywano żadnych istotnych zmian w założeniach pozaekonomicznych.

D.3. Inne zobowiązania

PZU wycenia zobowiązania dla celów wypłacalności w wartości godziwej, a w poniższej tabeli przedstawiono podstawy, metody i główne założenia stosowane przy wycenie zobowiązań.

| Zobowiązania | Opis podstaw, metod i głównych założeń stosowanych przy wycenie do celów wypłacalności |
|---|---|
| Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe) oraz zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników | Wartość godziwą pozostałych rezerw oraz zobowiązań z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników ustala się alternatywną metodą wyceny opisaną w części D.4. |
| Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego | Wysokość rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się metodą bilansową, na podstawie dodatniej różnicy między wartościami przypisanymi pozycjom bilansu ujmowanym i wycenianym zgodnie z zasadami ustawy o działalności ubezpieczeniowej i rozporządzenia delegowanego, a wartościami przypisanym pozycjom bilansu wg wyceny dla celów podatkowych, przy uwzględnieniu stawek podatku dochodowego od osób prawnych, które - zgodnie z oczekiwaniami - będą obowiązywały w momencie realizacji rezerwy, zgodnie z przepisami polskiego prawa podatkowego, wydanymi do końca okresu sprawozdawczego. W bilansie ekonomicznym prezentacja rezerw i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego następuje po skompensowaniu (w ujęciu netto). |
| Instrumenty pochodne | Wycenia się zgodnie z opisem wyceny instrumentów pochodnych w części D.1. Ujemna wycena prezentowana jest jako zobowiązanie. |
| Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych | Wartość godziwą ustala się alternatywną metodą wyceny opisaną w części D.4. |
| Zobowiązania finansowe | Zobowiązania wynikające z umów leasingu wyceniane są alternatywną metodą wyceny opisaną w części D.4. |

| Zobowiązania | Opis podstaw, metod i głównych założeń stosowanych przy wycenie do celów wypłacalności |
|---|---|
| Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych oraz pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej, niewykazane w innych pozycjach) | Wartość godziwą ustala się alternatywną metodą wyceny opisaną w części D.4. W zobowiązaniach z tytułu ubezpieczeń i z tytułu reasekuracji czynnej wykazuje się jedynie te zobowiązania, których termin wymagalności już minął. Bieżące i przyszłe zobowiązania są uwzględniane przy wyznaczaniu najlepszego oszacowania jako przepływy pieniężne – wypływy. W pozycji Pozostałe zobowiązania ujmuje się: zarachowane koszty wynagrodzeń i nagrody dla pracowników, przedpłaty dla kontrahentów, pozostałe rozliczenia międzyokresowe bierne |
| Zobowiązania podporządkowane | Wartość godziwą ustala się alternatywną metodą wyceny opisaną w części D.4 |

Poniższa tabela przedstawia ilościowe wyjaśnienie różnic pomiędzy danymi dotyczącymi pozostałych zobowiązań wyliczonych zgodnie z zasadami stosowanymi przez PZU przy wycenie dla celów wypłacalności a danymi wyliczonymi zgodnie z zasadami stosowanymi do wyceny na potrzeby sprawozdań finansowych (wg PSR). W kolumnie „Wartość ze sprawozdania finansowego” zaprezentowano wartości z jednostkowych sprawozdań finansowych Spółki za rok zakończony 31 grudnia 2019 roku zgodnie z ich treścią ekonomiczną, ale bez dokonywania korekt, które byłyby konieczne w celu dostosowania tych liczb do formatu i sposobu prezentacji wymaganego w systemie WII. Suma aktywów w kolumnie „Wartość ze sprawozdania finansowego” odpowiada sumie ze sprawozdania finansowego Spółki po uwzględnieniu zmiany prezentacji udziału reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych i udziału reasekuratorów w oszacowanych regresach i odzyskach.

| Zobowiązania (dane w tys. zł) na 31.12.2019 roku | Wartość ze sprawozdania finansowego na 31.12.2019 roku | Korekta aktywowanych kosztów akwizycji | Wycena lokat | Wycena rezerw | Podatek odroczony | Korekta środków ZFŚS | Korekta Funduszu Prewencyjne- go | Wycena pozostałych zobowiązań | Wartość wg Wypłacalność II na 31.12.2019 roku |
|---|---|---|--------------|---------------|----------------------|-------------------------|---|-------------------------------------|---|
| Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie | 17 347 495 | - | - | (6 339 713) | - | - | - | - | 11 007 782 |
| Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych) | 16 966 172 | - | - | (6 040 517) | - | - | - | - | 10 925 655 |
| Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| Najlepsze oszacowanie | - | - | - | 10 236 011 | - | - | - | - | 10 236 011 |
| Margines ryzyka | - | - | - | 689 644 | - | - | - | - | 689 644 |
| Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie) | 381 323 | - | - | (299 196) | - | - | - | - | 82 127 |
| Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| Najlepsze oszacowanie | - | - | - | 80 809 | - | - | - | - | 80 809 |
| Margines ryzyka | - | - | - | 1 318 | - | - | - | - | 1 318 |
| Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym) | 4 901 107 | - | - | 294 540 | - | - | - | - | 5 195 647 |
| Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym) | 4 901 107 | - | - | 294 540 | - | - | - | - | 5 195 647 |
| Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| Najlepsze oszacowanie | - | - | - | 4 864 828 | - | - | - | - | 4 864 828 |
| Margines ryzyka | - | - | - | 330 819 | - | - | - | - | 330 819 |
| Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe | 754 596 | - | - | (754 596) | - | - | - | - | - |

| Zobowiązania (dane w tys. zł) na 31.12.2019 roku | Wartość ze sprawozdania finansowego na 31.12.2019 roku | Korekta aktywowanych kosztów akwizycji | Wycena lokat | Wycena rezerw | Podatek odroczony | Korekta środków ZFŚS | Korekta Funduszu Prewencyjne- go | Wycena pozostałych zobowiązań | Wartość wg Wypłacalność II na 31.12.2019 roku |
|--|---|---|----------------|--------------------|----------------------|-------------------------|---|-------------------------------------|---|
| Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe) | 111 395 | - | - | (7 009) | - | - | - | - | 104 386 |
| Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników | 11 586 | - | - | - | - | - | - | - | 11 586 |
| Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego | 439 662 | - | - | - | 794 956 | - | - | - | 1 234 618 |
| Instrumenty pochodne | 10 352 | - | - | - | - | - | - | - | 10 352 |
| Zobowiązania wobec instytucji kredytowych | 12 | - | - | - | - | - | - | - | 12 |
| Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych | - | - | - | - | - | - | - | 87 739 | 87 739 |
| Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych | 194 048 | - | - | (84 063) | - | - | - | - | 109 985 |
| Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej | 67 384 | - | - | (66 682) | - | - | - | - | 702 |
| Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej) | 500 103 | - | - | - | - | (77 129) | (22 812) | - | 400 162 |
| Zobowiązania podporządkowane (włączone do podstawowych środków własnych) | 2 279 173 | - | 80 662 | - | - | - | - | - | 2 359 835 |
| Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach) | 1 560 581 | (61 758) | 331 416 | (964 436) | - | - | - | (391) | 865 412 |
| Zobowiązania ogółem | 28 177 494 | (61 758) | 412 078 | (7 921 959) | 794 956 | (77 129) | (22 812) | 87 348 | 21 388 218 |

D.3.1. Jakościowy opis istotnych różnic pomiędzy wyceną dla celów wypłacalności a wyceną wg PSR

D.3.1.1. Wycena zobowiązań

Zobowiązania finansowe i zobowiązania podporządkowane: różnica pomiędzy wartością wg PSR a wyceną dla celów wypłacalności wynika z różnej metody wyceny zobowiązań finansowych i podporządkowanych wycenianych wg PSR w skorygowanej cenie nabycia, które dla celów bilansu ekonomicznego wyceniane są w wartości godziwej lecz bez korygowania własnego spreadu kredytowego z dnia powstania zobowiązania.

Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach): różnica pomiędzy wartością wg PSR a wyceną dla celów wypłacalności w zakresie lokat, wynika z wykazania w pozycji tej ujemnych wycen udziałów w jednostkach podporządkowanych, które wg PSR wyceniane są metodą praw własności, natomiast dla celów bilansu ekonomicznego wyceniane są w wartości godziwej lub skorygowaną metodą praw własności.

D.3.2. Źródła powstawania rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

PZU dokonuje kompensaty aktywów i zobowiązań z tytułu podatku odroczonego w bilansie ekonomicznym, a tym samym na potrzeby kalkulacji wysokości środków własnych. Poniższa tabela prezentuje źródła powstawania po kompensacie ujemnych i dodatnich różnic przejściowych na 31 grudnia 2019 roku.

Nie istnieją ujemne różnice przejściowe, dla których Spółka nie ujęłaby aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego i których termin rozliczenia ulegałby wygaśnięciu.

Przeważająca część różnic przejściowych wynika z przeszacowania aktywów finansowych i rezerw techniczno-ubezpieczeniowych średnio- i długoterminowych.

| Źródła powstawania rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego | Kwota rezerwy z tytułu podatku odroczonego (tys. zł) |
|--|---|
| Instrumenty finansowe | 509 546 |
| Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych | (21 135) |
| Wycena nieruchomości | 25 327 |
| Inne rezerwy i rozliczenia międzyokresowe bierne | (169 777) |
| Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe | 896 979 |
| Pozostałe różnice | (6 322) |
| Rezerwa na odroczonego podatku dochodowego, razem | 1 234 618 |

D.3.3. Charakter obowiązków, oczekiwany harmonogram odpływu korzyści ekonomicznych, niepewność i sposób uwzględnienia ryzyka odchylenia w wycenie

Zobowiązania podporządkowane

30 czerwca 2017 roku PZU wyemitował obligacje podporządkowane o łącznej wartości nominalnej 2 250 000 tys. zł. Datą wykupu obligacji jest 29 lipca 2027 roku z możliwością wcześniejszego wykupu do 29 lipca 2022 roku.

Wyemitowane obligacje mają następujące parametry:

| Parametr | Wartość |
|--|--|
| Łączna wartość nominalna obligacji | 2 250 000 tys. zł |
| Wartość nominalna i cena emisyjna jednej obligacji | 100 000 zł |
| Data wykupu obligacji | 29 lipca 2027 roku |
| Oprocentowanie | WIBOR 6M + 1,80% marży |
| Dni płatności odsetek | 29 stycznia i 29 lipca każdego roku, począwszy od 29 stycznia 2018 roku, a skończywszy na 29 lipca 2027 roku |
| Możliwość wcześniejszego wykupu obligacji | 29 lipca 2022 roku |
| Zabezpieczenie | Brak |

Obligacje nie mają formy dokumentu, są zarejestrowane w depozycie papierów wartościowych prowadzonym przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych SA i notowane w alternatywnych systemach obrotu prowadzonych przez BondSpot SA oraz GPW. Wartość bilansowa obligacji podporządkowanych na 31 grudnia 2019 roku wynosiła 2 279 173 tys. zł natomiast ich wartość godziwa 2 359 835 tys. zł.

Miara ryzyka uwzględniona jest w modelu do wyceny do wartości godziwej. Dla powyższych pozycji obliczana jest wartość BPV (basis point value), która jest miarą wrażliwości na zmianę stóp procentowych. Wartość BPV określa o ile zmieni się wartość aktywa/zobowiązania pod wpływem zmiany stopy procentowej o 1 punkt bazowy.

D.3.4. Zmiany w stosowanych podstawach uznawania i wyceny lub w szacunkach w okresie sprawozdawczym

W okresie sprawozdawczym, najistotniejsza zmiana w sposobie wyceny zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe związana była z rozpoznaniem w bilansie ekonomicznym zobowiązań z tytułu umów leasingu, tj. przyszłych opłat leasingowych, zgodnie z nowym standardem MSSF 16 Leasing, który wszedł w życie 1 stycznia 2019 roku. W wyniku powyższego PZU, jako leasingobiorca, rozpoznaje w bilansie ekonomicznym zobowiązania z tytułu leasingu w pozycji zobowiązania finansowe.

Poza ww. zmianą nie dokonywano zmian w zasadach uznawania, wyceny ani w szacunkach w zakresie wyceny zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe.

D.4. Alternatywne metody wyceny

Aktywa i zobowiązania, do których mają zastosowanie alternatywne metody wyceny wraz uzasadnieniem zastosowania tych metod przedstawia poniższa tabela.

| Aktywa i zobowiązania wyceniane metodą alternatywną | Opis alternatywnej metody wyceny wraz z uzasadnieniem stosowania |
|--|---|
| Nieruchomości | <p>Z uwagi na brak aktywnego rynku, nieruchomości podlegają wycenie przez licencjonowanych rzeczoznawców majątkowych zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa oraz obowiązującymi standardami zawodowymi, najczęściej metodami porównawczą lub dochodową. Licencjonowani rzeczoznawcy majątkowi zobowiązani są do skompletowania dokumentacji niezbędnej do wykonania wyceny. Akceptacja każdej wykonanej wyceny jest dodatkowo poddana ocenie zgodności ze zleceniem przez pracowników Biura Nieruchomości w celu eliminacji potencjalnych omyłek pisarskich i błędów rachunkowych a powstające ewentualne wątpliwości wyjaśniane są na bieżąco z wykonawcą operatu lub opinii.</p> <p>Aktywa z tytułu prawa do użytkowania wyceniane są zgodnie z zasadami MSSF16, tj. wg modelu kosztu pomniejszonego o odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu utraty wartości lub wg modelu wartości godziwej (w przypadku aktywów będących nieruchomościami inwestycyjnymi).</p> <p>Aktywa z tytułu prawa do użytkowania amortyzuje się metodą liniową od daty rozpoczęcia leasingu do końca okresu użytkowania lub do końca okresu leasingu, w zależności od tego, która z tych dat jest wcześniejsza.</p> |
| Dłużne papiery wartościowe, pożyczki | <p>Wartość godziwą dłużnych papierów wartościowych, dla których nie istnieje aktywny rynek wyznacza się na podstawie wycen publikowanych przez autoryzowany serwis informacyjny, a w przypadku ich braku metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych. W przypadku pożyczek wartość godziwą wyznacza się w oparciu o metodę zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Współczynniki dyskontowe określa się w oparciu o krzywą rentowności rządowych przesuniętą o spread kredytowy. Jest on wyliczany na dzień kalibracji będący dniem najnowszej emisji lub dniem transakcji rynkowej lub każdym dniem okresu uśredniania spreadów wyliczonych z ostatnich rynkowych. Taki spread powoduje równoległe przesunięcie krzywej rentowności papierów rządowych o stałą wartość na całej jej długości lub jako różnica pomiędzy rentownościami notowanych dłużnych papierów wartościowych emitentów o podobnym ratingu i działających w podobnych branżach a rentownością obligacji rządowych (w przypadku papierów denominowanych w euro są to obligacje rządu Niemiec) przemnożona przez współczynnik ustalany na dzień kalibracji, uwzględniający w krzywej dyskontowej ryzyko specyficzne danego emitenta.</p> |
| Instrumenty pochodne | <p>Wartość godziwa instrumentów pochodnych nienotowanych na aktywnym rynku, w tym kontraktów terminowych (ang. <i>forward</i>) oraz kontraktów zamiany oprocentowania typu IRS (ang. <i>interest rate swap</i>) określana jest metodą zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych. Do dyskontowania przepływów pieniężnych używane są stopy procentowe z krzywych dochodowości przypisanych do danego typu instrumentu finansowego i waluty, konstruowanych na podstawie dostępnych danych rynkowych.</p> <p>Wycena opcji do wartości godziwej wyznaczana jest jako zdyskontowana na dzień wyceny wartość oczekiwana funkcji wypłaty opcji. Wartość oczekiwana funkcji wypłaty wyznaczana jest w drodze modelowania metodą Monte Carlo.</p> |
| Depozyty | <p>Ze względu na brak aktywnego rynku, wartość godziwa depozytów wyznaczana jest jako wartość zdyskontowanych przepływów pieniężnych, wynikających z warunków zawartych umów depozytowych. Do dyskontowania stosowana jest krzywa bazowa skorygowana o spread kredytowy kwantyfikujący ryzyko kredytowe banków kontrahentów, z którymi w danym okresie zostały zawarte długoterminowe umowy depozytowe. Dla każdej waluty depozytów stosowana jest odpowiednia krzywa dyskontowa. Przy ustalonej walucie depozytu stosuje się krzywe dyskontowe specyficzne dla danego banku kontrahenta, w którym ten depozyt został złożony.</p> |
| Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania | <p>Z uwagi na brak aktywnego rynku Spółka wycenia jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne wg cen publikowanych przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych ustalonych w oparciu o wartość aktywów netto funduszy wycenionych zgodnie z zasadami rachunkowości dla funduszy. Na dzień sporządzenia sprawozdania SFCR ceny publikowane przez towarzystwa funduszy są weryfikowane do zaudytowanych sprawozdań finansowych funduszy. Wycena jednostek uczestnictwa funduszy będących jednostkami zależnymi podlega korekcie w przypadku, kiedy aktywa funduszu nie są wyceniane w sprawozdaniu funduszu wg wartości godziwej, a różnica pomiędzy wartością godziwą a wartością wyceny w sprawozdaniu funduszu jest istotna.</p> |
| Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych, Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej) oraz kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z ubezpieczeń | <p>Z uwagi na brak aktywnego rynku PZU wycenia należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych oraz pozostałe należności metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Wycena tych należności opiera się na historycznej analizie spłacalności należności, a prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane aktualną rynkową stopą dyskontową, ogłaszaną przez EIOPA. Z uwagi na zwiększoną ściągalność należności w pierwszych miesiącach windykacji efekt dyskonta jest nieistotny dla ustalenia wartości godziwej.</p> |

| Aktywa i zobowiązania wyceniane metodą alternatywną | Opis alternatywnej metody wyceny wraz z uzasadnieniem stosowania |
|--|---|
| Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników oraz pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe) wyceniane metodami aktuarialnymi | <p>Z uwagi na brak aktywnego rynku, wartość godziwą pozostałych rezerw ustala się w kwocie oczekiwanej wartości bieżącej przewidywanych przepływów pieniężnych zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”.</p> <p>Wartość rezerwy na niewykorzystane urlopy uznaje się zgodnie z MSR 19 na bazie memoriałowej.</p> <p>Koszty odpraw emerytalnych i świadczeń pośmiertnych oszacowane metodami aktuarialnymi rozpoznaje się memoriałowo zgodnie z MSR 19 przy zastosowaniu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych.</p> <p>Rezerwy na odprawy emerytalne i świadczenia pośmiertne szacowane są metodami aktuarialnymi z zastosowaniem odpowiednich technik i założeń aktuarialnych (stopy dyskontowe, wskaźnik śmiertelności, przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń, wskaźniki rotacji pracowników i inwalidztwa).</p> |
| Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych, zobowiązania podporządkowane | <p>Wartość godziwą zobowiązań finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek, zobowiązań podporządkowanych oraz pożyczek, stanowiących zobowiązania Grupy Kapitałowej PZU wyznacza się metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Wycena takich zobowiązań opiera się o spread kredytowy w stosunku do krzywej wolnej od ryzyka wyliczony tak, by cena instrumentu na datę emisji wynikająca z modelu była równa cenie emisyjnej. Zgodnie z zasadami wyceny zobowiązań w systemie WII tak wyliczony własny spread kredytowy nie podlega późniejszym zmianom.</p> |
| Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych, Pozostałe zobowiązania | <p>Z uwagi na brak aktywnego rynku PZU wycenia zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych oraz pozostałe zobowiązania metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Wycena tych zobowiązań opiera się na historycznej analizie realizacji zobowiązań, a prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane aktualną rynkową stopą dyskontową.</p> <p>Z uwagi na krótki oczekiwany termin zapłaty wartość nominalna stanowi racjonalne przybliżenie wartości godziwej.</p> |
| Zobowiązania finansowe | <p>Zobowiązania wynikające z umów leasingu wyceniane są zgodnie ze standardem MSSF16. Na moment początkowego ujęcia w wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty, w tym stałych opłat leasingowych pomniejszonych o należne zachęty leasingowe, zmiennych opłat leasingowych, które zależą od indeksu lub stawki, kwoty, których zapłaty przez leasingobiorcę oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej, ceny wykonania opcji kupna, jeżeli jest prawdopodobne, że zostanie ona wykorzystana oraz kar pieniężnych za wypowiedzenie leasingu, jeżeli istnieje możliwość skorzystania z takiej opcji. W późniejszych okresach zobowiązania te wyceniane są według zamortyzowanego kosztu.</p> |

D.4.1. Założenia i oceny na temat istotnych źródeł niepewności oszacowania wartości godziwej

Niepewność w wycenie instrumentów finansowych mierzona jest następującymi współczynnikami:

- BPV (basic point value), współczynnik ten mówi o ile zmieni się wartość instrumentu przy zmianie krzywej dyskontowej i projekcyjnej o 1 pb dla obligacji, pożyczek, depozytów i strukturyzowanych papierów wartościowych;
- wrażliwość na zmianę spreadu kredytowego, współczynnik ten mówi o ile zmieni się wartość instrumentu przy zmianie spreadu kredytowego o 1 pb dla obligacji, pożyczek, depozytów i strukturyzowanych papierów wartościowych;
- delta, współczynnik ten mówi o ile procent zmieni się wartość opcji pod wpływem zmiany ceny aktywa bazowego o 1%.

PZU regularnie porównuje adekwatność wyceny, poprzez kalibrowanie spreadu (o ile to możliwe) stosowanego do wyceny do dostępnych cen rynkowych oraz porównywanie wyceny modelowej z wyceną w oparciu o skorygowaną cenę nabycia w przypadku obligacji, pożyczek, depozytów i strukturyzowanych papierów wartościowych.

Niepewność w wycenie aktywów i zobowiązań innych niż rezerwy techniczno - ubezpieczeniowe, za wyjątkiem instrumentów finansowych, oceniana jest głównie poprzez:

- zmienność cen;
- normy zużycia technicznego;
- zmienność przepływów finansowych;
- zmienność otoczenia gospodarczego;
- zmienność rynkowych stóp procentowych.

Spółka regularnie weryfikuje adekwatność wycen, w szczególności poprzez porównanie z innymi modelami lub historycznymi wynikami realizowanymi na rzeczywistych transakcjach.

D.5. Wszelkie inne informacje

Spółka nie posiada istotnych wartości niematerialnych ani istotnych umów leasingu.

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych na 31 grudnia 2019 roku nie stanowiły istotnej klasy zobowiązań i z tego powodu nie zostały opisane szczegółowo.

E. Zarządzanie kapitałem

E.1. Środki własne

E.1.1. Zarządzanie środkami własnymi

PZU, jako podmiot dominujący Grupy PZU, dąży do efektywnego zarządzania kapitałem i maksymalizacji stopy zwrotu z kapitału dla akcjonariuszy podmiotu dominującego, w szczególności przy zachowaniu poziomu bezpieczeństwa i utrzymaniu zasobów kapitałowych na cele strategicznego rozwoju poprzez akwizycje.

Polityka zarządzania kapitałem opiera się na następujących zasadach:

- zarządzanie kapitałem (w tym kapitałem nadwyżkowym) Grupy PZU na poziomie PZU jako podmiotu dominującego;
- utrzymanie docelowych współczynników wypłacalności na poziomie 200% dla Grupy PZU, PZU oraz PZU Życie;
- utrzymanie wskaźnika dźwigni finansowej Grupy PZU na poziomie nie wyższym niż 0,35;
- zapewnienie środków na rozwój i akwizycje w najbliższych latach;
- brak emisji akcji przez PZU w okresie obowiązywania Polityki.

Wysokość dywidendy proponowanej przez Zarząd PZU, wypłacanej przez Spółkę za dany rok obrotowy, ustalana jest w oparciu o skonsolidowany wynik finansowy Grupy PZU przypisany jednostce dominującej, przy czym:

- nie więcej niż 20% powiększy zyski zatrzymane (kapitał zapasowy) na cele związane z rozwojem organicznym i innowacjami oraz realizacją inicjatyw wzrostowych;
- nie mniej niż 50% podlega wypłacie w ramach rocznej dywidendy;
- pozostała część zostanie wypłacona w ramach rocznej dywidendy lub powiększy zyski zatrzymane (kapitał zapasowy) w przypadku realizacji w danym roku istotnych nakładów związanych z realizacją założeń Strategii Grupy PZU, w tym w szczególności w ramach transakcji fuzji i przejęć;
- zgodnie z planami Zarządu oraz własną oceną ryzyka i wypłacalności środki własne PZU oraz Grupy PZU po deklaracji lub wypłacie dywidendy, pozostają na poziomie, który zapewnia spełnienie warunków określonych w Polityce;
- przy określeniu dywidendy uwzględniane są rekomendacje KNF w zakresie dywidendy.

W celu monitorowania i utrzymywania kapitału na poziomie adekwatnym do podejmowanego ryzyka oraz spełnienia w sposób ciągły wymogów kapitałowych, wprowadzony został system limitów kapitałowych. Zawiera on system wczesnego ostrzegania w postaci progów, przy których należy podjąć działania naprawcze, zapobiegające przekroczeniu ostatecznego limitu.

System wczesnego ostrzegania wynika z przyjętego apetytu na ryzyko. Działania zarządcze uzależnione są od aktualnego oraz przewidywanego poziomu wskaźnika pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności dla PZU:

- Strefa zielona (powyżej 160%);
- Strefa żółta (od 120% do 160%);
- Strefa czerwona (poniżej 120%);
- Limit ostateczny (poniżej 100%).

Działania zarządcze mające na celu podwyższenie poziomu środków własnych, to w szczególności:

- zwiększenie zobowiązań podporządkowanych;
- zaniechanie lub czasowe wstrzymanie wykupu instrumentów zakwalifikowanych do środków własnych, jeżeli warunki emisji lub umowa przewidują taką możliwość;
- zatrzymanie części lub całości zysku poprzez zmniejszenie kwot wypłacanych dywidend;
- dopłaty w ramach uzupełniających środków własnych;
- podwyższenie kapitału.

Działania zarządcze w zakresie profilu ryzyka obejmują, w szczególności:

- unikanie ryzyka – nieangażowanie się lub zaprzestanie angażowania się w działania, które powodują wzrost ekspozycji na ryzyko;
- transfer ryzyka – przeniesienie części ekspozycji na ryzyko na stronę trzecią;
- ograniczanie ryzyka – ograniczenie prawdopodobieństwa zmaterializowania się ryzyka lub ograniczenie jego wpływu;
- akceptację poziomu ryzyka – akceptację zatrzymania ryzyka, gdy inne działania zarządcze nie są dostępne lub koszt ich wdrożenia jest zbyt wysoki w stosunku do uzyskanych korzyści;
- wdrożenie narzędzi wspierających inne działania zarządcze, w szczególności: limitów, programów reasekuracyjnych, regularnego przeglądu polityki przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia (underwritingu).

Skala podjętych działań naprawczych zależy od aktualnej oraz przewidywanej pozycji kapitałowej, a także momentu dokonania oceny adekwatności kapitałowej. Jeżeli analiza przeprowadzana jest na etapie planowania, wprowadzane działania naprawcze mogą mieć łagodniejszy charakter (np. dokonanie zmian w biznesplanie), niż gdy jest ona przeprowadzana na etapie monitorowania – wówczas może być konieczne podjęcie działań niezwłocznych. Na dobór działań naprawczych mają również wpływ inne czynniki, takie jak: kwestie związane z ryzykiem reputacji, możliwość zastosowania w praktyce danego działania naprawczego, czas niezbędny do wdrożenia danego działania naprawczego, jakość środków własnych w przypadku podwyższenia poziomu kapitału na pokrycie ryzyka, wpływ na prowadzoną przez Grupę PZU działalność (np. rentowność, udział w rynku).

Decyzje odnośnie zastosowania opisanych powyżej metod podejmuje Zarząd Spółki.

Rada Nadzorcza i Zarząd Spółki otrzymują raporty dotyczące bieżącego poziomu adekwatności kapitałowej PZU oraz Grupy PZU (co najmniej raz na kwartał oraz na bieżąco w przypadku przekroczenia ustalonych progów kapitałowych). Planowanie kapitałowe odbywa się w ramach procesu własnej oceny ryzyka i wypłacalności, która przeprowadzana jest co najmniej raz w roku. Stanowi ono integralną część strategii działalności i jest uwzględniane przy podejmowaniu strategicznych decyzji. Okres planowania pozycji kapitałowej obejmuje horyzont czasowy aktualnej Strategii Grupy PZU, nie krótszy niż 3 lata.

W 2019 roku nie zostały przeprowadzone istotne zmiany dotyczące zarządzania środkami własnymi.

E.1.2. Struktura, wartość i jakość środków własnych

Na 31 grudnia 2019 roku PZU posiadał 25 106 179 tys. zł dostępnych i dopuszczonych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności oraz 23 217 127 tys. zł dopuszczonych środków własnych na pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego. Środki własne spełniały warunki art. 245 ust. 2 ustawy o działalności ubezpieczeniowej, przy uwzględnieniu czynników określonych w art. 245 ust. 3 tejże ustawy i w związku z powyższym należały do kategorii 1 nieograniczonej oraz kategorii 2 i składały się z następujących pozycji:

- rezerwa uzgodnieniowa przed odliczeniem udziałów kapitałowych w instytucjach finansowych i kredytowych w wysokości 22 121 853 tys. zł;
- zobowiązania podporządkowane w wysokości 2 359 835 tys. zł;
- pozostałe pozycje podstawowych środków własnych w wysokości 624 491 tys. zł.

Informacje dotyczące środków własnych zawiera formularz QRT S.23.01.01 stanowiący załącznik nr 9 do sprawozdania, jego podsumowanie łącznie z porównaniem z danymi na 31 grudnia 2018 roku przedstawiono poniżej:

| Kategoria | Wartość wg systemu WII na 31.12.2019 w tys. zł | Wartość wg systemu WII na 31.12.2018 w tys. zł | zmiana | zmiana % |
|--|--|--|---------|----------|
| Dostępne i dopuszczone środki własne na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności | 25 106 179 | 24 130 294 | 975 885 | 4% |
| Dostępne i dopuszczone środki własne na pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego | 23 217 127 | 22 321 540 | 895 587 | 4% |
| Rezerwa uzgodnieniowa przed odliczeniem udziałów kapitałowych w instytucjach finansowych i kredytowych | 22 121 853 | 21 195 255 | 926 598 | 4% |
| Pozostałe pozycje podstawowych środków własnych | 624 491 | 624 491 | - | - |

W pozycji „Dostępne i dopuszczone środki własne na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności” znajdują się podstawowe środki własne razem (po odliczeniach) w kategorii 1 – 22 746 344 tys. zł oraz kategorii 2 – 2 359 835 tys. zł. W pozycji „Dostępne i dopuszczone środki własne na pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego” znajdują się podstawowe środki własne w kategorii 1 – 22 746 344 tys. zł, oraz w kategorii 2 – 470 783 tys. zł. Do kategorii 2 zakwalifikowano zobowiązania podporządkowane z tytułu wyemitowanych obligacji własnych.

26 marca 2020 roku PZU otrzymał pismo KNF, zgodnie z którym, mając na uwadze obecną sytuację wynikającą z ogłoszonego w Polsce stanu epidemii oraz możliwymi dalszymi negatywnymi konsekwencjami gospodarczymi tego stanu, organ nadzoru oczekuje, że Spółka zatrzyma całość wypracowanego zysku za 2019 rok. Zgodnie z oczekiwaniami KNF, w kalkulacji środków własnych PZU ujął przewidywaną dywidendę za 2019 rok w wartości zerowej. Środki własne pomniejszono jedynie o przewidywany odpis na ZFŚS.

Takie podejście spowodowało wzrost wartości dostępnych i dopuszczonych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu kapitałowego w stosunku do 2018 roku. W roku 2018 Spółka pomniejszyła wartość dostępnych środków własnych o wartość przewidywanej dywidendy rekomendowanej przez Zarząd uchwałą, podjętą przed dniem sporządzenia Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej na 31 grudnia 2018 roku i za rok obrotowy zakończony tego dnia.

Wzrost wartości dostępnych i dopuszczonych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu kapitałowego, wynikający z ujęcia przewidywanej dywidendy w wartości zerowej został częściowo skompensowany m.in.:

- 1) spadkiem wartości rynkowej posiadanych akcji w jednostkach podporządkowanych:
 - Alior Banku – na 31 grudnia 2019 roku i na 31 grudnia 2018 roku wartość godziwa akcji wynosiła odpowiednio 1 194 692 tys. zł oraz 2 214 013 tys. zł, co stanowiło 41 655 928 akcji w cenie odpowiednio 28,68 zł i 53,15 zł. Spadek wyceny wyniósł 1 019 321 tys. zł;
 - Pekao – na 31 grudnia 2019 roku i na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość godziwa akcji wynosiła odpowiednio 5 273 023 tys. zł oraz 5 721 847 tys. zł, co stanowiło 52 494 007 akcji w cenie odpowiednio 100,45 zł i 109,0 zł. Spadek wyceny w 2019 roku wyniósł 448 824 tys. zł;
- 2) ujemną kontrybucją do środków własnych wg systemu WII wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (patrz wykres w części E.1.3). Na 31 grudnia 2019 roku kontrybucja ta wynosiła 4 720 944 tys. zł wobec kwoty 5 252 400 tys. zł na 31 grudnia 2018 roku, co spowodowało spadek środków własnych o 531 456 tys. zł.

Podstawowe kategorie środków własnych i pokrycia kapitałowych wymogów wypłacalności przedstawia poniższa tabela:

| Kategoria | Dane na 31 grudnia 2019 roku (w tys. zł, %) |
|---|---|
| Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) | 25 106 179 |
| Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego (MCR) | 23 217 127 |
| Kapitałowy wymóg wypłacalności (SCR) | 9 415 675 |
| Minimalny wymóg kapitałowy (MCR) | 2 353 919 |
| Współczynnik pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) dopuszczonymi środkami własnymi | 267% |
| Współczynnik pokrycia minimalnego wymogu kapitałowego (MCR) dopuszczonymi środkami własnymi | 986% |

E.1.2.1. Rezerwa uzgodnieniowa

Struktura istotnych pozycji dotyczących rezerwy uzgodnieniowej zaprezentowano w poniższej tabeli.

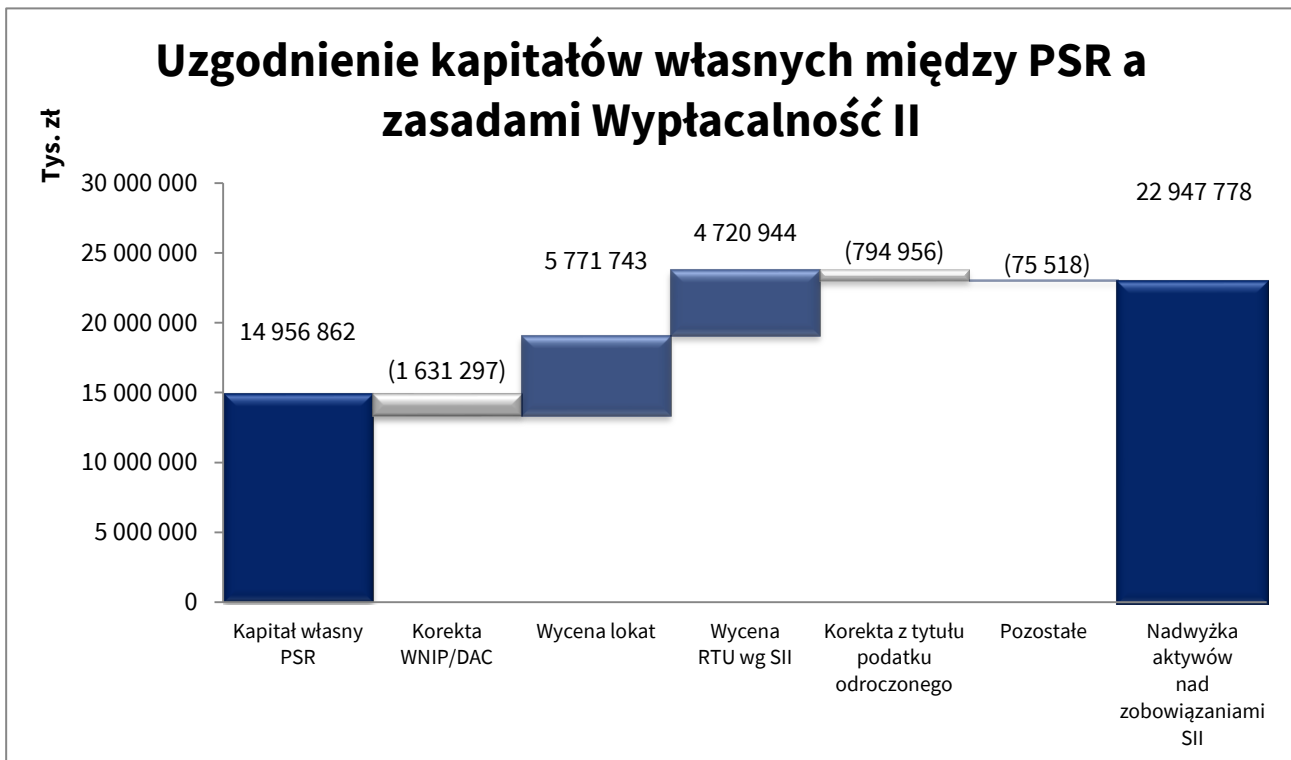
| Rezerwa uzgodnieniowa (w tys. zł) | 31 grudnia 2019 |
|---|-------------------|
| Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami, w tym: | 22 947 778 |
| Kapitał własny PSR | 14 956 862 |
| Wycena WII | 7 990 916 |
| Przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia, w tym: | 193 437 |
| Przewidywana dywidenda | 0 |
| Odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych | 7 273 |

| Rezerwa uzgodnieniowa (w tys. zł) | 31 grudnia 2019 |
|--|-------------------|
| Przewidywany podatek od aktywów (podatek od niektórych instytucji finansowych) za kolejne 12 mies. | 186 164 |
| Pozostałe pozycje podstawowych środków własnych | 624 491 |
| Kapitał zakładowy | 86 352 |
| Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z kapitałem zakładowym | 538 139 |
| Akcje własne (wykazane jako aktywa w bilansie) | 7 997 |
| Rezerwa uzgodnieniowa, razem | 22 121 853 |

Zgodnie z polityką dywidendową PZU, nie mniej niż 50% skonsolidowanego zysku netto Grupy PZU przypisywanego akcjonariuszom PZU podlega wypłacie w ramach rocznej dywidendy, nie więcej niż 20% może zostać zatrzymane z przeznaczeniem na wzrost organiczny, a pozostałe 30% może zostać wypłacone w ramach rocznej dywidendy lub powiększyć zyski zatrzymane.

Z uwagi na oczekiwania organu nadzoru, w kalkulacji środków własnych przewidywaną dywidendę za 2019 rok ujęto w wartości zerowej.

E.1.3. Różnice pomiędzy kapitałem własnym wykazanym w sprawozdaniu finansowym PZU a nadwyżką aktywów nad zobowiązaniami obliczoną do celów wypłacalności



Tytuły poszczególnych różnic zaprezentowanych na wykresie powyżej wynikają z odmiennych zasad wyceny aktywów i zobowiązań na potrzeby zasad wypłacalności a według PSR – szczegółowa prezentacja różnic jest zaprezentowana w części D. niniejszego sprawozdania. Korekta WNIP/DAC dotyczy wartości niematerialnych i aktywowanych kosztów akwizycji, które w systemie WII wykazywane są w wartości 0.

E.1.4. Odroczone podatki dochodowe

Na 31 grudnia 2019 roku PZU wykazał po skompensowaniu (w ujęciu netto) rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego w wysokości 1 234 618 tys. zł. W związku z powyższym PZU nie wykazał kwoty odpowiadającej wartości aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego w Kategorii 3 środków własnych.

Szczegóły dotyczące źródła powstawania rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego zaprezentowano w pkt D.3.2.

Wysokość aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się metodą bilansową, na podstawie różnicy między wartościami przypisanymi pozycjom bilansu ekonomicznego ujmowanym i wycenianym zgodnie z metodyką Wypłacalność II, a wartościami przypisanym pozycjom bilansu ekonomicznego ujętym i wycenionym do celów podatkowych, przy uwzględnieniu stawek podatku dochodowego od osób prawnych, które – zgodnie z oczekiwaniami – będą obowiązywały w momencie realizacji aktywa, zgodnie z przepisami polskiego prawa podatkowego, wydanymi do końca okresu sprawozdawczego.

Spółka nie rozpoznaje podatku odroczonego w odniesieniu do różnic przejściowych powstałych w wyniku wyceny jednostek podporządkowanych.

Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego rozpoznaje się tylko wówczas, gdy prawdopodobnie dostępny będzie przyszły dochód podlegający opodatkowaniu, w związku z którym będzie można wykorzystać aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Zgodnie z planami finansowymi PZU planuje osiągnięcie zysku w kolejnych latach, co pozwoli na realizację całego aktywa podatkowego.

E.2. Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy

Kwoty kapitałowego wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu kapitałowego PZU na koniec okresu sprawozdawczego wraz z kwotą kapitałowego wymogu wypłacalności w podziale na moduły ryzyka przedstawia Formularz QRT S.25.01.21 stanowiący załącznik nr 10 do sprawozdania. Dane ilościowe dotyczące minimalnego wymogu kapitałowego prezentuje również formularz QRT S.28.01.01 stanowiący załącznik nr 11 do sprawozdania.

PZU stosuje formułę standardową w celu obliczenia SCR. Obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności dokonuje się zgodnie z obowiązującymi przepisami systemu WII przy założeniu, że działalność Spółki będzie kontynuowana. Obliczenie to obejmuje prowadzoną działalność oraz nową działalność, której spodziewane rozpoczęcie nastąpi w ciągu kolejnych 12 miesięcy.

Poniższa tabela przedstawia wartość MCR oraz SCR na 31 grudnia 2019 roku oraz analogicznego okresu roku poprzedniego.

| Nazwa wskaźnika | Wartość (tys. zł) | | Zmiana 2019/2018 | |
|-----------------|-------------------|------------|------------------|------|
| | 2019 | 2018 | (tys. zł) | % |
| MCR | 2 353 919 | 2 508 965 | (155 046) | (6%) |
| SCR | 9 415 675 | 10 035 861 | (620 186) | (6%) |

Zmiana MCR jest bezpośrednią konsekwencją obserwowanego spadku SCR.

Spadek wartości SCR wynika głównie ze spadku jego składowych dla ryzyka rynkowego. Przyczyny zmian SCR dla tego ryzyka zostały szczegółowo opisane w części C. sprawozdania. Natomiast nie odnotowano istotnych zmian w samym sposobie kalkulacji wymogów kapitałowych.

E.2.1. Zdolność odroczonego podatku dochodowego do pokrywania strat

Wartość kwoty, o którą został skorygowany kapitałowy wymóg wypłacalności z tytułu zdolności odroczonego podatku dochodowego do pokrywania strat na koniec okresu sprawozdawczego wyniosła -1 023 478 tys. zł wobec wartości -1 027 588 tys. zł na 31 grudnia 2018 roku.

PZU dokonuje przypisania strat z tytułu szoku objętego podstawowym kapitałowym wymogiem wypłacalności w sposób zgodny z udziałem modułów i podmodułów formuły standardowej w podstawowym kapitałowym wymogu

wypłacalności. W okresie sprawozdawczym przyjęto, że 50% strat z tytułu ryzyka operacyjnego ma charakter kosztów uzyskania przychodów podatkowych.

E.3. Zastosowanie podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności

Sekcja nie dotyczy PZU.

E.4. Różnice między formułą standardową a stosowanym modelem wewnętrznym

Sekcja nie dotyczy PZU.

E.5. Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności

W ciągu 2019 roku i na 31 grudnia 2019 roku nie stwierdzono niezgodności z kapitałowym wymogiem wypłacalności ani minimalnym wymogiem kapitałowym.

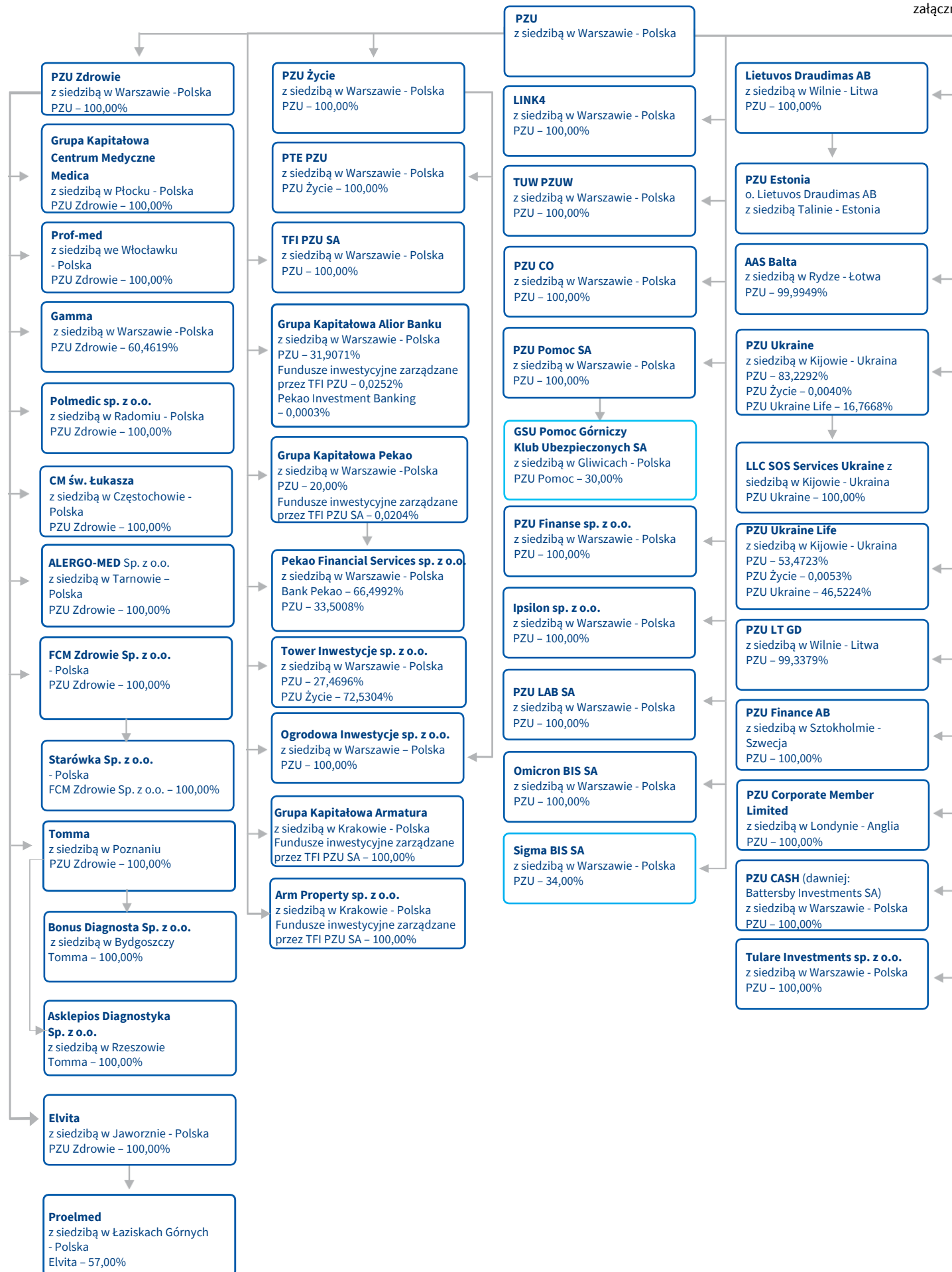
Spis załączników

- 1) Struktura Grupy Kapitałowej PZU
- 2) Uproszczony schemat struktury organizacyjnej
- 3) Formularz S.05.01.02
- 4) Formularz S.05.02.01
- 5) Formularz S.02.01.02
- 6) Formularz S.12.01.02
- 7) Formularz S.17.01.02
- 8) Formularz S.19.01.21
- 9) Formularz S.23.01.01
- 10) Formularz S.25.01.21
- 11) Formularz S.28.01.01

Podpisy osób wchodzących w skład Zarządu PZU:

| Imię i nazwisko | Stanowisko / Funkcja | |
|---------------------------|-----------------------------|-------------------|
| Beata Kozłowska - Chyła | p.o. Prezesa Zarządu PZU | (podpis) |
| Tomasz Kulik | Członek Zarządu PZU | (podpis) |
| Marcin Eckert | Członek Zarządu PZU | (podpis) |
| Adam Brzozowski | Członek Zarządu PZU | (podpis) |
| Elżbieta Häuser-Schöneich | Członek Zarządu PZU | (podpis) |
| Maciej Rapkiewicz | Członek Zarządu PZU | (podpis) |
| Małgorzata Sadurska | Członek Zarządu PZU | (podpis) |

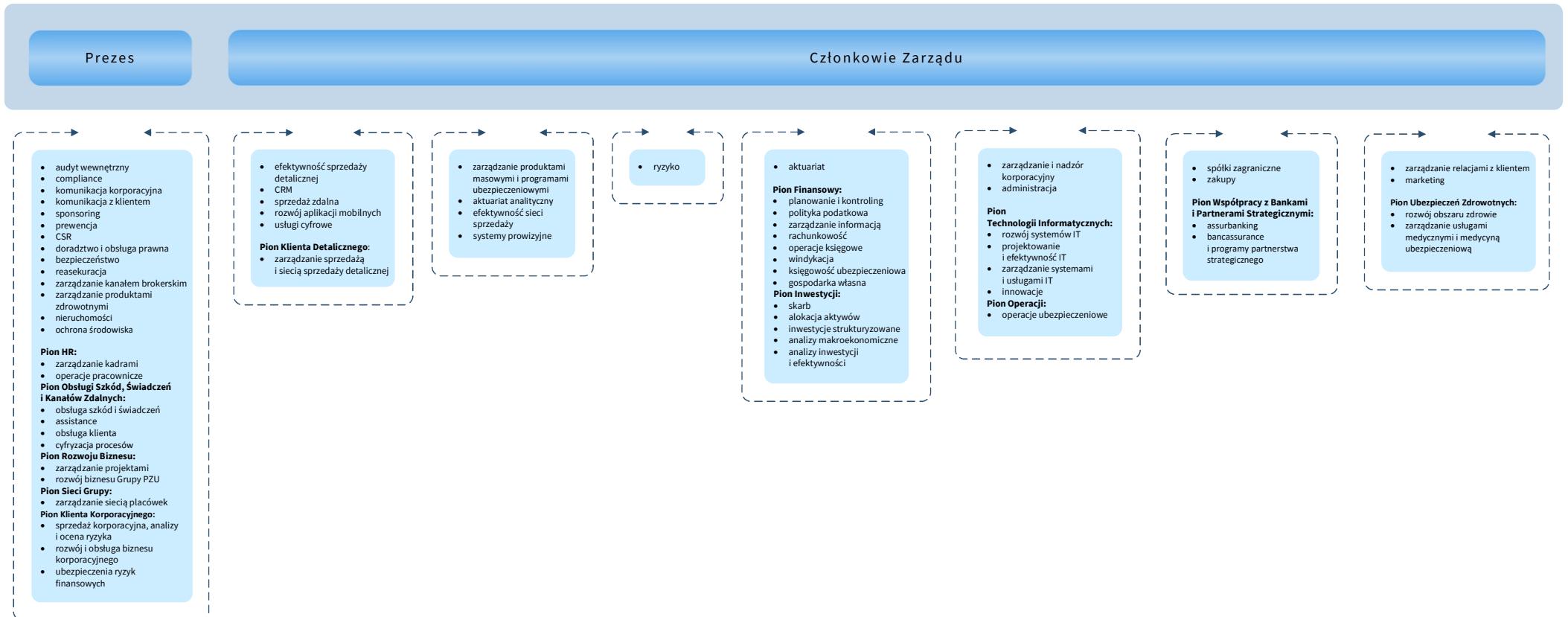
Warszawa, 31 marca 2020 roku



Nazwy spółek:

1. **AAS Balta** – Apdrošīnāšanas Akciju Sabiedrība Balta;
2. **Grupa Kapitałowa Centrum Medyczne Medica** – Centrum Medyczne Medica sp. z o.o. wraz z jednostką zależną Sanatorium Uzdrowiskowe „Krystynka” Sp. z o.o.;
3. **CM św. Łukasza** – Centrum Medyczne św. Łukasza sp. z o.o.;
4. **Elvita** - Przedsiębiorstwo Świadczeń Zdrowotnych i Promocji Zdrowia ELVITA – Jaworzno III sp. z o.o.;
5. **Gamma** – Centrum Medyczne Gamma sp. z o.o.;
6. **Grupa Kapitałowa Alior Banku** – Alior Bank wraz z jednostkami zależnymi: Alior Services sp. z o.o., Alior Leasing sp. z o.o., Meritum Services ICB SA, Alior TFI SA, New Commerce Services sp. z o.o., Absource sp. z o.o., Serwis Ubezpieczeniowy sp. z o.o.; CORSHAM Sp. z o.o., RBL_VC Sp. z o.o. oraz jednostka stowarzyszona PayPo sp. z o.o.
7. **Grupa Kapitałowa Armatura** – Armatura Kraków SA wraz z jednostkami zależnymi: Aquaform SA, Aquaform Badprodukte GmbH in Liquidation, Aquaform Ukraine TOW, Aquaform Romania SRL, Morehome.pl sp. z o.o. w likwidacji;
8. **Grupa Kapitałowa Pekao** – Pekao wraz z jednostkami zależnymi: Pekao Bank Hipoteczny SA, Pekao Leasing sp. z o.o., Pekao Investment Banking SA, Pekao Faktoring sp. z o.o., Pekao Powszechne Towarzystwo Emerytalne SA w likwidacji, Pekao TFI SA, Centrum Kart SA, Pekao Financial Services sp. z o.o., Pekao Direct sp. z o.o., Pekao Property SA w likwidacji, FPB – Media sp. z o.o. (w upadłości), Pekao Fundusz Kapitałowy sp. z o.o. w likwidacji, Pekao Investment Management SA, Dom Inwestycyjny Xelion sp. z o.o. oraz jednostka stowarzyszona CPF Management;
9. **Link4** – Link4 Towarzystwo Ubezpieczeń SA;
10. **Proelmed** – Przedsiębiorstwo Usług Medycznych PROELMED sp. z o.o.;
11. **Prof-med** - Specjalistyczna Przychodnia Przemysłowa Prof-Med sp. z o.o.;
12. **PTE PZU** – Powszechne Towarzystwo Emerytalne PZU SA;
13. **PZU LT GD** - UAB PZU Lietuva Gyvybes Draudimas;
14. **PZU CO** – PZU Centrum Operacji SA;
15. **PZU Ukraine** – PrJSC IC PZU Ukraine;
16. **PZU Ukraine Life** – PrJSC IC PZU Ukraine Life Insurance;
17. **PZU Zdrowie** – PZU Zdrowie SA, w ramach PZU Zdrowie funkcjonuje 10 oddziałów: CM Nasze Zdrowie, CM Medicus, CM Cordis, CM Warszawa, CM Kraków, CM Poznań, CM Wrocław, Artimed, Revimed, CM Warszawa Chmielna;

Organizacja Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej



| Linie biznesowe dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych związanych z ubezpieczeniami innymi niż ubezpieczenia na życie (bezpśrednia działalność ubezpieczeniowa i przyjęta reasekuracja proporcjonalna) | | | | | | | | | | | | | | | | | Linie biznesowe dla przyjętej reasekuracji nieproporcjonalnej | | | | Ogółem |
|---|--|---------------------------|--|----------------------------------|--|--|--|-----------------------------------|---------------------------------------|----------------------------------|---|---------|------------------|--|---------------|--------|---|------------|--|--|--------|
| Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych | Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów | Ubezpieczenia pracownicze | Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych | Pozostałe ubezpieczenia pojazdów | Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe | Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych | Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej | Ubezpieczenia kredytów i poręczeń | Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej | Ubezpieczenia świadczenia pomocy | Ubezpieczenia różnych strat finansowych | Zdrowie | Ofiara (wypadku) | Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe | Nieruchomości | Ogółem | | | | | |
| C0010 | C0020 | C0030 | C0040 | C0050 | C0060 | C0070 | C0080 | C0090 | C0100 | C0110 | C0120 | C0130 | C0140 | C0150 | C0160 | C0200 | | | | | |
| Nazwa zakładu Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| S.05.01.02 | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych (w tys. zł) | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Składki przypisane | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Brutto - Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa | R0110 | - | 442 120 | - | 4 441 049 | 3 223 859 | 49 664 | 2 246 610 | 703 090 | 63 700 | 10 601 | 410 952 | 109 129 | - | - | - | 11 700 774 | | | | |
| Brutto - Przyjęta reasekuracja proporcjonalna | R0120 | - | 18 845 | - | 653 665 | 8 384 | 15 575 | 410 487 | 50 971 | 7 860 | - | (154) | 105 676 | - | - | - | 1 271 309 | | | | |
| Brutto - Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna | R0130 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 315 | 24 506 | 2 246 | 40 233 | 67 300 | | | | |
| Udział zakładu reasekuracji | R0140 | - | 21 599 | - | 20 084 | 9 262 | 17 151 | 442 975 | 30 471 | 41 018 | - | (209) | 121 646 | 163 | 21 919 | 1 368 | 25 069 | 752 516 | | | |
| Netto | R0200 | - | 439 366 | - | 5 074 630 | 3 222 981 | 48 088 | 2 214 122 | 723 590 | 30 542 | 10 601 | 411 007 | 93 159 | 152 | 2 587 | 878 | 15 164 | 12 286 867 | | | |
| Składki zarobione | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Brutto - Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa | R0210 | - | 399 082 | - | 4 553 011 | 3 241 221 | 48 745 | 2 159 465 | 690 385 | 74 613 | 10 078 | 398 454 | 87 715 | - | - | - | 11 662 769 | | | | |
| Brutto - Przyjęta reasekuracja proporcjonalna | R0220 | - | 10 729 | - | 673 072 | 21 540 | 11 575 | 301 451 | 49 542 | 5 253 | - | 3 599 | 71 244 | - | - | - | 1 148 005 | | | | |
| Brutto - Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna | R0230 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 239 | 26 267 | 896 | 41 519 | 68 921 | | | | |
| Udział zakładu reasekuracji | R0240 | - | 3 093 | - | 19 883 | 10 141 | 13 399 | 369 782 | 31 552 | 33 106 | - | 348 | 55 085 | 150 | 21 671 | 543 | 17 852 | 576 605 | | | |
| Netto | R0300 | - | 406 718 | - | 5 206 200 | 3 252 620 | 46 921 | 2 091 134 | 708 375 | 46 760 | 10 078 | 401 705 | 103 874 | 89 | 4 596 | 353 | 23 667 | 12 303 090 | | | |
| Odszkodowania i świadczenia | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Brutto - Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa | R0310 | - | 91 360 | - | 2 618 936 | 2 057 311 | 21 421 | 928 688 | 238 101 | 44 687 | 1 786 | 162 591 | 7 739 | - | - | - | 6 172 620 | | | | |
| Brutto - Przyjęta reasekuracja proporcjonalna | R0320 | - | 5 253 | - | 404 586 | 13 592 | 1 458 | 178 482 | 25 951 | 880 | - | 1 397 | 10 559 | - | - | - | 642 158 | | | | |
| Brutto - Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna | R0330 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | | | | |
| Udział zakładu reasekuracji | R0340 | - | 10 | - | 39 267 | (3 905) | 3 329 | 307 343 | 5 149 | 26 263 | - | 15 929 | (9) | 10 837 | 1 154 | 32 707 | 44 689 | | | | |
| Netto | R0400 | - | 96 603 | - | 2 984 255 | 2 074 808 | 19 550 | 799 827 | 258 903 | 19 284 | 1 786 | 163 988 | 2 369 | 49 | 3 700 | 629 | 179 370 | 6 605 121 | | | |
| Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Brutto - Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa | R0410 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | | | | |
| Brutto - Przyjęta reasekuracja proporcjonalna | R0420 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | | | | |
| Brutto - Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna | R0430 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | | | | |
| Udział zakładu reasekuracji | R0440 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | | | | |
| Netto | R0500 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | | | | |
| Koszty poniesione | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Pozostałe koszty | R1200 | - | 167 185 | - | 1 922 698 | 960 278 | 17 410 | 810 857 | 303 108 | 21 244 | 5 370 | 141 924 | 72 535 | 71 | 8 899 | 212 | 5 011 | 4 436 802 | | | |
| Koszty ogółem | R1300 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 18 450 | | | |
| Koszty ogółem | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 4 455 252 | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |

| Linie biznesowe dla zobowiązania z tytułu ubezpieczeń na życie / Line of Business for: life insurance obligations | | | | | | Zobowiązania z tytułu reasekuracji | | | Ogółem |
|---|------------------------------------|---|----------------------------------|--|--|--------------------------------------|-----------------------------------|---------|--------|
| Ubezpieczenia zdrowotne | Ubezpieczenia z udziałem w zyskach | Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym kapitałowym | Pozostałe ubezpieczenia na życie | Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych | Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych | Reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych | Reasekuracja ubezpieczeń na życie | Ogółem | |
| C0210 | C0220 | C0230 | C0240 | C0250 | C0260 | C0270 | C0280 | C0300 | |
| Składki przypisane | | | | | | | | | |
| Brutto | R1410 | - | - | - | - | - | - | - | |
| Udział zakładu reasekuracji | R1420 | - | - | - | - | - | - | - | |
| Netto | R1500 | - | - | - | - | - | - | - | |
| Składki zarobione | | | | | | | | | |
| Brutto | R1510 | - | - | - | - | - | - | - | |
| Udział zakładu reasekuracji | R1520 | - | - | - | - | - | - | - | |
| Netto | R1600 | - | - | - | - | - | - | - | |
| Odszkodowania i świadczenia | | | | | | | | | |
| Brutto | R1610 | - | - | - | 208 208 | - | 55 252 | 263 460 | |
| Udział zakładu reasekuracji | R1620 | - | - | - | 12 419 | - | 11 877 | 24 296 | |
| Netto | R1700 | - | - | - | 195 789 | - | 43 375 | 239 164 | |
| Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych | | | | | | | | | |
| Brutto | R1710 | - | - | - | - | - | - | - | |
| Udział zakładu reasekuracji | R1720 | - | - | - | - | - | - | - | |
| Netto | R1800 | - | - | - | - | - | - | - | |
| Koszty poniesione | | | | | | | | | |
| Pozostałe koszty | R1900 | - | - | - | 14 784 | - | 611 | 15 395 | |
| Pozostałe koszty | R2500 | - | - | - | - | - | - | - | |
| Koszty ogółem | R2600 | - | - | - | - | - | - | 15 395 | |

| Nazwa zakładu | | Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka AI | | | | | | | |
|---|-------|---|--|-------|-------|-------|-------|---|------------|
| | | 31-12-2019 | | | | | | | |
| S.05.02.01 | | | | | | | | | |
| Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg kraju (w tys. zł) | | | | | | | | | |
| | | Kraj siedziby | Najważniejszych pięć krajów (wg kwoty składek przypisanych brutto) – Zobowiązania związane z ubezpieczeniami innymi niż ubezpieczenia na życie | | | | | Najważniejszych pięć krajów i kraj siedziby | |
| | | C0010 | C0020 | C0030 | C0040 | C0050 | C0060 | C0070 | |
| | | R0010 | POLSKA | C0090 | C0100 | C0110 | C0120 | C0130 | C0140 |
| Składki przypisane | | | C0080 | | | | | | |
| Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa | R0110 | 11 686 618 | | | | | | | 11 686 618 |
| Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna | R0120 | 1 010 867 | | | | | | | 1 010 867 |
| Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna | R0130 | 15 729 | | | | | | | 15 729 |
| Udział zakładu reasekuracji | R0140 | 529 593 | | | | | | | 529 593 |
| Netto | R0200 | 12 183 621 | | | | | | | 12 183 621 |
| Składki zarobione | | | | | | | | | |
| Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa | R0210 | 11 655 479 | | | | | | | 11 655 479 |
| Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna | R0220 | 1 038 639 | | | | | | | 1 038 639 |
| Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna | R0230 | 13 107 | | | | | | | 13 107 |
| Udział zakładu reasekuracji | R0240 | 571 667 | | | | | | | 571 667 |
| Netto | R0300 | 12 135 557 | | | | | | | 12 135 557 |
| Odszkodowania i świadczenia | | | | | | | | | |
| Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa | R0310 | 6 171 476 | | | | | | | 6 171 476 |
| Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna | R0320 | 613 153 | | | | | | | 613 153 |
| Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna | R0330 | 10 451 | | | | | | | 10 451 |
| Udział zakładu reasekuracji | R0340 | 383 671 | | | | | | | 383 671 |
| Netto | R0400 | 6 411 409 | | | | | | | 6 411 409 |
| Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych | | | | | | | | | |
| Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa | R0410 | - | | | | | | | - |
| Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna | R0420 | - | | | | | | | - |
| Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna | R0430 | - | | | | | | | - |
| Udział zakładu reasekuracji | R0440 | - | | | | | | | - |
| Netto | R0500 | - | | | | | | | - |
| Koszty poniesione | R0550 | 4 377 389 | | | | | | | 4 377 389 |
| Pozostałe koszty | R1200 | | | | | | | | 18 450 |
| Koszty ogółem | R1300 | | | | | | | | 4 395 839 |
| | | Kraj siedziby | Najważniejszych pięć krajów (wg kwoty składek przypisanych brutto) – Zobowiązania związane z ubezpieczeniami innymi niż | | | | | Najważniejszych pięć krajów i kraj siedziby | |
| | | C0150 | C0160 | C0170 | C0180 | C0190 | C0200 | C02010 | |
| | | R1400 | C022 | C0230 | C0240 | C0250 | C0260 | C0270 | C0280 |
| Składki przypisane | | | | | | | | | |
| Brutto | R1410 | - | | | | | | | - |
| Udział zakładu reasekuracji | R1420 | - | | | | | | | - |
| Netto | R1500 | - | | | | | | | - |
| Składki zarobione | | | | | | | | | |
| Brutto | R1510 | - | | | | | | | - |
| Udział zakładu reasekuracji | R1520 | - | | | | | | | - |
| Netto | R1600 | - | | | | | | | - |
| Odszkodowania i świadczenia | | | | | | | | | |
| Brutto | R1610 | 263 460 | | | | | | | 263 460 |
| Udział zakładu reasekuracji | R1620 | 24 296 | | | | | | | 24 296 |
| Netto | R1700 | 239 164 | | | | | | | 239 164 |
| Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych | | | | | | | | | |
| Brutto | R1710 | - | | | | | | | - |
| Udział zakładu reasekuracji | R1720 | - | | | | | | | - |
| Netto | R1800 | - | | | | | | | - |
| Koszty poniesione | R1900 | 15 395 | | | | | | | 15 395 |
| Pozostałe koszty | R2500 | 0 | | | | | | | 0 |
| Koszty ogółem | R2600 | 15 395 | | | | | | | 15 395 |

| Nazwa zakładu | | Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna 31-12-2019 | |
|--|-------|--|------------|
| S.02.01.02 Pozycje bilansowe (w tys. zł) | | Wartość bilansowa wg Wypłacalność II C0010 | |
| Aktywa | | | |
| Wartość firmy | R0010 | | |
| Aktywowane koszty akwizycji | R0020 | | |
| Wartości niematerialne i prawne | R0030 | | |
| Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego | R0040 | | |
| Nadwyżka na funduszu świadczeń emerytalnych | R0050 | | |
| Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny | R0060 | | 647 560 |
| Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym) | R0070 | | 40 976 739 |
| Nieruchomości (inne niż do użytku własnego) | R0080 | | 71 257 |
| Udziały w jednostkach powiązanych, w tym udziały kapitałowe | R0090 | | 27 902 992 |
| Akcje i udziały | R0100 | | 364 |
| Akcje i udziały – notowane | R0110 | | 364 |
| Akcje i udziały – nienotowane | R0120 | | - |
| Dłużne papiery wartościowe | R0130 | | 12 626 710 |
| Obligacje państwowe | R0140 | | 9 712 005 |
| Obligacje korporacyjne | R0150 | | 2 914 705 |
| Strukturyzowane papiery wartościowe | R0160 | | - |
| Zabezieczone papiery wartościowe | R0170 | | - |
| Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania | R0180 | | 176 756 |
| Instrumenty pochodne | R0190 | | 50 093 |
| Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych | R0200 | | 148 567 |
| Pozostałe lokaty | R0210 | | - |
| Aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym | R0220 | | - |
| Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie | R0230 | | 1 352 576 |
| Pożyczki pod zastaw polis | R0240 | | - |
| Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie dla osób fizycznych | R0250 | | - |
| Pozostałe pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie | R0260 | | 1 352 576 |
| Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z: | R0270 | | 229 492 |
| Ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie | R0280 | | 105 650 |
| Ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych) | R0290 | | 110 792 |
| Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie | R0300 | | (5 142) |
| Ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie, z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym | R0310 | | 123 842 |
| Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie | R0320 | | - |
| Ubezpieczenia na życie z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym | R0330 | | 123 842 |
| Ubezpieczenia na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym | R0340 | | - |
| Depozyty u cedentów | R0350 | | - |
| Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych | R0360 | | 591 039 |
| Należności z tytułu reasekuracji biernej | R0370 | | 760 |
| Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej) | R0380 | | 171 588 |
| Akcje własne (posiadane bezpośrednio) | R0390 | | - |
| Kwoty należne, dotyczące pozycji środków własnych lub kapitału założycielskiego, do których opłacenia wezwano, ale które nie zostały jeszcze opłacone. | R0400 | | - |
| Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych | R0410 | | 99 445 |
| Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach) | R0420 | | 266 797 |
| Aktywa ogółem | R0500 | | 44 335 996 |
| Zobowiązania | | | |
| Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie | R0510 | | 11 007 782 |
| Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych) | R0520 | | 10 925 655 |
| Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie | R0530 | | - |
| Najlepsze oszacowanie | R0540 | | 10 236 011 |
| Margines ryzyka | R0550 | | 689 644 |
| Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie) | R0560 | | 82 127 |
| Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie | R0570 | | - |
| Najlepsze oszacowanie | R0580 | | 80 809 |
| Margines ryzyka | R0590 | | 1 318 |
| Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym) | R0600 | | 5 195 647 |
| Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń na życie) | R0610 | | - |
| Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie | R0620 | | - |
| Najlepsze oszacowanie | R0630 | | - |
| Margines ryzyka | R0640 | | - |
| Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym) | R0650 | | 5 195 647 |
| Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie | R0660 | | - |
| Najlepsze oszacowanie | R0670 | | 4 864 828 |
| Margines ryzyka | R0680 | | 330 819 |
| Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym | R0690 | | - |
| Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie | R0700 | | - |
| Najlepsze oszacowanie | R0710 | | - |
| Margines ryzyka | R0720 | | - |
| Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieceniowe | R0730 | | - |
| Zobowiązania warunkowe | R0740 | | - |
| Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieceniowe) | R0750 | | 104 386 |
| Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników | R0760 | | 11 586 |
| Zobowiązania z tytułu depozytów zakładów reasekuracji | R0770 | | - |
| Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego | R0780 | | 1 234 618 |
| Instrumenty pochodne | R0790 | | 10 352 |
| Zobowiązania wobec instytucji kredytowych | R0800 | | 12 |
| Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych | R0810 | | 87 739 |
| Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych | R0820 | | 109 985 |
| Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej | R0830 | | 702 |
| Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej) | R0840 | | 400 162 |
| Zobowiązania podporządkowane | R0850 | | 2 359 835 |
| Zobowiązania podporządkowane niewłączone do BOF | R0860 | | - |
| Zobowiązania podporządkowane włączone do BOF | R0870 | | 2 359 835 |
| Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach) | R0880 | | 865 412 |
| Zobowiązania ogółem | R0900 | | 21 388 218 |
| Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami | R1000 | | 22 947 778 |

| Nazwa zakładu Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna 31-12-2019 | | Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie (w tys. zł) | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
|--|-------|--|--|-----------------------------|-------------------------------|----------------------------------|-------------------------------|-----------------------------|-------------------------------|--|--|---|-----------------------------|--|--|--|---|--|--|--|---|
| | | Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu | | | | Pozostałe ubezpieczenia na życie | | | | Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych | | Przejęta reasekuracja | | Ogółem (Ubezpieczenia na życie inne niż zdrowotne, w tym ubezpieczenia na życie związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym) | | Ubezpieczenia na życie (bezpośrednia działalność) | | Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych | | Reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych (reasekuracja czynna) | Ogółem (Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie) |
| | | Ubezpieczenia z udziałem w zyskach | Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu | Umowy bez opcji i gwarancji | Umowy z opcjami i gwarancjami | Umowy bez opcji i gwarancji | Umowy z opcjami i gwarancjami | Umowy bez opcji i gwarancji | Umowy z opcjami i gwarancjami | Przejęta reasekuracja | Ogółem (Ubezpieczenia na życie inne niż zdrowotne, w tym ubezpieczenia na życie związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym) | Ubezpieczenia na życie (bezpośrednia działalność) | Umowy bez opcji i gwarancji | Umowy z opcjami i gwarancjami | Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych | Reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych (reasekuracja czynna) | Ogółem (Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie) | | | | |
| | C0020 | C0030 | C0040 | C0050 | C0060 | C0070 | C0080 | C0090 | C0100 | C0150 | C0160 | C0170 | C0180 | C0190 | C0200 | C0210 | | | | | |
| Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie | R0010 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | | | | | |
| Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi obliczane łącznie – Ogółem | R0020 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | | | | | |
| Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka / Technical provisions calculated as a sum of BE and RM | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Najlepsze oszacowanie | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Najlepsze oszacowanie brutto | R0030 | - | - | - | - | - | - | 4 804 126 | 60 702 | 4 864 828 | - | - | - | - | - | - | | | | | |
| Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem | R0080 | - | - | - | - | - | - | 123 842 | - | 123 842 | - | - | - | - | - | - | | | | | |
| Najlepsze oszacowanie pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej – ogółem | R0090 | - | - | - | - | - | - | 4 680 284 | 60 702 | 4 740 986 | - | - | - | - | - | - | | | | | |
| Margines ryzyka | R0100 | - | - | - | - | - | - | 322 778 | 8 042 | 330 819 | - | - | - | - | - | - | | | | | |
| Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych / Amount of the transitional on Technical Provisions | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie | R0110 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | | | | | |
| Najlepsze oszacowanie | R0120 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | | | | | |
| Margines ryzyka | R0130 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | | | | | |
| Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ogółem | R0200 | - | - | - | - | - | - | 5 126 903 | 68 744 | 5 195 647 | - | - | - | - | - | - | | | | | |

| Nazwa zakładu | | Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna 31-12-2019 | | | | | | | | | | | | | | Ogółem zobowiązania z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie | | | |
|---|--|---|--|---------------------------|--|----------------------------------|--|--|--|-----------------------------------|---------------------------------------|----------------------------------|---|--|--|--|--|--|------------|
| 5.17.01.02 Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe dla ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie (w tys. zł) | | Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa oraz reasekuracja czynna | | | | | | | | | | | Reasekuracja czynna nieproporcjonalna | | | Ogółem zobowiązania z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie | | | |
| | | Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych | Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów | Ubezpieczenia pracownicze | Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych | Pozostałe ubezpieczenia pojazdów | Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe | Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych | Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej | Ubezpieczenia kredytów i poręczeń | Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej | Ubezpieczenia świadczenia pomocy | Ubezpieczenia różnych strat finansowych | Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych | Reasekuracja nieproporcjonalna pozostałych ubezpieczeń osobowych | Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych | Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych | Ogółem zobowiązania z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie | |
| | | C0020 | C0030 | C0040 | C0050 | C0060 | C0070 | C0080 | C0090 | C0100 | C0110 | C0120 | C0130 | C0140 | C0150 | C0160 | C0170 | C0180 | |
| Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie | | R0010 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | |
| Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieceniowymi obliczanymi łącznie - Ogółem | | R0050 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | |
| Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Najlepsze oszacowanie | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Rezerwy składek | | R0060 | - | 17 171 | - | 1 396 318 | 1 126 442 | (7 639) | 87 643 | 31 860 | 92 695 | 1 056 | 82 370 | (99 105) | 82 | 15 750 | 1 099 | 21 501 | 2 767 245 |
| Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta - Ogółem | | R0140 | - | (5 170) | - | (44 020) | (14 748) | (14 584) | (331 844) | (11 146) | 22 146 | - | (8) | (111 630) | - | - | - | - | (511 002) |
| Najlepsze oszacowanie netto dla rezerw na odszkodowania i świadczenia | | R0150 | - | 22 341 | - | 1 440 338 | 1 141 190 | 6 945 | 419 487 | 43 006 | 70 549 | 1 056 | 82 378 | 12 525 | 82 | 15 750 | 1 099 | 21 501 | 3 278 242 |
| Rezerwy na odszkodowania i świadczenia | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Brutto | | R0160 | - | 63 396 | - | 4 873 982 | 522 224 | 36 753 | 606 398 | 1 144 061 | 37 397 | 4 370 | 30 653 | 80 367 | 159 | 55 626 | 4 556 | 89 633 | 7 549 574 |
| Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta - Ogółem | | R0240 | - | 10 | - | 87 852 | 148 | 3 591 | 276 345 | 107 845 | 17 629 | - | 0 | 48 572 | 17 | 45 157 | 1 327 | 28 158 | 616 652 |
| Najlepsze oszacowanie netto dla rezerw na odszkodowania i świadczenia | | R0250 | - | 63 386 | - | 4 786 129 | 522 077 | 33 162 | 330 053 | 1 036 216 | 19 767 | 4 370 | 30 653 | 31 794 | 142 | 10 469 | 3 229 | 61 476 | 6 932 923 |
| Najlepsze oszacowanie brutto ogółem | | R0260 | - | 80 567 | - | 6 270 390 | 1 648 967 | 29 114 | 694 041 | 1 175 921 | 130 022 | 5 426 | 113 023 | (18 738) | 241 | 71 378 | 5 658 | 113 134 | 10 316 826 |
| Najlepsze oszacowania netto | | R0270 | - | 85 721 | - | 6 226 467 | 1 663 267 | 40 107 | 749 540 | 1 079 223 | 99 316 | 5 426 | 113 031 | 44 220 | 224 | 26 219 | 4 328 | 89 977 | 10 211 116 |
| Margines ryzyka | | R0280 | - | 1 318 | - | 448 559 | 59 126 | 3 338 | 66 701 | 92 323 | 7 957 | 282 | 3 574 | 2 749 | 1 | 2 558 | 123 | 2 356 | 690 962 |
| Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieceniowych | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie | | R0290 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| Najlepsze oszacowanie | | R0300 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| Margines ryzyka | | R0310 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe - ogółem | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe - ogółem | | R0320 | - | 81 885 | - | 6 718 859 | 1 707 792 | 32 452 | 760 742 | 1 268 244 | 138 048 | 5 709 | 116 597 | (15 989) | 242 | 73 933 | 5 779 | 113 490 | 11 007 782 |
| Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta - Ogółem | | R0330 | - | (5 160) | - | 43 833 | (14 600) | (10 993) | (55 499) | 96 699 | 39 776 | - | (8) | (63 058) | 17 | 45 157 | 1 327 | 28 158 | 105 650 |
| Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej - Ogółem | | R0340 | - | 87 045 | - | 6 675 026 | 1 722 392 | 43 444 | 816 241 | 1 171 545 | 98 273 | 5 709 | 116 604 | 47 068 | 225 | 28 776 | 4 451 | 85 332 | 10 902 132 |

| Nazwa zakładu | | Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna 31-12-2019 | | | | |
|--|-------|--|----------------------------------|-------------------------------|-----------------|-----------------|
| | | Ogółem C0010 | Tier 1 - nieograniczone C0020 | Tier 1 - ograniczone C0030 | Tier 2 C0040 | Tier 3 C0050 |
| S.23.01.01 Środki własne (w tys. zł) | | | | | | |
| Podstawowe środki własne przed odliczeniem z tytułu udziałów w innych instytucjach sektora finansowego zgodnie z art. 68 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35 | | | | | | |
| Kapitał zakładowy (wraz z akcjami własnymi) | R0010 | 86 352 | 86 352 | - | - | - |
| Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z kapitałem zakładowym | R0030 | 538 139 | 538 139 | - | - | - |
| Kapitał założycielski, wkłady/składki członkowskie lub równoważna pozycja podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności | R0040 | - | - | - | - | - |
| Podporządkowane fundusze udziałowe/członkowskie w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności | R0050 | - | - | - | - | - |
| Fundusze nadwyżkowe | R0070 | - | - | - | - | - |
| Akcje uprzywilejowane | R0090 | - | - | - | - | - |
| Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z akcjami uprzywilejowanymi | R0110 | - | - | - | - | - |
| Rezerwa uzgodnieniowa | R0130 | 22 121 853 | 22 121 853 | - | - | - |
| Zobowiązania podporządkowane | R0140 | 2 359 835 | - | - | 2 359 835 | - |
| Kwota odpowiadająca wartości aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego | R0160 | - | - | - | - | - |
| Pozostałe pozycje środków własnych zatwierdzone przez organ nadzoru jako podstawowe środki własne, niewymienione powyżej | R0180 | - | - | - | - | - |
| Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wypłacalność II | | | | | | |
| Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wypłacalność II | R0220 | - | - | - | - | - |
| Odliczenia / Deductions | | | | | | |
| Wartość odliczeń z tytułu udziałów kapitałowych w instytucjach finansowych i kredytowych - ogółem | R0230 | - | - | - | - | - |
| Podstawowe środki własne ogółem po odliczeniach | R0290 | 25 106 179 | 22 746 344 | - | 2 359 835 | - |
| Uzupelniające środki własne | | | | | | |
| Nieopłacony kapitał zakładowy, do którego opłacenia nie wezwano i który może być wezwany do opłacenia na żądanie | R0300 | - | - | - | - | - |
| Nieopłacony kapitał założycielski, wkłady/składki członkowskie lub równoważna pozycja podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności, do których opłacenia nie wezwano i które mogą być wezwane do opłacenia na żądanie | R0310 | - | - | - | - | - |
| Nieopłacone akcje uprzywilejowane, do których opłacenia nie wezwano i które mogą być wezwane do opłacenia na żądanie | R0320 | - | - | - | - | - |
| Prawnie wiążące zobowiązanie do subskrypcji i opłacenia na żądanie zobowiązań podporządkowanych | R0330 | - | - | - | - | - |
| Akredytywy i gwarancje zgodne z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WE | R0340 | - | - | - | - | - |
| Akredytywy i gwarancje inne niż zgodne z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WE | R0350 | - | - | - | - | - |
| Dodatkowe wkłady od członków zgodnie z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WE | R0360 | - | - | - | - | - |
| Dodatkowe wkłady od członków - inne niż zgodne z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WE | R0370 | - | - | - | - | - |
| Pozostałe uzupełniające środki własne | R0390 | - | - | - | - | - |
| Uzupelniające środki własne ogółem | R0400 | - | - | - | - | - |
| Dostępne i dopuszczone środki własne / Available and eligible own funds | | | | | | |
| Kwota dostępnych środków własnych ogółem na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) | R0500 | 25 106 179 | 22 746 344 | - | 2 359 835 | - |
| Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie MCR | R0510 | 25 106 179 | 22 746 344 | - | 2 359 835 | - |
| Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR | R0540 | 25 106 179 | 22 746 344 | - | 2 359 835 | - |
| Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie MCR | R0550 | 23 217 127 | 22 746 344 | - | 470 783 | - |
| SCR | R0580 | 9 415 675 | - | - | - | - |
| MCR | R0600 | 2 353 919 | - | - | - | - |
| Wskaźnik dopuszczonych środków własnych do SCR | R0620 | 266,64% | - | - | - | - |
| Wskaźnik dopuszczonych środków własnych do MCR | R0640 | 986,32% | - | - | - | - |
| | | | | | | |
| | | | C0060 | | | |
| Rezerwa uzgodnieniowa | | | | | | |
| Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami | R0700 | 22 947 778 | - | - | - | - |
| Akcje własne (posiadane bezpośrednio i pośrednio) | R0710 | 7 997 | - | - | - | - |
| Przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia | R0720 | 193 437 | - | - | - | - |
| Pozostałe pozycje podstawowych środków własnych | R0730 | 624 491 | - | - | - | - |
| Korekta ze względu na wydzielone pozycje środków własnych w ramach portfeli objętych korektą dopasowującą i funduszy wyodrębnionych | R0740 | - | - | - | - | - |
| Rezerwa uzgodnieniowa | R0760 | 22 121 853 | - | - | - | - |
| Oczekiwane zyski | | | | | | |
| Oczekiwane zyski z przyszłych składek - Działalność w zakresie ubezpieczeń na życie | R0770 | - | - | - | - | - |
| Oczekiwane zyski z przyszłych składek - Działalność w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie | R0780 | 632 772 | - | - | - | - |
| Oczekiwane zyski z przyszłych składek - Ogółem | R0790 | 632 772 | - | - | - | - |

| Nazwa zakładu | | Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna 31-12-2019 | | |
|--|-------|--|-----------------------------------|--------------|
| S.25.01.21 Kapitałowy wymóg wypłacalności – dla grup stosujących formułę standardową (w tys. zł) | | | | |
| | | Kapitałowy wymóg wypłacalności brutto | Parametry specyficzne dla zakładu | Uproszczenia |
| | | C0110 | C0080 | C0090 |
| Ryzyko rynkowe | R0010 | 8 163 862 | | - |
| Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta | R0020 | 276 841 | | - |
| Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie | R0030 | 407 028 | - | - |
| Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach zdrowotnych | R0040 | 156 590 | - | - |
| Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie | R0050 | 3 766 344 | - | - |
| Dyweryfikacja | R0060 | (2 717 903) | | |
| Ryzyko z tytułu wartości niematerialnych i prawnych | R0070 | - | | |
| Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności | R0100 | 10 052 762 | | |
| Obliczanie kapitałowego wymogu wypłacalności | | C0110 | | |
| Ryzyko operacyjne | R0130 | 386 391 | | |
| Zdolność rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do pokrywania strat | R0140 | - | | |
| Zdolności odroczonej podatku dochodowego do pokrywania strat | R0150 | (1 023 478) | | |
| Wymóg kapitałowy dla działalności prowadzonej zgodnie z art. 4 dyrektywy 2003/41/WE | R0160 | - | | |
| Kapitałowy wymóg wypłacalności z wyłączeniem wymogu kapitałowego | R0200 | 9 415 675 | | |
| Ustanowione wymogi kapitałowe | R0210 | - | | |
| Kapitałowy wymóg wypłacalności | R0220 | 9 415 675 | | |
| Inne informacje na temat SCR | | | | |
| Wymóg kapitałowy dla podmodułu ryzyka cen akcji opartego na czasie trwania | R0400 | - | | |
| Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla pozostałej części | R0410 | - | | |
| Łączna wartość hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla funduszy wyodrębnionych | R0420 | - | | |
| Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla portfeli objętych korektą dopasowującą | R0430 | - | | |
| Efekt dywersyfikacji ze względu na agregację nSCR dla RFF na podstawie art. 304 | R0440 | - | | |

| Nazwa zakładu | | Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna 31-12-2019 | |
|--|--------------|--|--|
| S.28.01.01 | | | |
| Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie (w tys. zł) | | | |
| Komponent formuły liniowej dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie | | | |
| MCRNL Wynik | | R0010 | C0010 1 995 177 |
| | | | Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia)) |
| | | | Składki przypisane w okresie ostatnich 12 miesięcy netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej) |
| | | | C0020 |
| | | | C0030 |
| Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych i reasekuracja proporcjonalna | R0020 | | - |
| Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów i reasekuracja proporcjonalna | R0030 | 85 727 | 439 367 |
| Ubezpieczenia pracownicze i reasekuracja proporcjonalna | R0040 | - | - |
| Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych i reasekuracja proporcjonalna | R0050 | 6 226 467 | 5 074 630 |
| Pozostałe ubezpieczenia pojazdów i reasekuracja proporcjonalna | R0060 | 1 663 267 | 3 222 981 |
| Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe i reasekuracja proporcjonalna | R0070 | 40 107 | 48 088 |
| Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych i reasekuracja proporcjonalna tych ubezpieczeń | R0080 | 749 540 | 2 214 762 |
| Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej i reasekuracja proporcjonalna | R0090 | 1 079 222 | 723 804 |
| Ubezpieczenia i reasekuracja proporcjonalna kredytów i poręczeń | R0100 | 90 316 | 30 541 |
| Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej i reasekuracja proporcjonalna | R0110 | 5 426 | 10 601 |
| Ubezpieczenia świadczenia pomocy i reasekuracja proporcjonalna | R0120 | 113 031 | 411 007 |
| Ubezpieczenia różnych strat finansowych i reasekuracja proporcjonalna | R0130 | 44 320 | 93 159 |
| Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych | R0140 | 224 | 152 |
| Reasekuracja nieproporcjonalna pozostałych ubezpieczeń osobowych | R0150 | 26 219 | 2 586 |
| Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych | R0160 | 4 328 | 878 |
| Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych | R0170 | 82 977 | 15 164 |
| Komponent formuły liniowej dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych z tytułu ubezpieczeń na życie | | | |
| MCRL Wynik | | R0200 | C0040 99 561 |
| | | | Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia)) / Net (of reinsurance/SPV) best estimate and TP calculated as a whole |
| | | | Całkowita suma na ryzyku netto (z odliczeniem umów reasekuracji i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia)) / Net (of reinsurance/SPV) total capital at risk |
| | | | C0050 |
| | | | C0060 |
| Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – świadczenia gwarantowane | R0210 | - | - |
| Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – przyszłe świadczenia uznaniowe | R0220 | - | - |
| Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym | R0230 | - | - |
| Inne zobowiązania z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie i (reasekuracji) ubezpieczeń zdrowotnych | R0240 | 4 740 986 | - |
| Całkowita suma na ryzyku w odniesieniu do wszystkich zobowiązań z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie | R0250 | - | - |
| Ogólne obliczenie MCR / Overall MCR calculation | | | |
| | | | C0070 |
| Liniowy MCR | R0300 | | 2 094 737 |
| SCR | R0310 | | 9 415 675 |
| Górny próg MCR | R0320 | | 4 237 054 |
| Dolny próg MCR | R0330 | | 2 353 919 |
| Łączny MCR | R0340 | | 2 353 919 |
| Nieprzekraczalny dolny próg MCR | R0350 | | 15 768 |
| | | | C0070 |
| Minimalny wymóg kapitałowy | R0400 | | 2 353 919 |